This issue consists of four parts

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March, 3, 1879

Ši laida susideda iš keturių dalių

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL XXVI | Kaina 3c | Chicago, Ill., šeštadienis, Gruodžio-December 30 d., 1939 | No. 306

Suomiai Atmušė Naujas Rusų Atakas

900 RUSŲ UŽMUŠTA

Rusų artilerija ir lėktuvai atakavo savuosius

HELSINKIS, Suomija, gruodžio 29. — Raudonoji armija metė į mušius 100,000 naujų kareivių. Tikslas yra sulaužyti suomių armijos kairųjį sparną. Bet penktadienio pranešimai sako, kad rusų atakos tapo atmuštos. Šeši šimtai rusų užmušta Kelja ežero apylinkėje. Kiti 300 užmušti Sysky ežero sektore.

Atmuštos kelios atakos kituose frontuose. Suomiai sudaužė devynis rusų tankus, o du užgriebė.

Rusų lėktuvai atakavo įvairius Suomijos miestus. Bet Sala sektore rusų artilerija ir lėktuvai atakavo ir savo pačių jėgas. Tai buvo rusų klaida, bet ji brangiai jiems kaštavo. Sakoma, rusai atakavę saviškius kur kas sėkmingiau, negu suomius.

Suomijos slidininkai trijuose punktuose įsiveržė į Rusijos teritoriją. Pirmiau buvo pranešta, kad jie įsiveržė Lieksa ir Suomusalmi frontuose. Dabar pranešama apie jų įsiveržimą Rusijon ir Kandalaska apylinkėje.

—x—x—x—

LONDONAS, Anglija, gruodžio 29. — Jau du britų lėktuvų buriai, su savo vairuotojais, šauliais ir mekanikais, yra Suomijoj. Šitie buriai esą pirmieji talkininkų aviatoriai Suomijoj. Neužilgo talkininkai pasiųsią daugiau lėktuvų prieš rusus kariauti.

Britams ir francuzams pirmon galvon rupi ne suomių nepriklausomybę gelbėti. Remdami Suomiją, talkininkai netiesiogiai muša Vokietiją. Suomijos karas skaitomas kaipo blokados tęsimas į šiaurę.

Svarbiausia yra tai, kad Stalinas turi pilnas rankas darbo su suomiais ir todėl nestengia padėti Hitleriui. Talkininkai nori, kad Stalinas ilgiau turėtų darbo Suomijoj.

Kitas dalykas. Britanijoj nacių draugai darbavosi tikslu Vokietiją ir talkininkus sutaikyti. Vienas svarbiausių jų argumentų buvo: "bolševikų pavojus". Prieš tą pavojų — sakė jie — vokiečiai ir talkininkai, susitarę, turi bendrai kovoti. Raudonosios armijos silpnumas išblaškė baimę ir sudarė kliučių pastangoms talkininkus ir nacius sutaikyti.

Linkime Skaitytojams, Garsintojams, Remejams Ir Draugams Laimingu .... Nauju Metu!

"Naujienos"

Suomijos armija menka — bet geresnė nei rusų

WASHINGTON, D. C., gruodžio 29. — Gaunami Washingtone necenzuruoti pranešimai iš Suomijos frontų sako, kad suomių armija esanti menka. Bet raudonoji armija nepajėgia jos įveikti. Ir tai rodo, kad raudonoji armija yra — mandagiai tariant — niekam tikusi.

Rusai siulo suomiams "taiką"

LONDONAS, Anglija, gruodžio 29. — Radijo klausytojai čia pagavo rusų pasiulymą suomiams taikos. Rusų radijas žada duoti suomiams Kareliją ir apmokamus šventadienius.

Rusų pržadai yra O.K., bet dalykas toks, kad suomiai darbininkai jau turi apmokamas šventes.

Švedijos daktarai vyksta į Suomiją

STOCKHOLM, Švedija, gruodžio 29. — Šimtas švedų daktarų, 100 slaugių ir tulas skaičius dentistų ir veterinarų vyksta į Suomiją.

PIRMADIENĮ
NAUJI METAI
NAUJIENOS
NEIŠEIS
Raštinė bus uždaryta šįvakar 6 valandą ir bus uždaryta per šventes. Skelbimus bus galima paduoti pirmadienį po 4 valandos telefonu—
CANAL 8500
NAUJIENŲ ADM.

Pranešimai iš Rusijos kalba apie rusų nuostolius

NEW YORK, N. Y., gruodžio 29. — Laikraščių skaitytojai jau atkreipė dėmesį į tai, kad žinios apie Rusijos ir Suomijos karą didelėje daugumoje gaunamos iš korespondentų esančių Suomijoj.

Kodėl Amerikos spauda negauna žinių iš rusų frontų? Todėl, kad užsienių korespondentai neleidžiami į rusų frontus.

Tačiau paskutinėmis dienomis gauti dviejų svetimšalių korespondentų pranešimai iš Maskvos. Šitie pranešimai sako, kad Leningradas yra taip pilnas sužeistų rusų, jogei mieste nebeištenka sužeistiems vietos ligoninėse, bažnyčiose ir mokyklose; reikia juos gabenti į Maskvą.

Kitas pranešimas sako, kad užmuštų rusų iki šiol jau yra tarp 20,000 ir 30,000, o sužeistų skaičius siekia 40,000.

Galima buti tikriems, kad pranešimai iš Maskvos toli gražu neperdeda rusų nuostolių. Greičiau juos sumažina.

Eskimosai nori kariauti Suomijoj

EDMONTON, Atlanta, gruodžio 29. — Kanados aviatorius N. Sawle, atlėkęs iš Aklaviko į Edmontoną, papasakoja, kad šiaurės Kanados indėnų ir eskimosų tarpe auga sentimentas vykti į Suomiją ir kariauti prieš rusus. Bet, pareiškė Sawle, eskimosai ir indėnai norėtų kariauti su rusais taip, kaip jiems atrodo parankiausia, o ne generolų vadovybėje.

Sudaužė didžiąją rusų kanuolę

HELSINKIS, Suomija, gruodžio 29. — Suomijos lėktuvai mėtė bombas į didžiasias rusų kanuoles, kurios bombardavo Viborgą iš 25 mylių tolumos. Bent viena tų kanuolių sudaužyta.

Rusai mokinasi iš suomių knygos

MASKVA, sovietų Rusija, gruodžio 29. — Komunistų "Pravda" sako, kad rusų karininkų tarpe platinama knyga antrašte "Operacijos žiemos metu". Šitą knygą yra parašę Suomijos karininkai.

[Mokslas, žinoma, yra geras dalykas. Bet iki šiol, atrodo, rusai mažai teišmoko.]

600 vokiečių įstojo Francuzijos kariuomenėn

PARYŽIUS, Francuzija, gruodžio 29. — 600 vokiečių, šaukdami "šalin Hitlerį!" išvyko Algerijon į francuzų svetimšalių legioną įstoti.

Rusijoj sustiprinta cenzura

MASKVA, sovietų Rusija, gruodžio 28. — Iki šiol Rusijoj, kaip Italijoj ir Vokietijoj, veikė "pridengta" cenzura. Svetimšaliams korespondentams buvo leidžiama siųsti užsienin pranešimus, neparodžius jų pirma cenzoriams.

Bet korespondentai, nusikaltę "netikslumais", vėliau budavo įspėjami arba išvejami. Dabar sovietai pašalino šitą tvarką. Ateity korespondentai turės gauti Rusijos cenzoriaus O.K., pirm negu galės pasiųsti žinias užsienin.

Pašalino rusų generolą iš vadovybės

MASKVA, sovietų Rusija, gruodžio 29. — Iki šiol rusų karui su suomiais vadovavo generolas K. A. Mereckov. Prieš savaitę pasklido gandai, kad generolas Mereckov tapo pašalintas iš vadovybės.

Kitą dieną pasirodė žinia, jogei Mereckov gavęs paaukštinimą. Penktadienį pagaliau oficialiai patvirtinta žinia, kad Mereckov tikrai pašalintas, o rusų karui su suomiais vadovauti paskirtas gen. Štern.

KARO ŽINIŲ SĄTRAUKA

HELSINKIS, Suomija, gruodžio 29. — Rusai metė 100,000 karių atakoms prieš Mannerheimo liniją. Suomiai daboja, kad rusai nemėgintų nuleisti iš lėktuvų kareivius Suomijoj susisiekimo linijoms užfrontėje sugadinti.

—x—x—x—

HELSINKIS, Suomija, gruodžio 29. — Suomių lėktuvai mėto bombas į Murmansk-Leningrad geležinkelį.

—x—x—x—

BERLYNAS, Vokietija, gruodžio 29. — Vokietijos submarinas sužalojo 30,600 tonų britų šarvuotlaivį.

—x—x—x—

BUCHAREST, Rumunija, gruodžio 29. — Sniego audra sulaikė gabenimą aliejaus ir kitokių reikmenų iš Rumunijos į Vokietiją.

—x—x—x—

HAAGA, Holandija, gruodžio 29. — Holandijos valdžia paskelbė patvarkymą, kuris įsako visiems vyrams amžiuje nuo 18 iki 59 metų dirbti šalies apgynimo darbus, jeigu valdžia reikalaus tokio darbo.

—x—x—x—

PARYŽIUS, Francuzija, gruodžio 29. — Pradėjus naujus metus prieš Francuzijos vyriausybę stovės dvi opios problemos: sulaikyti gimdymų mažėjimą ir ukininkų bėgimą į miestus.

—x—x—x—

LONDONAS, Anglija, gruodžio 29. — Vokietija ir Britanija išmaino vaikus ir asmenis senesnius nei 60 metų, kurie buvo internuoti karui prasidėjus.

—x—x—x—

LONDONAS, Anglija, gruodžio 29. — Anglijoj prieš karą bendras vedančių porų amžius buvo 30 metų. Dabar tuokiasi keletą metų jaunesnės poros.

Atsargos

MARIJAMPOLĖ. — Paskutiniu laiku mieste jaučiamas didelis siulų mezgimui ir siuvimui trukumas.

ORAS

Chicagai ir apielinkei federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Debesuota; temperatura mažai tepasikeis; lengvi, nepastovus vėjai; saulė teka 7:18 v. r., leidžiasi 4:27 v. v.

Britai nesitiki rusų atakos

LONDONAS, Anglija, gruodžio 29. — Italijos spaudoje tilpo pranešimas, kad sovietų Rusija koncentruoja dideles kariuomenės pajėgas Afganistano pasieny. Britanijos karo ekspertai ryšium su tais pranešimais mano, kad bent artimoj ateity rusų atakos prieš Afganistaną netenka laukti.

Submarinas sužalojo Britanijos šarvuotį

LONDONAS, Anglija, gruodžio 29. — Admiralitetas pripažino, kad Vokietijos submarinas paleido torpedą į Britanijos karo laivą Škotijos vandenyse. Trys asmenys, sako admiraliteto pranešimas, užmušti.

Vokietijos pranešimas apie tą pačią submarino ataką kalba, kad nukentėjęs yra britų šarvuotis Queen Elizabeth klasės. Šitos klasės britų karo laivai yra dideli, 30,600 tonų kiekvienas.

Sudegė Jungt. Valstijų laivyno patentai

REVERE, Mass., gruodžio 29. — Revere Brass Foundry monėje penktadienio rytą kilo gaisras. Žalos gaisras padarė nedaug. Bet jame žuvo Jungt. Valstijų laivyno kai kurie patentai. Reiškiama nuomonė, kad gaisras kilęs sabotažo pasėkoje.

Prezidento sunus ir jo žmona sužeisti

WINCHESTER, Va., gruodžio 29. — Franklin D. Roosevelt Jr., prezidento Roosevelto sunus, ir jo žmona anksti antradienio rytą sužeisti automobilio nelaimėje arti miestelio Paris, 23 mylias į rytus nuo Winchester. Sužeistieji nugabenti į ligoninę. Abudu Rooseveltai sužeisti lengvai.

Jaunasis Rooseveltas yra Virginia universiteto studentas.

Kvintukių globėjas rezignavo

TORONTO, Kanada, gruodžio 29. — Dr. Dafoe, išgarsėjusių Dione kvintukių prižiurėtojas, pasišalino iš globėjo vietos. Kvintukės bus perkeltos pas tėvus. Dafoe pasiliks tik jų daktaras.

Vokiečiai ruošiasi dirbti riebalus iš anglių

COLUMBUS, Ohio, gruodžio 29. — Čia laikomas Amerikos mokslininkų — the American Association for Advancement of Science — suvažiavimas.

Penktadienį Dr. Willy Lange padarė pranešimą, kad Vokietija ruošiasi gaminti riebalus iš anglių.

Kemikai, kurie klausėsi Dr-o Lange paskaitos, pripažįsta, kad tinkamus valgyti riebalus galima pagaminti iš anglių.

Mokslininkų sąjungos pirmininkas, Dr. Mitchell, kalbėdamas suvažiavimui prieš porą dienų akcentavo, jogei mokslas negali klestėti, jeigu minties laisvė yra suvaržyta.

Laisvę — pareiškė jis — mes iki šiol ėmėme kaipo paveldėjimą iš tėvų. Dabar suprantame, kad mums tenka kovoti tikslu laisvę išlaikyti.

Jau 30,000 žmonių žuvo nuo žemės drebėjimo Turkijoj

ANKARA, Turkija, gruodžio 29. — Oficialus pranešimas penktadienį sako, kad dėl žemės drebėjimo Turkijoj žuvo 30,000 žmonių. Į tą skaičių įeina užmušti namams sugriuvus, žuvę liepsnose ir sušalę.

Sužeistų yra kita tiek, o gal ir daugiau.

Naktį į penktadienį įvyko dar trys žemės kirčiai. Yra pavojus epidemiškų ligų.

Ir gamta prieš nacius

BUCHAREST, Rumunija, gruodžio 29. — Taip, ir gamta prieš nacius.

Neseniai Rumunija pasižadėjo gabenti Vokietijai daugiau aliejaus. Bet šiomis dienomis Rumuniją užgavo toks šaltis ir sniego puga, kad sulaikė laivų plaukimą Juodaja Jura ir Dunojaus upe, sustabdė geležinkelių traukinius, o dėl to siuntimas naciams reikalingo aliejaus ir kitokių reikmenų tapo sutrukdytas.

Mirė nuo širdies ligos 350,168 žmonės

WASHINGTON, D. C., gruodžio 29. — 1938 metais nuo širdies ligos Jungt. Valstijose mirė 350,168 asmens.

VĖLESNI PRANEŠIMAI

—Talkininkų — Britanijos ir Francuzijos — atstovai vėl kalba apie Europos federaciją po karo, jeigu talkininkai karą laimės. Planuojamoj federacijoj numatomas glaudesnis Europos valstybių kooperavimas, negu Tautų Sąjungoje.

—Neoficialųs pranešimai penktadienio vakare kalba, kad skaičius žuvusių žemės drebėjime Turkijoje pasieks 50,000 ar daugiau asmenų.

—Sulaikytas Amerikos laivas gabenęs gumą Italijon. Manoma, guma buvo skiriama Vokietijai.

—Skandinavijos spaudoje pasirodė žinios, kad raudonojoj Stalino armijoj išsiveržęs sukilimas. Bet šitie pranešimai nepatvirtinti.

Teismas atmetė kompanijos bylą prieš uniją

PHILADELPHIA, Pa., gruodžio 29. — Prieš kurį laiką distrikto teismas buvo išnešęs sprendimą, kad darbininkų unija užmokėtų Apex Hosiery kompanijai $711,932.55. Apeliacijų teismas šitą sprendimą vėliau padėjo į šalį. Kompanija tuomet varė bylą toliau. Bet šią savaitę ir U.S. Circuit Court of Appeals atmetė kompanijos skundą.

1,218,462 kinai žuvę kare

TOKIO, Japonija, gruodžio 29. — Japonijos karo vadovybė skelbia, kad 1,218,462 kinai žuvo kare su Japonija nuo liepos mėn. 1937 m. iki lapkričio galo 1939 m.

Laikotarpiu nuo spalio mėn. 1938 m. iki gruodžio mėn. 1939 m. japonų žuvo 27,000. Dar 18,000 japonų užmušta arba sužeista kautynėse su rusais Mongolijos-Mančuko pasieniu.

Paryžiaus gatvę pavadins Roosevelto vardu

PARYŽIUS, Francuzija, gruodžio 29. — Paryžius miesto tarybos narių tarpe iškeltas sumanymas pavadinti vieną miesto gatvę prez. Roosevelto vardu.

"NAUJIENŲ"
Radio Programai
Pradedant Gruodžio 31 d. ir per ištisus 1940 metus
"NAUJIENOS" duos Radio programus
kiekvieną sekmadienį
nuo 11:00 iki 11:30 val. ryto, iš stoties
W.G.E.S., 1360 kilocycles.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS BYLOS ATBALSIAI

Rašo adv. Wm. J. Drake-Dragunas

(Tęsinys)

K— Ar kas nors atsitiko po liepos mėnesio, kas sulaikytų direktorius nuo šių pinigų išmokėjimo? A— Aš priminiau direktoriams ir aš dariau raportus, kada mes galėtume mokėti dividendus, bet direktoriai — aš nežinau kada mitingas įvyko, sakė mes nebuvom pasiruošę išdalinti šiuos pinigus.

K— Kas tarp direktorių? A— As neatsimenu.

K— Kas iš direktorių Tams tai tuo dalyku priešinosi? A— Aš neatsimenu; bendrai, jie sakė.

K— Bendrai? visi dalyviai direktoriai? Argi Tamsta neatsimeni netgi vienos pavardės kas tai sakė? A— Ne. K— Kiek direktorių jųs turite? A— Devynis. K— Ar buvo direktorių bent vienas kas parėmė šį sumanymą? A— Aš neatsimenu. K— Ar p. Budrys dalyvavo šiuose mitinguose? A— Jis buvo kviečiamas į mitingus. K— Ar jis lankė mitingus? A— Kaikuriuos. K— Ar jis šiuos dalykus svarstė? A— Kaikuriuos. K— Ar jis kalbėjo? A— Taip. K— Ar jis rekomendavo dividendus mokėti akcininkams? A— Aš neatsimenu. K— Ar jis tam priešinosi? A— Ne. K— Ar jis buvo vienas žmonių, kurie tam priešinosi? A— Aš neatsimenu. K— Ar Tamsta sakytum, kad ne? A— Aš nesakyčiau.

K— Kokiuose susirinkimuose direktoriai pasisakė nepasiruošę išmokėti šių pinigų? A— Mano rekomendacija yra, kad kai aš pasiuliau atspausdinti laiškalapių ir padalinti šiuos pinigus, aš neatsimenu kas buvo sakyta, bet pirmininkas nepriėmė to kaip siulymo ir tik keli žodžiai buvo pakeisti, ir gal but tas nebuvo įrašyta į protokolą.

K— Kitais žodžiais, to nėra protokoluose? A— Ne.

Mr. Ansell priešinasi, kad tai yra vedamasis klausimas. Pasipriešinimą rezervuoja teismui.

K— Ar prieš 1939 m. kovo mėnesį jųs buvote nutarę išmokėti akcininkams dividendą? A— Aš neatsimenu. K— Bet jųs svarstėte tai prieš šių metų kovo mėnesį? A— Aš neatsimenu. K— Ar jųs svarstėte po šių metų kovo mėnesio? A— Aš manau, kad tik tam mitinge, kai mes pasiulėme spausdinti laiškalapius. K— Kokią dieną tas buvo? A— Aš neatsimenu. K— Apytikriai? A— Rugsėjy. K— Ar jųs tą padarėte rezoliucijos formoje, kad laiškalapiai butų atspausdinti ir dividendai mokami? A— Ne.

...K— Tatgi jųs jokio panašaus pareiškimo nedarėte ligi šių metų rugsėjo mėnesio? A— Taip. K— Tai kodėl Tamsta sakei savo straipsnyje, kad jus sutrukdė šiuos pinigus mokėti? A— Ši byla buvo pradėta kovo mėnesy. Kas žino ar ieškovas ves bylą ar ne. K— Ar jųs ėmėtės betkokių žingsnių prieš kovo mėnesį, ligi rugsėjo mėnesio, dividendams mokėti? A— Tas nebuvo paruošta; kaikuris turtas nebuvo parduotas.

K— Koks turtas? A— $20,000 American Home Builders.

K— Argi jųs neužrašėt tą investmentą esant vertą $1,00? A— Taip. K— Taigi jųs neturėjote jokio investmento pas American Home Builders? A— Šis dalykas buvo svarstytas ir pažiurėti, ką butų galima atgauti iš šių $20,000. K— Tamsta žinai, kad American Home Builders yra subankrutijusi, ar ne? A— Aš žinau, bet nežinau kokių fondų jie tebeturi. K— Tamsta esi pareigunas toje bendrovėje? A— Taip.

K— Ir Tamsta nežinai kokių fondų jie tebeturi? A— Ne.

ACME-NAUJIENŲ Telephoto

URBANA, Ill.— John Adams (po kairei), kuris prisipažino mirtinai pašovęs Hezekiah Mank (po dešinei). Adams teisinasi, kad buvęs nelaimingas atsitikimas.

III. Strimaičio parodymai prieš Strimaičio prasimanymus.

1. "Už jų likučius dabar atsirado 'geradariai' po laikraščius pasiskandalyti toki žmonės kurie prie sudėjimo to kapitalo, ko mažiausiai arba visai nieko neprisidėjo" — A. B. Strimaitis, A. Lietuvio š.m. spalių 21 d. laidoje.

Palygink su jo pareiškimu A. Liet. lapkr. 4 d. laidoje, kad ieškovo "tėvo Jono Dumčiaus užsirašyti 10 akcijų gruodžio 27 d. 1916 m."

Jono Dumčiaus 10 akcijų jam, ar, anot p. Strimaičio, ieškovo tėvui, kainavo $100. Kas nors gavo nemažiau 10% komiso. Dabar pasižiurėkime, kiek musų gerbiamasis "prisidėjo" bendrovės kapitalui sukelti, — ne išleisti. Štai š.m. rugsėjo 7 d. jis po priesaika liudijo 70 psl.:

"Kl. — Ar Tamsta gavai betkokių dividendų iš Lietuvos Atstatymo B-vės? Ats.— Aš manau kad gavau. K— Kiek Tamsta gavai? A— 1919 m. man buvo užmokėta po $3 nuo šėro. K— Kiek išviso Tamsta gavai? A— Spėju $3 už 10 šėrų. K— Kiek šėrų Tamsta turėjai? A— Dešimt. K— Ar tai buvo didžiausias kiekis ką Tamsta bet kada turėjai? A— Taip."

Reiškia, "geradaris" Jonas Dumčius "ko mažiausiai arba visai nieko neprisidėjo" jei jis savo darbu uždirbtų taupmenų šimtinę sudėjo tos bendrovės sąskaiton, bet A. B. Strimaičio "prisidėjimas" turi buti vertinamas — kaip?

Juozas J. Žilis, Cleveland, Ohio, š. m. rugsėjo 30 d. man rašė: "I have shares of the Lietuvių Apipleszymo Bendrovės (Lithuanian Development Corporation) 15 shares No. 784, Dec. 2nd, 1918. Never received any dividents or interest since bought, and never received any correspondence from any body. It seems to me that it was..."

Šiuo metu bylon stojo virš 5,000 šėrų savininkai — jų pavardės ir šėrų skaičius bus paskelbtas kiek toliau. Kaip vertinti begalima pareiškimą p. Strimaičio, kuriam, anot jo pareiškimo teisme š.m. spalių 4 d., atsakant į klausimą "Kiek Tamsta vadini mažyte suma", atrodė mažytė "Pora tukstančių dolerių". Deja, didžiuma žmonių tokių sumų nelaiko "mažytėmis".

2. "Aš esu vienas iš tų žmonių, kuric nors ne nuo pat susitvėrimo B-vės, bet po penkių metų jos gyvavimo stojo B-vės darban, tuomet kada jau visas sukeltasis kapitalas, pirmiau buvusių vadų buvo įvezdintas" — A. B. Strimaitis, žr. Am. Lietuvis, 1939.X.21 d.

Bendrovė buvo sukurta 1916 m. gale. A. B. Strimaitis tapo B-vės direktorium, anot jo parodymų š. m. rugsėjo 26 d. teisme, 1918 m. sausio 23 d., taigi vos vieniems metams praslinkus.

Jam bedirektoriaujant padaryti visi investmentai Lietuvoje, bizniauta su Resorcinu (kurios bendrovės jis taipgi buvo sekretorius), B-vės lėšomis sukurtas Baltic States Bank, nupirkti namai New Yorke ir t.t., ir t.t. — ir, deja, šiandien nieko nebeliko apart 25,000 dol. grynais pinigais. Kaip tie investmentai buvo daromi — pasiskaitykime p. Strimaičio parodymą.

Pusl. 14: "K— Tie Liet. Atst. B-vės direktoriai, kurie dalyvavo atpirkime, ar betkuris jų sykiu buvo ir direktorius Baltic State banke? A— Aš nežinau. K— Tie šėrai buvo pirkti Tamstos laikais? A— Taip. K— Argi p. Bush nebuvo L. A. B-vės direktorius tuo laiku? A— Taip. K— Tuo laiku ar jis buvo Baltic States Bank direktorium? A— Taip."

Pusl. 19: "K— Ar parodomi Lietuvos Laisvės bonai? A— Taip. K— Kiek 1924 m. Lietuvos bonų? A— $7,800. K— Ar jųs turėjote 1924 m. Laisvės bonų $18,000? A— Ne. K— Panaujink savo atmintį iš paskutinio puslapio Tamstos parodymų Valstybės Gynėjui? A— Taip, aš matau — aš sakiau $18,000 Laisvės bonais; tas buvo investuota 1919 ar 1920 m. — aš neatsimenu."

Toliau sekė jo parodymai, kad Nemuno b-je investuota į 415 šėrų po 250 litų, t. y. 103,750 litų sumai; Ringuvos 2,533 akcijos po 100 litų, viso 253,300 litų (anot Strimaičio "250,300 lits"); Lietuvos Kredito bankan 2,361 akcija, vertos 236,100 litų, ir visoje eilėje bendrovių Amerikoje.

(Bus daugiau)

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS
— ĮVYKS —
Sausio 14 d., 1940
RUBSIUVIŲ SALĖJE
333 SO. ASHLAND BLVD.

Kovo 31
ĮVYKS
NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS
SOKOLŲ SVETAINĖJE
2343 SO. KEDZIE AVE.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Telefonas LAFAYETTE 0787
Dykai koplyčios visose Chicagos dalyse
Klausykite mūsų radio programų Antradienio ir Šeštadienio rytmečiais, 10:00 val. ryto iš W. M. I. F. stoties (1420 K.) su POVILU ŠALTIMIERU.

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022
POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų, daug dulkių išimta Perkant 5 tonus ar daugiau $7.65
PETROLEUM CARBON COKE Perkant 5 tonus ar daugiau Tonas $7.75
Sales Tax ekstra.

Laidotuvių Direktoriai
NARIAI Chicagos, Cicero Lietuvių Direktorių Asociacijos
Ambulance Patarnavimas Dieną ir naktį
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE
J. LIULEVIČIUS
4348 S. California Avenue Phone Lafayette 3572
P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street YARDS 1419
I. J. ZOLP Phone Yards 0781
1646 West 46th Street Yards 0782
S. P. MAŽEIKA Yards 1139
3319 Lituanica Avenue Yards 1138
LACHAWICZ IR SUNŪS
2314 West 23rd Place Phone Canal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th Street Tel. Pullman 1270
ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Avenue Phone Lafayette 8024
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 Lituanica Avenue Phone Yards 4908
ANTHONY B. PETKUS
6834 So. Western Ave. Phone Grovehill 0142
1410 South 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

NAUJIENŲ JUBILIEJINIO KONTESTO DOVANOS
Šiame Konteste bus Dalinamos Dovanos Kontesto Dalyviams:
BUICK AUTOMOBILIS 4 DURŲ SEDAN IŠ—
MILDA AUTO SALES
806 WEST 31st STREET
2 ŠMOTŲ PARLOR SETAS IŠ—
PEOPLES FURNITURE CO.,
4183 ARCHER AVENUE
BEDROOM SETAS, 3 ŠM. BOUT LAMP IR DRESERIO UŽTIESALAS, IŠ—
NEW CITY FURNITURE CO.,
1654-6 W. 47th STREET
DINING ROOM SETAS, IŠ—
ROOSEVELT FURNITURE CO.,
2310 WEST ROOSEVELT ROAD
VICTOR RADIO 1939 METŲ MODELIO, IŠ—
JOS. F. BUDRIKO,
3417 SOUTH HALSTED STREET
KITCHINETTE SETAS, IŠ—
V. BAGDONAS,
3406 SOUTH HALSTED STREET
CEDAR CHEST IŠ—
BARSKIS FURNITURE CO.,
1748 WEST 47th STREET
ir dar apie 20 mažesnių dovanų, kurios bus išdalintos Kontesto koncerte, kuris įvyks kontesto pabaigoje.

JUOKAI

PER DIDELIS STROPUMAS

— Kas per kelmas, kad musų baras visada apytuštis, — skundžiasi baro savininkas. — Juk iš proto galima išsikraustyti.

— Tą paslaptį aš beveik žinau, — taria svečias.

— Busiu dėkingas, jei tamsta pasakysi, — maldauja savininkas.

— Tamstos padavėja per stropi.

— Per stropi?!

— Taip. Vietoj keturių išgertų stiklų, ji užrašo šešis.

Mrs. A. K. JARUSZ

Physical Therapy and Midwife
Pradžioje savaitės Kiekvieną dieną buna
6630 S. Western av.
Tel. Hemlock 9252
Subatoj ir Nedėlioj Central Avenue, Beverly Shores, Indiana
Tel. Mich. City 2799—R3.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 20 metų praktikavimas jusų garantavimas.
Optometrically Akių Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. Nedėlioj pagal sutartį.
Daugelyj atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.
4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

LIETUVIAI
GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai.
Ofiso Tel. YARDS 5921
DR. BERTASH
756 West 35th St.
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 4910 SO. MICHIGAN BLVD.
Tel. Kenwood 5107.

Phone CANAL 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036.
Residence Tel. BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
8939 SOUTH CLAREMONT AVE.
Valandos—9—10 A. M.
Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9.
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12.
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI
DENTISTAS
Pirm., Trečiadienį, Šeštadienį
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Antrad., Ketvirtad. Penktadienį
4143 So. Archer Ave.
Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėlioj pagal susitarimą
Ofiso Tel.: YARDS 4787
Namų Tel.: PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47 Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2808 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 6111

Kiti Lietuviai Daktarai
DR. A. JENKINS
(Lietuvis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
Ofiso valandos: nuo 1—4 ir nuo 7—9 val. vakaro ir pagal sutartį.
Ofiso Tel. PROSPECT 6737
Namų Tel. VIRGINIA 2421

Dr. Margeris
3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus.
Phone YARDS 7299.

Tel. Office Wentworth 6330
Rez. Hyde Park 3395
Dr. Susanna Slakis
Moterų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos—1—4 po pietų. 7—8 vak. išskyrus seredomis ir subatomis.

KITATAUČIAI
DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39 metus kaipo patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektrikos prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienio vakarė ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Rezidencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2-ros lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS
Nuo 10—12 val. ryto; nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai dieną.
Phone MIDWAY. 2880

Telefonas YARDS 0994
Dr. Maurice Kahn
4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos.
Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI
K. P. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3323 So. Halsted St.
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
Telefonas YARDS 0818
Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais—pagal sutartį

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
7 So. Dearborn St.
Room 1230
Ofiso tel. CENTRAL 1824
Namų Tel.—Hyde Park 3395

Garsinkitės "N-nose"

Sveikatos Dalykai

PRAGAIŠTINGI ŠIRDIES JAUDINIMAI

Rašo Dr. D. Pilka

Shakespearo prašymas.

Gydytojai, kurie nuolat prižiuri ir saugo pavojingai sergančius ligonius, yra patyrę, kad rupestis, susijaudinimas, nusiminimas, nesveikata daro daug įtakos į širdį. Poilsio sutrukdymas kartais buna aštrus klausimas. Pagaliau ir patyrimas rodo, kad pasilsėdamas toliau nukeliausi. Taip yra ir su širdies liga. Ji reikalauja ramybės, o ne rupesčių, nusiminimų ir panašių gyvenimo erozijų.

Kad pagerinti sergančio padėtį, kad susiaprinti jo energiją kovoje už buvį, kad įpiltų negęstančios vilties į jo sveikatos aruodą, gydytojas tankiai neleidžia nei artimų draugų pasimatyti. Ramus poilsis kritiškame momente yra didžiausias vaistas, vaistas, kurio jokis pirigas negalėtų nupirkti, nei brangiausias draugas dovanoti. Poilsis yra gamtos dovana žmogui saugoti savo sveikatą. Šita dovana nėra nei perkama nei parduodama.

Ilgai įgyvendinti senų laikų papročiai peklos gandinimu ir raganų burtais buvo skaitomi pagalbos agentais. Ačiu mokslo progresui, praeities stebuklai paliko tik.. istorijos užrašais. Šiandien, nesveikatai užėjus, žmogus ieško sveiko, protingo, moksliško patarimo; jis ieško ne pas dvasininką, burtininką, ar šundaktarį "devindrekio" smirdalų, bet kreipiasi pas širdies specialistą, kuris supranta žmogaus fiziką ir psichiką ir gali jas sujaudinti ar sulėtinti pasiremdamas medicinos mokslo principais. Neveltui Shakespearas Macbetho charakteryje prašo gydytojo antidoto, kad "išrauti iš minties nusiminimą", kad "ištrinti iš sąžinės įrašytą bėdą", kad "palengvinti širdį nuo prikimšto šlamšto". Tokie patarimai reikėtų pildyti kiekvienam ir be gydytojo recepto.

Širdies nuolankumas.

Toli nuprogresavę atsitikimai visuomet sukelia didesnio dėmesio ir rupesčio iš abiejų pusių — ligonio ir gydytojo, kad išgelbėjus gyvybę. **Širdis, prašydama pagalbos, žemai nusilenkia.** Jeigu jos prašymas nebuna išklausytas, kuno strukturai priseina griuti iš susijaudinimo, nusiminimo, baimės ir kitų nedateklių. Mažiau dėmesio yra kreipiama į širdies sutrikimo pradinius ženklus, bet dar mažiau yra nurodoma patarimų, kas žmogui reikėtų daryti, kaip jis turėtų savo sveikatą saugoti. Žmogus, kuris yra susirupinęs, užmaršus, neatsargus, neiškalbus, nuolat nepatenkintas, rustus, niekad neįtaikomas, arba, kitais žodžiais tariant, — tikras gyvenimo širšinas, tankiai nei simpatijos negauna. Pažinus protinį pairimą iš anksto, jį dažnai galima pataisyti, bet apleidus — tik vieni dievai tegali spėti, kas galės atsitikti. Bet aišku, kad širdis eina prie galutino supuolimo.

Medicinos literaturoj yra daug įrekorduotų širdies plyšimo atsitikimų. Rašytojui teko asmeniškai patirti keletą tokių atsitikimų, kurių širdys tikrai buvo plyšę. Kada širdis buna didžiausiame susijaudinime, ir kada ji visa jėga buna varoma, jokio išėjimo apsisaugojimui ji neturi. Ji plyšta. Ji plyšta lygiai taip, kaip tas popierinis maišiukas pripustas oro ir smogiamas kumščia, kad patenkinus savo psichinį kurjozą. Maišiuko plyšimas įvyksta todėl, kad išlaukinis kumščio smogimas turėjo didesnės jėgos, nekad popierinio maišiuko sienos galėjo atlaikyti. Uždarytas oras maišiuko viduje turėjo kur nors išsiveržti. Tokiu pat fizikos reiškiniu yra išaiškinamas ir širdies trukimas. Sveika širdis nė didelių smugių nepaiso, bet kada jos energija buna išvartota, kada jos raumenys nebetenka tamprumo atsakyti į smugius, ji pati buna priversta pasiduoti, nežiurint kad ligonis ir lovoje gulėtų. Širdies jėga lengvai galima palyginti sekančiu pavyždžiu: leiskime 10 metų vaiką su 100 metų seneliu bėgti rungtynes, ir kokios gi bus pasekmės? Vaikas, žinoma, nubėgs tiek toliau už senelį, kiek jo širdis turės daugiau energijos. Gal but, kad senelis tenubėgs tik dešimtą dalį ir turės sustoti dėl kvapo stokos.

Machetho gydytojas pareiškė medicinos profesijos negalimybę kopti su psichiniais širdies sutrikimais — širdies meiliškais dalykais; kad tokiame atsitikime ligonis pats privalo susirasti sau pagalbą. Nedaug tie dalykai persimainė per 300 metų. Teisybė, šiandieninis gydytojas gali pažinti pradžią organiškų psichinių ligų ir gali suskelti šeimynos simpatiją dėl gydymo. Gydytojui tokie atsitikimai nėra naujiena. Jis jų sutinka kasdiena savo praktikoje. Šitas dėstimas turėtų, rodos, rasti pritarimą ir sekti nurodytą budą, kaip kreipti daugiau dėmesio į paprastas rupesčio ir susijaudinimo priežastis, kurios neša daug žalos širdžiai.

Baimė matyti gydytoją.

Baimė matyti gydytoją yra dar viena glostoma priežastis, kuri reikia tuojau pataisyti. Daugelis žmonių yra įsitikinę kad jie turi kokią tai nepagydomą ligą, kuri temdo jųjų dabartį ir niaukia rytojų. Jie gerai žino, kad tai yra tik baimė nieku nepamatuota, bet vengia gydytojo konsultacijos bijodami, kad pastarasis gal ras ką tokio negero, apie ką jie geriau visai nežinotų. Iš tokių baimė apimtų pacijentų daugelis pasitaiko su vėžio liga, kartais taip toli nuprogresavusia, kad gydymas jau nebejmanomas. Taip lyginai pasitaiko ir su širdies liga, ir tik dėl baimės pasitarti su gydytoju.

Visi rupesčiai ir paslaptys reikia padėti į šalį. Čia reikia drąsos. Nė vienas gydytojas už baimę pacijento nebaudė nė kitas baus; priešingai, jis sustiprins jį gera pamoka, jei ne vaistais. Taipgi reikia žinoti, kad pacijento konsultacija pas gydytoją apie sveikatą yra lyginai privatiškas dalykas, kaip kad nusikaltimų išpažintis dvasiškiui. Todėl, drąsos, daugiau drąsos! Pasaulis yra pilnas grožybių. Jis yra tavo. Shakespearo žodžiais sakant, "my lord, cheer up your spirits", ir pradėk gražų pasaulį kopti iš naujo.

Namų ilgėsys.

Serganti žmonės paprastai buna labai susidomėję namais. Namų ir giminių ilgstančių ligonių yra visose ligoninėse, ypač širdies palatose. Jie yra psichiškai nusistatę, kaip tas senelės gydytojas, kad širdies ligą turinčiam veik nieko nėra galima pagelbėti. Tokį seną prietarą turėdami, daugelis širdies pacijentų įsivaizdina staigią mirtį. Dėl to daugelis nerimauja ligoninėse norėdami nors namie numirti.

Pasitaiko neretas atsitikimas, ypač ligoninėse, kuris tuojau nori namo grįžti, dar pirma nekad jį gydytojas apžiurės. Vien tik tokis namų ilgesys liudija, kad kas nors su juo yra negero, kad, greičiausia, širdis yra netvarkoje.

Žmonės, kurie yra užsiėmę paprastais gyvenimo reikalais, mažai kreipia dėmesį į širdies ir cirkuliacijos sutrikimą. Širdies žala kyla iš blogų gyvenimo papročių ir veda namų ilgesio, nuobodumo, nepasitenkinimo pats savimi ir, galų gale, nervų sutrikimo. Gydytojai yra pratę matyti netinkamą gyvenimo režimą, kuris prisideda prie blogos sveikatos stovio ir sutrumpina pažadėtą žmogui ilgą amžių kelis kartus. Nei vienas norėjo, nei kitas norėtų suklupdyti savo gyvenimą dar jaunystėj esant. Todėl, atsargos!

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Dr. Colin Ross, nacių agitatorius, kurį Dies komitetas kaltina šnipinėjimu.

Pasiaukavimas savęs darbui, nusistatymas siauram gyvenimui, pasišventimas maldoms nėra reikalingi dalykai, ypač dabartinėj pilnoj įvairenybių gadynėj. Žmogus pasišvenčiąs neaprybotam darbui padaro save vergu. Vėliau jis patiria, kad jo darbas palieka nebeinteresingas, neproduktyviškas, ir pagaliau, pats nustoja rangumo. Jis tankiai nepermato trukumų savo pusėj, bet ieško priežasčių pas kitus. Kas nebus patėmijęs darbo perdėtinį esant susijaudiniusiu dėl nežinomų priežasčių, kuomet darbininkai atlieka darbą kuogeriausiai. Greičiausia tai nei darbas nei darbininkai tame kalti, bet širdies netvarka ėda jo sveikatą, kurios dėlei jis vaikščioja susiraukęs, supykęs, kaip "devynios pėtnyčios".

Varyt darbą pirmyn pribukusiomis pastangomis nėra galima. Tokis asmuo reikalauja poilsio, kurį jis gali rasti tik pasiliuosavęs nuo darbo, nuo atsakomybės, gal tinkamose atostogose tam tikram laikui.

Kaip yra dirbtuvėj, raštinėj, taip ir namie. Moterys, kurios yra pratę vilkti namų tvarkos naštą ant savo pečių, nei nesvajoja apie pasiliuosavimą poilsiui nors vieną dieną į savaitę, bei savaitę ar kitą iš namų. Mažiausia tris kartus į dieną pagaminti valgį ir pavalgydinti šeimą be atostogų, jai atima daug enregijos. Šeimininkė nėra geležinis padaras. Jai poilsis daugel atsitikimų yra labiau reikalingas, nekad fabriko darbininkams. Artistės, profesionalės moterys dažnai ima poilsį, kad išvengus jautrumą, kad užsilaikius šaltai ir ramiai prieš publiką. Namų šeimininkė taipgi turėtų pasiliuosuoti nuo kasdieninės ruošos ir virtuvės darbo kur nors į tolesnę vietą ir rasti sau kitokį smagumą, kasdieninio užsiėmimo permainą. Tiesa, šeimininkė, kurios gyvenimas nėra patenkintas, arba kuri yra surišta su bažnyčios, draugijos ar šeimos neatmezgamu mazgu, mažai turi progos poilsiui. Yra tvirtinama, kad moteris yra daug kantresnė už vyrą. Gal dėl to jai tenka pergyventi daugelis įvairių namininių nesutikimų, širdgėlės, susijaudinimų ir kartu rasti pasitenkinimą ir ramybę. Šeimininkės širdis nėra akmuo. Ji taip pat yra jautri ir dažnai užgaunama ir, kaip matėme, daug daugiau nukenčia už kitus. Ji lyginai reikalauja atostogų ir tinkamo poilsio ir tankiai.

Širdies jautrumas.

Širdies jautrumas yra tokis psichinis elementas, kuris paprastai atsiranda kartu su širdies mechanizmo nedatekliu arba jos ligomis. Dažnai jis nebuna jaučiamas nei prie visiško širdies supuolimo. Apie jautrumą jau buvo kalbėta ir dar bus vėliau prisiminta. Betgi yra tokių atsitikimų, kurie, dėl įvairių priežasčių, niekad nėra gyvenimu patenkinti. Nepatenkinimas susidėjęs su jautrumu dar pasikviečia rupestį į talką ir visi kartu atakuoja širdį. Žmogus, kuris moka šitų atakų gintis ir jų išvengti, yra genijus savo sveikatos saugojimui. Širdis tokiam sargui šimteriopai dėkinga.

Poilsio triadas.

Mes turime mintyje trijų rušių poilsį. Iki šiol mes kalbėjome apie protinį ar psichinį poilsį ir susijaudinimo poilsį, kad švengus ankstyvą širdies sužalojimą. Kuno poilsis yra trečias narys šitos trejybės. Sudedant kartu, pasidaro poilsio triadas — kuno, jausmo ir proto. Tai yra neprašalinamos trys išlygos, kurios kiekvieno žmogaus gyvenime neatbutinai reikalingos. Gyvenimo praktikoj nedaug kas iš musų imame fizišką poilsį dienos laiku. Moderniškos gadynės žmogus, dar žymiau didmiesčiuose, yra nelyginant einanti mašina per ištisą dieną. Jis visai nežino vidudienio valandėlės pogulio ramiame kambaryje. Žiurint į šį poilsio klausimą iš kitos socialių svarstyklių pusės, rasime tą patį: darbininkas yra ant kojų visą darbo dieną, kaip ta skrusdėlė, kuri rupestingai trusiasi bekopdama savo namą.

Žmogus, kuris dirba sunkiai ir ilgas valandas trankioje vietoje, be poilsio, negauna našios kraujo cirkuliacijos. Jo kraujas buna persipildęs toksingais nuo dais iš dujų, dulkių, smarvės ir kitų bi-produktų gamyboje. Tokios aplinkybės apsunkina visų organų darbą; kuno struktura palieka be jėkos, pamėlynavusi, pablyškusį, — vos gyvas tvarinys. Žmogus pasiljuosavęs iš tokių aplinkybių pirmiausia stengiasi gauti sistemai stimulanto, kad ją sužadinti, kad ją parvilkti namo. Cigaretas, stiklas alaus, burna degtinės yra taip giliai įgyvendinti žmogaus papročiams daiktai, kurių jis kuogreičiausia griebiasi, kad atsigauti. Tokis vaizdas nėra sunku matyti bile kur. Kaip į tą visą apsunkinimą širdis atsako? Aišku, sunkiai. Ji yra priversta dėti visas pastangas, kad atlikti darbą, kad kraujo apytaka butų aktyvi, kurios visi organai, kartu ir visas kunas, reikalauja. Atlikt darbą be poilsio nėra galima, širdis reikalauja pailsėti. Aukščiau minėtas arabas šituo klausimu yra daug gudresnis, kad ir už moderniškai gabų biznierių sveikatos reikale. Jis lengvai neapsileidžia savo vidudienio siestą, kuri duoda jo širdies aparatui progą pasilsėti ir sutaupinti nors šiek tiek energijos dėl žilos senatvės. Šitas pavyzdys tinka kiekvienam pasekti.

Proto, jausmo ir kuno poilsis kartu duoda daug daugiau žmogui naudos, nekad pavieniai. Tik gaila, kad nedaug yra žmonių, kurie sutinka, priima ir įvertina tokį bendrą poilsį. Miego momentas dažnai neatejna taip lengvu budu į žmogaus poilsio aparatą, kada jis buna susirupinęs įvairiais užsiėmimais, žaislais, gembleryste, pasilinksminimais ir panašiai. Kartais net mažiausios vertės susidomėjimas atima daug poilsiui skirtų valandų. Dvidešimt keturios dienos valandos yra sekančiai skirstomos suvartoti žmogaus naudai: aštuonios valandos darbui, aštuonios — pasilinksminimui, ir aštuonios — poilsiui. Įgyvendinti papročiai, kad laike poilsio nustatyti rytojaus dienos darbą ir kad išvildyti tuos planus, visuomet blogai atsiliepia ant nervų. Tankiai žmogus nepaiso, kad jis nepakankamai pasilsėjo ir dažnai dar net pasitenkina, kad jis išrišo tam tikras problemas. Bet reikia atsiminti, kad rupestis įlenda į lovą ir sužadina žmogaus psichinį aparatą kaip tik tuo momentu, kada sąžinė rengiasi pasitikti ramybės angelą. Tokis sąžinės sužadinimas sutrukdo fizišką kuno poilsį valandai ir kitai. Žmogus nuėjęs pasilsėti neturėtų leistis į rupesčius. Patarimų čia galima rasti labai daug ir visi jie atatiks. Daugelis gydytojų tokiame atsitikime patars gerti šilto vandens ar pieno prieš gulsiant. Kiti prirašys vaistų, ir dar kiti greičiausia lieps pakeisti gyvenimo sąlygas ir t.t. Įprotis skaityti gerą knygą — gal apysaką iš gyvenimo, — kartais labai gelbsti prašalinti nemigą.

Ramus aštuonių valandų poilsis kartu kuno, proto ir jausmo yra neišsemiamas žmogaus turto šaltinis. Geras poilsis tai yra sveikatos iždas.

Skaitytojau, pamėgink šitą eksperimentą pats ant savęs.

Remkite Lietuvišką Žyduką
Nathan Kanter
MUTUAL LIQUOR CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

DYKAI—DYKAI—DYKAI!
Kalėdų Eglaitė ir Turkė
Su kiekvienu užsakymu anglių 10 tonų ar daugiaus, jeigu pirksite pas
VIRGINIA COAL CO.
35-tos ir NORMAL AVE.
(Bridgeporte)
Anglis galit pirkti dabar ir užmokėti 1940 metai pagal jusų patogumą
Indiana Egg Nut tiktai $6.00
(Taxai extra)
Telefonas Boulevard 7000

NAUJIENŲ Kalendorius 1940
METAMS.

NAUJIENOS išleido gražų, paveikslu otą kalendorių 1940 metams. Kiekvienas mėnuo turi po atskirą paveikslą. Paveikslai yra iš Lietuvos ir Vilniaus krašto.

Kas užsirašys "Naujienas" —gaus kalendorių nemokamai. Paskira kopija—10c.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Illinois.

Reaches decay-ridden "Blind Spots" that ordinary pastes, powders . . . even water . . . may not enter

It's here! The most delightfully different tooth paste you ever heard of. When saliva and brush touch the NEW formula Listerine Tooth Paste, supercharged with Luster-Foam detergent, it instantly springs into an amazing "bubble bath" that makes your mouth tingle with life. So fine it surges into and cleans danger spots that ordinary dentifrices may never even have reached. Cleans and polishes areas where some experts say up to 98% of decay starts.

Get the big 25¢ tube, or better still, the double-size 40¢ tube containing more than ¼ pound of tooth paste. At any drug counter. Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

THE NEW FORMULA
LISTERINE TOOTH PASTE
Supercharged with Luster-foam

Garsinkitės "N-nose"

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 10 CENTŲ

Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Vardas_____
Adresas_____
Miestas_____
Valstija_____

TAUPYKITE PINIGUS ŠIOJ SAUGIOJ ĮSTAIGOJ

1. Kiekvienos ypatos pinigai yra apdrausti iki **$5,000.00** dolerių—By An Agency of the U.S. Government.
2. Pinigus galite pasiimti kada norite ir kiek norite.
3. NEBUVO MAŽIAUS IŠMOKĖTA DIVIDENDŲ kaip 4%

Jeigu padėsite pinigus iki Jan. 10, DIVIDENDAI rokuosis nuo Jan. 1.
SKOLINAME pinigus ant pirmų Morgičių nuo 1 iki 15 metų, mėnesiniais lengvais atmokėjimais.

GEDIMINAS BUILDING & LOAN ASSOCIATION
4425 So. Fairfield Avenue
Lafayette 8248
CHARLES ZEKAS, Sekretorius

Pradėkit Naujus Metus Atsakančiai!

Klauskite musų didelio, NEKILNOJAMO turto bargenų sąrašo DYKAI. Telefonuokite, rašykite laišku ar kreipkitės į raštinę. Mes turime namų sąrašą apdraudos kompanijų, HOLC, Bankų, Building and Loan Assn., Statytojų ir Privačių savininkų labai žemomis kainomis. Bet kas iš musų aštuonių salesmonų maloniai parodys tuos namus be jokių prievolių. Gausite skubų ir mandagų patarnavimą. Neatidėliuokite! Veikite šiandien!

2411 S. 52nd Ave.
JOHN O. SYKORA
Tel. Cicero 453

Pirmųjų Morgičių Paskolos Duodamos Už 4 iki 5% palukanų.

25 METŲ REAL ESTATE PATYRIMAS

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas."

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicagą), $5.00. Chicagoje ir Europoje — $8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Susipažinimui kopiją pasiųsime veltui.

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius

DABAR SIUNČIA PINIGUS LIETUVON
(įskaitant Vilniaus kraštą)
TIK TELEGRAMOMIS.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Ofisas atidaras kasdien nuo 8 ryto iki 8 vakaro
Sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 val. po pietų.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500.

Subscription Rates:
$5.00 per year in Canada
$5.00 per year outside of Chicago
$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter March 7th 1914 at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje—paštu:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoj per išsiuntinėtojus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoj, paštu: (Atpiginta)	
Metams	$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Senieji metai

Šiais metais pasaulyje įvyko daug stambių ir netikėtų dalykų, bet ateinantieji metai, gal but, bus dar reikšmingesni.

Šiais metais prasidėjo naujas didelis karas Europoje. Buvo užkariauta ir sudraskyta Lenkija. Prieš tai buvo sunaikinta, kaipo nepriklausoma valstybė, Čekoslovakija. Sovietų Rusija nusiėmė savo "komunistinę" kaukę ir padarė sąjungą su hitleriška Vokietija; paėmė savo "globon" Pabaltijo respublikas — Estiją, Latviją ir Lietuvą; užpuolė Suomiją — ir čia susilaukė didžiausio militarinio nepasisekimo savo gyvenime, neskaitant nelaimingojo bolševikų karo su Lenkija. Rusija tapo išmesta iš Tautų Sąjungos, kaipo agresorius.

Lietuva atgavo Vilnių ir dalį Vilniaus krašto. Pairo Romos-Berlyno "ašis" ir anti-kominterno blokas. Amerikos Jungtinės Valstijos priėmė naują neutralumo įstatymą, kuris draudžia pardavinėti ginklus kariaujančioms šalims ir siųsti laivus į "pavojaus zonas"...

Stambiausieji šių metų įvykiai, kaip matome, buvo karas ir valstybių persigrupavimai. Pasaulio dėmesio centre stovėjo Hitleris ir Stalinas.

Tačiaus, baigiantis šiems metams, padėtis neatrodo taip bloga, kaip atrodė pernai. Prieš metus laiko pasaulį buvo užgulęs juodas pesimizmo debesys. Galingiausios demokratijos Vakarų Europoje buvo pažemintos Miuncheno konferencijoje. Jos buvo kapituliavusios prieš Hitlerį, negarbingai išsižadėdamos savo sutarčių su čekų respublika.

Šiemet tos pačios demokratijos jau kovoja prieš Hitlerį, nepaisydamos nė to, kad jam į talką stojo kitas milžiniškos valstybės diktatorius, Stalinas. Ne demokratijos šiandien yra pažemintos, bet diktaturos. Nacių diktatura buvo priversta viešai prisipažinti, kad jos "principai" nieku nesiskiria nuo bolševizmo, nuo kurio ji žadėjo "išgelbėti civilizaciją". O bolševizmas parodė savo tikrąjį veidą, kaipo demokratijos ir tautų laisvės priešas. Jisai ne tiktai stojo į talką tiems, kuriuos Maskva per metų metus vadino "barbarais", bet jisai atvirai užpuolė kulturingą suomių tautą — ir į šios didvyrišką pasipriešinimą raudonosios armijos atakoms sudužo visas Sovietų Sąjungos militarinis prestyžas.

Šiandien jau yra aišku, kad tos dvi agresingos diktaturos pralaimės kovą su demokratijomis. Klausimas tiktai eina apie tai, kaip ilgai šis karas tęsis ir kiek aukų jisai praris. Daugelis turi viltį, kad karas pasibaigs ne vėliaus, kaip 1940 metais. Žmonijos istorijoje ateinantieji metai butų reikšmingiausi, jeigu jų eigoje demokratijos susilauktų pilnos pergalės ant diktaturų.

Griuvus hitlerizmui ir stalinizmui, neišliks ir kitos diktaturos, nes jos visos yra išdygusios iš vienos šaknies. Tiktai kuomet visos diktaturos bus nušluotos, pasaulis galės persitvarkyti naujais pagrindais — tautų brolybės ir laisvės.

Reikia tikėtis, kad tuomet ir Lietuvos ateitis bus užtikrinta, ir Amerikoje prasidės geresni laikai.

Su šitomis viltimis žengsime iš senųjų metų į naujuosius. Todėl — laimingų Naujų Metų visiems!

APŽVALGA

BRIDGEPORTO MĖRAS McLEVY VĖL LAIMĖJO

Bridgeporte, Conn., miesto rinkimus vėl laimėjo socialistai su meru McLevy priešakyje. Jisai kandidatavo jau ketvirtam terminui. Jasper McLevy, kaip praneša "Keleivio" korespondentas, gavo daugiau balsų už visus kitus kandidatus, sudėtus į daiktą, butent:

McLevy gavo 23,106 bal.

Boucher (demokratas)—10,639 b.

Johnson (republikonas — 5,868 b.

Fitzgerald — (piliečių partijos) — 439 b.

Taigi visi kapitalistinių partijų kandidatai gavo kartu 16,946 balsus, o sacialistas McLevy 23,106 b. Be to, socialistai laimėjo rinkimus į miesto tarybą ir mokyklų tarybą:

"Bridgeporto miesto taryba susideda iš 16 narių, iš kurių 15 yra socialistai, o tik vienas demokratas.

"Mokyklų taryba susideda iš 7 narių, kurių keturi yra socialistai, o trys demokratai."

Reikia pastebėti, kad socialistai Connecticut valstijoje remia New Yorko socialdemokratų federaciją, o ne Normano Thomaso socialistų partiją.

AR LENKAI PASITAISYS?

Po pasaulio karo Lenkija labai nuskriaudė Lietuvą. Karas su vokiečiais Lenkiją paklupdė. Bet ar lenkai iš tos nelaimės pasimokino? Daugelis pastebi, kad dar ir šiandien lenkai tebėra tokie pat šovinistai, kokie buvo seniaus. Todėl kyla abejonė, ar Lietuva galės ateityje taikiai sugyventi su Lenkija, kuomet pastaroji bus atsteigta.

Vienas "Vienybės" bendradarbis rašo:

"Jeigu lenkuose viešpataus tokia dvasia ir nuotaika, tai sunku tikėti, kad ir vakarų valstybės užtars lenkus, kaip jie žada. Šiandien visi kalba apie rimtą ir pastovią taiką Europoje, bet jeigu susikurtų kita Lenkija, kuri ne sveiku protu, bet fanatizmu remtųsi savo valstybę išlaikyti, tai toje Europos dalyje niekam negalima laukti tikros taikos."

Kitas to laikraščio bendradarbis nurodo, kad lenkų spauda kasdien dedanti piktas atakas prieš Lietuvą — nuo to laiko, kai Lietuva perėmė iš rusų Vilnių. Pačiam Vilniuje lenkai rengia streikus prieš lietuvius mokytojus ir kitokiais budais rodo savo neapykantą lietuviams. Jisai daro iš to išvadą:

"Klysta visi tie, kurie mano, kad dabartinis likimas lenkų vadus pamokys 'kaip reikia gyventi' su kitais žmonėmis. Šita katastrofa lenkų tautai ne pirmutinė. O ar jie pasimokino? Tą aiškiai matome iš jų gatvinės opinijos tvėrėjų — laikraštininkų."

Taip tai taip, bet čia nėra nieko nepaprasto. Didelė tautos nelaimė beveik niekuomet jos vadų (kurie tautą prie tos nelaimės privedė) "nepamokina". Taip yra ne tiktai su lenkais, bet ir su kitomis tautomis. Imkime Vokietiją, kuri pralaimėjo 1914-18 karą ir buvo skaudžiai pergalėtojų nubausta: ar šiandien Vokietijos vadai nėra dar aršesni šovinistai, negu buvusieji kaiseriškos Vokietijos valdovai? Dabartinę Vokietiją valdo jau nebe šovinistai, bet tikri fanatikai.

Todėl nenuostabu, kad ir lenkai virsta fanatikais, matydami, kaip negarbingai sugriuvo jų didelė valstybė ir kaip jos teritorija yra dalinama tarpe kaimynų.

Bet ar iš to išeina, kad tas fanatizmas turės viešpatauti ir busimoje nepriklausomoje Lenkijoje, kuri bus atsteigta po dabartinio karo? Ne butinai. Mes manome, kad apie busimą Lenkiją nereikia spręsti pagal jos praeities vadus. Po pasaulio karo Lenkiją valdė **militaristų klika, kilusi iš bajorijos** (daugelis tų militaristų buvo plikbajorių sunųs). Ji skriaudė ne tiktai silpnesniuosius Lenkijos kaimynus ir tautines mažumas Lenkijoje, **bet ir daugumą pačių lenkų** — valstiečius ir darbininkus.

Jeigu ta pati bajoriškų militaristų klika vėl pagrobtų į savo rankas valdžią Lenkijoje, tai aiškus dalykas, kad su Lenkija butų vargas ir Lietuvai ir kitoms tautoms. Bet atrodo, kad tas išnaudotojų gaivalas dabartinėje Lenkijos katastrofoje žlugo ir daugiaus nebeatsigaus. Busimąją Lenkiją valdys, veikiausia, **atstovai tų liaudies masių**, kurios buvo pilsudskinėje sistemoje pavergtos. Jų pažvalgos ir idealai bus visai kitokie, negu parazitiškos "szlachtos", kuri bandė sukurti kardu ir bizunu galingą "mocarstvą" tarp Baltijos ir Juodosios jurų. O su demokratine Lenkija Lietuva, rodos, turėtų surasti bendrą kalbą, — jeigu pati Lietuva bus ištikima demokratijos principams.

DARBININKŲ SĄJUNGŲ "SMAUGIMAS" FRANCUZIJOJE

Komunistų laikraščiai garsiai šaukia apie darbininkų unijų "smaugimą" Francuzijoje. Girdi, premjero Daladier įsakymu Paryžiaus kriminalinis teismas "vakar uždarė dar 41 internacionalinę (!) uniją". Iš viso jau dabar esą uždaryta 242 "internacionalinės unijos". Chicagiškis komu-nacių organas prie to dar priduria šitokį melą:

"Kaip jau žinia, unijas ir organizacijas uždaryti padėjo Blumas ir jo neva socialistinė partija. Blumas tiesiog pirštu rodė Daladier vyriausybei, kurias unijas pirmiausia smaugti, o kurias imti vėliau."

Tai ne tiktai melaginga, bet tiesiog žiopla pasaka. Leon Blum, kuris yra Francuzijos socialistų partijos vadas (buvęs "liaudies fronto" vyriausybės premjeras), ne tiktai nerodė "pirštu", kurias unijas arba kitokias organizacijas uždaryti, bet **pakartotinai protestavo** spaudoje (ir laiške, rašytame Daladier'ui) prieš tokias represijas. Jisai rašė, kad pats Francuzijos darbininkų judėjimas apsidirbs su komunistais, o valdžios kišimasi į darbininkų organizacijų reikalus esąs nepageidaujamas.

Kokias unijas uždarinėja Francuzijos teismai, ir už ką? Jie uždarinėja tas unijas, į kurių vadovybę buvo įsiskverbę komunistai. Teismai jas baudžia už tai, kad komunistai tas unijas panaudoja **savo politikai**, kuri, kaip visiems žinoma, yra atkreipta prieš Francuzijos interesus. Nuo to laiko, kai Stalinas susidraugavo su Hitleriu, Francuzijos komunistai stengiasi visokiais budais trukdyti karo vedimą prieš Vokietiją. Jie skleidžia lapelius, agituodami už "taiką" su Hitleriu, ir jie kursto darbininkus kelti streikus valdžios įstaigose, amunicijos pramonėje ir susisiekimo įmonėse, **kad Francuzija negalėtų sėkmingai kariauti prieš naciška Vokietiją.**

Francuzijos įstatymai tokius darbus draudžia, todėl unijos, kurios tą hitlerišką komunistų politiką remia, yra traukiamos į teismą.

Gal but, Blumas tiesą sako, kad patys Francuzijos darbininkai be teismų pagalbos galėtų komunistus suvaldyti. Bet kiekvienas pripažins, kad karo metu tokia politika, kokią veda Francuzijos komunistai, yra nepakenčiama. Įsivaizduokite, kad Rusijoje dabar, kuomet ji kariauja prieš Suomiją, kuris nors "prof-sojuzas" (unija) imtų kurstyti savo narius prie sabotažo arba streiko su tikslu tą karą sutrukdyti: ką jam užgiedotų sovietų valdžia? Ji ne tiktai pašalintų visus to "prof-sojuzo" viršininkus, bet ji juos visus kaip bematant suimtų ir sušaudytų!

Sovietų valdžia sušaudė net vyriausius savo armijos generolus — maršalą Tuchačevskį, maršalą Egorovą, gen. Putną, gen. Uborevičių ir k. — už tai, kad jie stojo už Rusijos susidraugavimą su hitleriška Vokietija; o tai buvo dargi ne karo, bet taikos laikas.

Tokiu budu reikia kaltinti ne Francuzijos valdžią, kuri neleidžia valstybės priešams trukdyti karo vedimą prieš Hitlerį, bet reikia kaltinti **komunistus**, kad jie bando darbininkų unijas panaudoti savo išdavikiškai politikai.

Reikia atsiminti, jogei patys Francuzijos komunistai iki pereito rudens reikalavo, kad Francuzija ginkluotųsi prieš Vokietijos nacius. Parlamente komunistų atstovai **vienbalsiai balsavo už karo kreditus.** Reiškia, ir komunistai gerai žinojo, kad prieš Hitlerį teks kovoti su ginklu rankose. Na, o dabar, kuomet jau ta kova eina, komunistai bando kišti lazdą į ratus savo valdžiai ir stengiasi padėti priešui laimėti karą!

Bet Francuzijos valdžia vistiek dar nė vieno komunisto už tai nesušaudė. Ji tiktai žiuri, kad komunistai neįveltų darbininkų organizacijų į hitlerišką politiką. Jeigu kuri organizacija pasiduoda komunistų vadovybei, tai teismas sustabdo jos veikimą, kaipo priešingą įstatymams.

Skųstis dėl to komunistai neturi jokios moralinės teisės, nes jie patys sako, kad valdžia, net taikos metu, neprivalo toleruoti jokios opozicijos, o ypatingai kuomet ta opozicija veikia fašistų naudai.

St. Žiemys-Miščikas

Rusija žengia į pražutį...

(Musų specialaus korespondento)

(Tęsinys)

Po Pasaulinio karo Rusija neteko Baltijos juros ir pasiliko tik Suomijos įlankos krašte. Tolimuose Rytuose Rusijos padėtis nei kiek negeresnė, nes svarbiausias Rusijos uostas Ramiajame vandenyne Vladivostokas negeresnėje padėtyje pasiliko kaip Leningradas Suomijos įlankoje. Šiaurės Lediniuotajame vandenyne Rusija neteko svarbiausios pakrantės, kuri atiteko Suomijai, pasilikus vos su vienu uostu (Murmanskas), kuris neužšala ir galima juo naudotis žiemos metu, gi Baltoji jura su Archangelsko uostu žiemos metu pasilieka be reikšmės.

Jau carinė Rusija, o tuo labiau bolševikiška, nesitikėdama praplėsti savo rubežiaus, stengėsi išspręsti jurų susisiekimą vesdama kanalus ir kurdama galingą upių laivyną. Bolševikai pravedė kanalą, kuriuo sujungė Baltijos jurą (Leningradą) su Baltąja jura ir tuo pat su Lediniuotuoju vandenynu (Archangelskas). Maža to, pravesta susisiekimas tarp Kaspijos juros ir Maskvos pavertus pačią Maskvą uostu, tiesa, dirbtinu, bet gan reikšmingu daugeliu atžvilgių. Yra projektas prijungti Volgos upę prie Azovo juros ar Juodosios ir tuo sudaryti vandens kelią, tiesa, ne karo laivams, kuriuo butų galima keliauti iš Baltosios juros iki Juodosios pro Maskvą vykstant ir iš Baltosios juros iki Juodosios, vykstant kanalais ir upėmis, bet taip pat aplinkui. Be to, visais galimais budais stengėsi rusai surasti budą (ledlaužių pagalba) sujungti Lediniuotąjį vandenyną šiaurėje su Ramiuoju vandenynu per Beringo sąsiaurį.

Bet visi šie keliai geri ir patogūs, jei pasaulyje taika ir jei nereikia kovoti dėl rinkų, nereikia vesti pasiutusios konkurencijos su kitomis valstybėmis pasaulio rinkoje, kuomet kiekvienas centas užaugąs ne tik gaminant prekes, bet ir jas vežant — vaidina svarbią rolę. Maža to, visi šie Rusijos keliai netenka savo reikšmės kilus karui.

Pimkime Baltijos jurą. Rusija pavergus Lietuvą, Latviją ir Estiją nieko dar nepasiekė, nes Suomijos įlanka tebepasilieka suomių rankose. Tiesa, karo metu tokia Suomija bereikšmė, bet jei atsistotų už jos pečių galinga valstybė — Leningradas pasijustų bejėgis. Bet gavus išėjimus juron Latvijoje, Estijoje, Suomijos pavojus pražuvo, nes iš šių uostų gali rusai užkirsti kelią kitai valstybei teikti pagalbą Suomijai.

Bet ir Suomiją užėmus, rusams nei kiek nepalengvėja padėtis Baltijos juroje ir ji karo metu netenka savo reikšmės, nes Baltijos jura savotiškas ežeras, kurio vartai ne Suomijoje, ne Latvijoje ir dargi ne Lietuvoje, bet Danijos-Vokietijos-Norvegijos-Švedijos pakrantėje, kur iš Baltijos juros įplaukiama į Skagerako įlanką ir tuo pat į Šiaurės jurą. O ten įplaukti galima tik pro Kiel uostą, kuris yra vokiečių karo uostas arba per Sund, Didžiąją ar mažąją Beltą (Skandinavų).

Bet karo metu ir to maža. Pirmas ir dabartinis Pasaulio karas aiškiai parodo, jog turint savo rankose šiuos sąsiaurius, gali tik buti tikras, kad tavęs neužpuls priešas turint šiokį tokį karo laivyną, bet pats neįstengsi jais naudotis, jei neturėsi tiek stipraus laivyno, kad galėtum prasimušti pet Skagerako įlanką, kurią visuomet blokuoja (ir šiandien) Anglijos laivynas.

Reiškia, Baltijos juros užėmimas, dargi su Gotland sala prie Švedijos, neišsprendžia problemos. Reikia turėti ir Daniją, kuri rusams nepasiekiama.

Tokiu budu lieka tik antras kelias į Atlanto vandenyną, taip vadinamas šiaurės kelias — Šiaurės Lediniuotuoju vandenynu. Kol Suomija buvo nepriklausoma (rašant šias eilutes tebekovojama) rusai turėjo šiaurėje vieną gerą uostą — Murmanską, kuriuo galėjo naudotis ištisus metus, gi Archangelskas bei Baltoji jura žiemos metu užšala.

Bet Murmanskas bereikšmis, jei neturi visos pakrantės šiaurėje pradedant nuo Šiaurės juros, t. y. bent trijų dar Norvegijos uostų. Tad ir Suomijos užėmimu šis kelias rusų neišspręstas iki nepavergs Norvegijos ir jos nenustums nuo Šiaurės Lediniuotojo vandenyno.

Jau šiandien eina paskalai, jog rusai apsidirbę su Suomija, reikalaus uostų pas norvegus. Tai labai naturalu ir butina norint Rusijai buti imperija, bet žinoma, nesutaikoma su tais obalsiais, kuriais ji nori remtis pasaulyje. Bet Rusija jau nusimaskavo ir todėl apie dorą, etiką, žmoniškumą netenka užsiminti kalbant apie Rusiją.

Pasukime dabar žingsnį į Rytus, prie Beringo sąsiausio arba išėjimo į Ramųjį vandenyną iš Sibiro.

Kalbėti apie susisiekimą Beringo sąsiauriu, netenka, nes ten kiekvienas plaukimas brangiai kainuoja ir žiemą veik neįmanomas. Maža to, karo metu visai bereikšmis, nes jį lengvai gali š. Amerika užminuoti iš Aleskos. Gi jei ir pasisektų prasimušti pro ji, pakeliui susitinka su Aleutų salomis, kurios taip pat š. Amerikos. Tokiu budu iš karto tenka žvilgterėti į Tolimuosius Rytus.

Ten prie Kamčatkos yra Ochotska jura, kurios išėjimas yra tarp Kamčatkos ir Sachalino. Sachalino pusė priklauso Japonijai. Jei rusams ir pasisektų lengvai iš Sachalino išstumti japonus, labai sunku butų tai padaryti su pačia Japonija, ypač neturint nei vienos tvirtos karo laivyno bazės, kurioje butų pakankamai vietos manievruoti. Vienintelis karo uostas Tolimuose Rytuose yra Vladivostokas, kurį japonai gali uždaryti, lygiai kaip anglai Skageraką, nes plaukti iš Vladivostoko į Ramųjį vandenyną, tenka plaukti pro japonų laivyną ne tik pačioje Japonijoje, bet ir Korejoje, Sachaline bei Korejos sąsiauryje, kurį dargi užminuoti galima. Užtai jau carai stengėsi kaip galint įsibriauti į Mandžiuriją, užimti Korėją ir tuo turėti platų krantą Ramiojo vandenyno pakrantėje, svarbiausia be pavojaus, atmenant Kinijos silpnumą. Bet čia pirmas prarado paskutinis caras pradėjęs Japonijos — Rusijos karą 1904 ir pabaigė pralaimėti bolševikai įsikurus Mandžiuko valstybei japonų valdomai. Taigi, kalbėti apie Rusijos išėjimą arba įsistiprinimą Ramiajame vandenyne, reiškia prieš akis turėti karą su Japonija, kuris rusams nesisekė ir vargu pasiseks.

Tiesa, vos šiek tiek rusai atsigavo po pilietinio karo, pradėjo carų politiką Kinijoje, norėdami įsigyti per ją išėjimą į Ramųjį vandenyną, bet šis planas neišdegė ir sunku tikėtis kada nors rusams pasisekimo ten ypač, kuomet japonai šiandien užėmę visą Kinijos pakrantę Ramiajame vandenyne.

Tuomet lieka rusams muštis prie Indijos vandenyno nuo kurio ją skiria nedidelis sausumos ruožas. Pasiekti Indijos vandenyną rusai gali dviem keliais: per Afganistaną bei Beludžistaną (jau Indijoje, kur į Oman jurą įteka Indo upė, arba iš Kaukazo, nuo Kaspijos juros per Persiją (dabar vadinamą Iranas) į Persijos įlanką iš kurios tik ranka spaduoti per Oran įlanką į Indijos vandenyną.

Per Afganistaną toliau prie Indijos vandenyno, bet prasimušus iš karto atsiduri Indijos vandenyne, gi per Iraną (Persiją) iki Persijos įlankos — arčiau, vos 800 kilometrų sausuma, bet tuomet tenka užimti Arabijos pusiausalio pakrantę ir bendrai susidurti abejais keliais vykstant, su Anglijos interesais ir dargi su Italijos.

(Bus daugiau)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Vilniaus krašte yra 159 pramonės įmonės, kuriose dirba 5,900 darb.

VILNIUS — Musų atitinkamų įstaigų surinktomis žiniomis Vilniaus kr. yra 14 žemės ir akmens pramonės įmonių, kuriose dirba 666 darbininkai, 15 metalo ir elektro-technikos įmonių su 296 darbininkais, 12 chemijos pramonės įmonių su 327 darbininkais, 15 odos ir kailių įmonių su 614 darbininkų, 15 tekstilės įmonių su 819 darbininkų, 25 medžio pramonės įmonių su 1,002 darbininkais, 26 popieriaus ir poligrafijos pramonės įmonių su 901 darbininkų, 30 maisto produktų pram. įmonių su 978 darbininkais ir 6 elektrinės, vandentiekio ir šviečiamųjų dujų įmonės su 297 darbininkais. Iš viso Vilniaus kr. yra 159 pramonės įmonės, kuriose dirba 5,900 darbininkų. Iš to skaičiaus vien Vilniaus m. yra 120 pramonės įmonių su 4,151 darbininkų. Čia pateiktos žinios dar nėra visai galutinės; jos liečia tik stambesnes pramonės įmones.

Pienocentro direktorius Glemža pranešė spaudos atstovams

kad Vilniaus miesto aprupinimas pienu iki šiol nebuvo tinkamai suorganizuotas. Vieninteli garinė miesto pieninė buvo per silpna, o visos kitos buvo primityvios su rankomis sukamos mašinomis. Reikalą aprupinti Vilniaus miestą pienu perima Pienocentras. Vilniaus srities pieno ukis vos pajėgia patenkinti pusę Vilniaus miesto pareikalavimo. Tuo tarpu teks kitą dalį pieno atgabenti iš kitų Lietuvos pieninių.

KORESPONDENCIJOS

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI Į TORONTO IR ATGAL

DETROIT, Mich.—Tik dviem savaitėm prabėgus atsipeikėjau iš kelionės tiek, kad galėjau imtis plunksnos ir rašyti apie savo įspudžius. Pirmiausia noriu pareikšti visų vardu savo padėką už tą nepaprastą draugiškumą ir malonumą, kurį detroitiečiai patyrė besilankydami Toronte. To patirto nuoširdumo mes ilgai nepamiršime.

Dabar pradėsiu nuo pat kelionės pradžios. Detroitą apleidome gruodžio 2 d., 4 valandą ryto, dviem automobiliais. Vienu automobiliu važiavo musų jaunimas, o kiti mes senesnieji. Taip patvarkėme dėl to, kad butų smagiau važiuoti. Vykome Toronto SLA 236 kuopos kviečiami vaidinti komediją "Žentai iš Amerikos". Visi buvome gerai nusiteikę ir kupini džiaugsmo, kad netrukus ir vėl turėsime progos susitikti su širdingais ir draugiškais torontiečiais. Mat, prieš metus beveik visas Dailės choras buvo nuvykęs į Toronto. Tada tai mes užmezgėme su torontiečiais tikrai draugiškus ryšius.

Šį kartą keliavome tik nedidelė grupė. Oras pasitaikė nepaprastai gražus, tad kelionė buvo itin sklandi: nė justę nepajutome, kaip pasiekėme Toronto. Pirmiausia sustojome pas ponus Frenzelius, kurie mus nuoširdžiai pasitiko ir tuoj paskyrė vietas, kur kurie turėsime sustoti. Justinas Pilka, F. Dillis ir H. Dillis buvo paskirti pas ponus Indrulius, Jurgis Rasko, N. Lider, M. Jurkus ir Masytė pas gerbiamus Jokubynus. Pas Frenzelius pasiliko M. Kemešienė ir Jurgis Kapickas Kitokio paskirstymo nebuvo galima padaryti, kadangi musų panelių drabužiai buvo vienoje valyzoje.

Ponai Indruliai mus priėmė nepaprastai širdingai. Tuo pat metu jų virtuvėje prasidėjo nepaprastas bruzdėjimas. Jie skubiai kažką ruošė. Atrodė, jog čia atvažiavo giminės, kuriuos norima šauniai pavaišinti.

Netrukus buvome pakviesti prie stalo, kaip draugai torontiečiai sako, biskį užsikąsti. Bet kai pažvelgėme įstalą — o tu sviete mano! — ko tik ten nebuvo. Nežinai žmogus nei ką imti, nei ką valgyti. Žinoma, prieš vaidinimą nebuvo galima per daug uliavoti. Bet kai grįžome iš svetainės, tai prasidėjo tikras balius tiek pas Indrulius, tiek pas Frenzelius bei Jokubynus.

Reikia tiesą pasakyti, torontiečiai stebėtinai gerai moka svečius priimti ir juos pavaišinti. Valgių jie moka pagaminti įvairių įvairiausių: šiltų, šaltų, saldžių, rugščių ir kitokių. Viena, kaip sakoma, "patrova" gardi, o kita dar gardesnė.

Kiek vėliau prisirinko ir daugiau torontiečių, kaip antai: Kovaliunai ir daug kitų. Atsilankė ir vienas seniausių biznierių, kurio padarytos dešros labai detroitiečiams patiko.

Torontiečiai tiek širdingi, draugiški ir įdomus žmonės, jog su jais nors per dieną ir naktį sėdėk. Štai kodėl ir mes tik apie trečią valandą ryto tenuėjome gulti. O šeimininkėms Indrulienei ir Margelienei mažai teteko ilsėtis, nes jos netrukus pradėjo pusryčiais rupintis.

Dar nebuvome sukilę, kaip atvyko Jurgis Babickas ir A. Frenzelis. Pasisveikinę jie tuoj pareiškė, jog turėsime važiuoti miesto apžiurėti. Kadangi buvome nusitarę apie 12 valandą apleisti Toronto, tai laiko visai nedaug beturėjome.

Bet vis dėlto buvome prie stalo susodinti ir vėl prasidėjo vaišės. Babickas papasakojo, kaip jis smagiai laiką praleidęs ir nuėjęs gulti tik apie 4 val. ryto. Esą, turėję jie ir koncertą: dainavęs kažkoks Jonas (jo pavardės neatsimenu), kuris Lietuvoje buvęs labai populiarus. Jį visur kviesdavę dainuoti.

Netrukus atsirado ir Jonas. Mes pradėjome prašyti, kad jis padainuotų. Sutiko. Turiu pasakyti, jog iš tiesų gali dainuoti: balsas gražus, skambus ir malonus. Tikrai malonu pasiklausyti, kaip jis dainuoja.

Bet štai musų vadas Frenzelis užkamanduoja sėsti į automobilį ir važiuoti miesto pamatyti. Išvažiavome. Apžiurėjome parlamento rumus, knygynus, įvairias medžio įstaigas, parkus ir kitas įdomias vietas. Žinoma, apžiurėjome tik iš lauko, nes į vidų nebuvo progos bei laiko eiti.

Suprantamas daiktas, važiavome gražiausiomis ir plačiausiomis gatvėmis. Matyti, Frenzelis norėjo, kad mes išsivežtumėme kuo geriausius įspudžius iš Toronto. Ir iš tiesų miestas švarus ir gražus. Bent tos dalys, kurias mums teko matyti.

Kai jau gerokai pavažinėjome, tai musų vadas staiga pasuko keliomis gatvėmis ir privežė prie vieno namo. Kai sustojome, tai jis pareiškė, jog čia Dagiliai gyvena. Norime ar nenorime, bet, esą, turime užeiti ir pasisveikinti su šeimininkais.

Priešintis, žinoma, negalėjome. Krito pirmiausia mums į akį tai, kad viduje butent tuzinas moterų, kurios visą laiką bėginėjo ir triusėsi. Štai prieina Indrulienė ir paprašo, kad aš užeičiau į viršų. Kai įėjau į viršutinį kambarį, tai tiesiog apstulpau: pamačiau ten kažkokį didelį daiktą, kuris atrodė lyg albumas. Dar labiau mums teko nusistebėti, kai patyrėme, jog tas albumas yra niekas daugiau kaip tik specialiai mums, detroitiečiams, padarytas tortas!

Čia jau buvo stalai paruošti bankietui ir estrada programai. Jokios abejonės nebuvo, kad tas bankietas buvo paruoštas mums.

Kai susirinko detroitiečiai, tai jie buvo karališkai sutikti, o vėliau ir pavaišinti taip nuoširdžiai, jog jie to torontiečių svetingumo niekuomet neužmirš. Ona Indrulienė buvo tostmesteris. Ji pasakė tokią širdingą ir jautrią kalbą, kad pas detroitiečius nenoromis sužibėjo ašaros akyse.

Visi jautėsi labai jaukiai, tarsi čia butų buvę vienos šeimos nariai, kurie per daugelį metų pasižįsta.

Užmiršome apie savo nusistatymą apleisti Toronto 12 val. dienos. Prasidėjo kalbos, linkėjimai, dainos. Laikas labai greit bėgo. Bet pagaliau vis dėlto turėjome skirtis.

Atsisveikinome su maloniais torontiečiais ir su mums dovanotu nepaprastu albumu išvykome atgal į Detroitą.

Šia proga noriu dar kartą tarti didžiausį ačių torontiečiams, kurie mus taip gražiai priėmė ir pavaišino. Dėkingi esame ir p-lei Anelei Blažaitytei, p-ios Dagilienės sesutei, kuri daugiausia, rodosi, prisidėjo prie to albumo padarymo.

Grįžome atgal gana smagiai nusiteikę: dainavome, juokavome, šnekučiavomės, kal Detroitą pasiekėme. —Veikikė

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

MADISON, WIS. — Amerikos studentų sąjungos šeštos konvencijos atidarymas.

LIETUVOJE YRA PER 50,000 BITININKŲ

180,000 bičių šeimų pagamino per 1,000,000 kg. medaus. — Nyksta kelminiai aviliai. — Parduota apie 15,000 kg. dirbtinių korių. — Statys vaškui apdirbti įmonę. — Didžiausias bitynas Lietuvoje.

Kaip kiekvienoj ukio šakoje, taip lygiai ir bitininkystėje kiekvienais metais daroma žymios pažangos. Šiuo metu Lietuvoje (be Vilniaus krašto) *priskaitoma ligi* 173,000 *bičių šeimų* (avilių). Atgautajame Vilniaus krašte yra apie 5,000 bičių šeimų.

Seniau musų krašte buvo vartojami daugiausia kelminiai aviliai ir bitininkavimo budas buvo primityvus. Tačiau pastaraisiais metais kelminiai aviliai pakeičiami rėminiais, kuriuose daug patogiau šeimininkauti. Iš tokių avilių ir medaus žymiai daugiau gaunama. Šiuo metu *kelminiai aviliai sudaro tik apie* 15% *viso avilių skaičiaus.*

Aukščiausiai bitininkystė yra pastatyta Biržų, Marijampolės, Vilkaviškio ir Šakių apskrityse. Tose aplinkėse tik labai retame bityne galima rasti kelminį avilį. Daugis bitininkų čia turi modernus bitininkavimo įrankius ir iš bitininkystės gauna nemažą naudą.

Bitininkų Lietuvoje yra apie 50,000. Tačiau vien bitininkyste nedaugelis teverčiasi. Paprastai po keletą ar kelioliką, o neretai tik vieną, du avilius turi ukininkai, kurie bičių priežiurai skiria laisvalaikį. Bet yra bitynų, kuriuose randama ir po keliasdešimt bičių šeimų. Yra keletas bitininkų, turinčių po 100 ir daugiau pilnų avilių. *Didžiausias bitynas yra netoli Dotnuvos, Ažytėnų kaime. To bityno savininkas yra uk. Katkus. Jis turi apie* 200 *bičių šeimų.*

Nevisi musų bitininkai temoka tinkamai bites prižiurėti, o dažnai šiai ukio šakai ir dėmesio per mažai teskiriama. Tai galima spręsti ir iš to, kad medaus mažai pagaminama. Vidutiniai iš vieno avilio gaunama apie 4-6 kg medaus. Tai nėra daug. Tiesa, yra bitininkų, kurie iš vieno avilio per vasarą gauna ir per 50 kg. Bet tai jau reti atsitikimai. Normali bičių šeima per metus pagamina apie 15-20 kg medaus. Tai normalus kiekis, kurį privalėtų gauti kiekvienas bitininkas.

Šią vasarą nevisose krašto vietose vienodai medaus bitės sunešė. Žemaitijoje medaus "derlius" tebuvo menkas. Daugiau medaus išėmė Aukštaitijos ir Suvalkijos bitininkai.

Medaus gamybai didelės reikšmės turi dirbtiniai koriai. Tokius korius panaudoti galima tik rėminiuose aviliuose. Todėl rėminių avilių savininkai ir medaus žymiai daugiau gauna už tuos, kurie bites laiko kelminiuose aviliuose. Dirbtinių korių šiemet buvo pagaminta apie 15,000 kg. Kaune, "Sodybos" korių dirbtuvėje dirbtinių korių buvo pagaminta per 10,000 kg., o likusį kiekį pagamino mažesnės provincijos dirbtuvėlės. Visi dirbtiniai koriai buvo pardavinėjami po 7.50 Lt kg.

Dirbtiniams koriams pagaminti reikalingas grynas vaškas. Tačiau musų bitininkai nesurenka reikalingo kiekį vaško. Šiemet teko vaško įsivežti iš svetur. Apie 6,000 kg. vaško buvo importuota iš Anglijos. Iš musų bitininkų buvo surinkta per 4,000 kg. Už vaško kg. buvo mokama ligi 5.50 Lt. O vaško pas mus galima surinkti tiek, kad jo eksportui turėtų likti, nes vidutiniai iš vieno avilio galim gauti per metus ligi 300 gramų vaško. Tokiu budu musų bitininkai galėtų surinkti per 50,000 kg. vaško. Tačiau del bitininkų nerupestingumo ar nesugebėjimo tukstančiai brangaus vaško nueina niekais ir jo tenka iš svetur įsivežti. Vaško žaliavai apdirbti kitais metais Kaune numatoma pastatyti įmonę, kur bus apdirbimas visas iš bitininkų supirktas vaškas ir kt.

Medaus gamybai padidinti šiais metais buvo pardavinėjama papigintas cukrus. Bitininkai galėjo pirkti cukraus po 75 ct. kg. Bitėms penėti skirtas cukrus, kad jis nebutų galima kitkiems reikalams panaudoti, buvo apkartintas.

—kl— "L. A."

Iš Lietuvos

KAUNAS. — Nuo gruodžio 5—6 d. tarp Kauno ir Vilniaus pradeda kursuoti, be jau tvarkingai kursuojančių keturių traukinių ten ir atgal, greitasis traukinys, kurs sustos tik Paiemono stotyje, čia paimdamas į Vilnių važiuojančius keleivius iš Šiaulių ir Radviliškio. Traukinys vaikščios iš Kauno tarp 7—8 val. ryto ir iš Vilniaus 9 val. vakaro. Kelionė truks pusantros valandos. Be to neužilgo numatoma leisti į Vilnių vieną traukinį tiesiai iš Šiaulių per Jonavą, Levintus ir Kaišiadorį.

Įvairios žinios

MAŽEIKIAI — Nuo lapkričio 15 d. visais apskrities vieškeliais sustabdytas judėjimas autobusais ir auto sunkvežimiais.

—Nesant pakankamai žibalo daug kas norėjo įsivesti elektros šviesą.

—Pradėjus vartoti kelmų kurą, jis pasirodė gana geras. Dabar kelmų kurą vartoja ir kai kurios įstaigos net ir centriniam apšildymui.

—Esant šiltam orui gerai sudygo pasivėlinti pasėti žiemkenčiai. Laukuose tebeganoma galvijai, tas ukininkams padės sutaupyti gerokai pašaro.

—Šiemet beveik dvigubai yra pabrangusios malkos.

—Vėl pradedami laužyti miesto šalitakiuose pasodinti medeliai. Jie nulaužomi naktį. Tokius medelių naikintojus reiktų smarkiau bausti.

—Kooperatyvai aukoja vilniečiams. Aukoja valdybos, nariai ir bendradarbiai. Aukojama pinigais ir natura.

LINKĖJIMAI LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Budriko Rakandų ir Radijų Krautuvėje Dabar Eina Inventorinis Išpardavimas Didelių Preikių Kainų Sumažinimu.
Mažiukės Radijos po $4.95
Maži Nešiojami Fonografai po $8.95
9 tubų Zenith Radija su Victrola kombinacija ir 12 rekordų už $32.50
1939 General Electric Refrigeratorius 5 kubinių pėdų už $85.00
Naujos, didelės baltos skalbiamos mašinos po $39.00
Studio Couches, sofos po $19.50
Gražus 2 šmotų Parlor Setai po $49.50
Gražus, tvirti karpetai, 9x12 po $19.50
Pečių Kombinacijos 4 ir 4, po $79.50
Angliniai pečiai po $14.50
7 šmotų Dining Room Setas $39.50
Hoover Special Dulkių Valytuvai po $19.50

norca CLEANER PLUS DUSTING TOOLS
$43.75 (Regularly $48.70)

Made and guaranteed by The Hoover Company—a guarantee of efficiency and long life. This offer is for a short time only. Easy terms, with small carrying charge.

Jos. F. Budrik
FURNITURE HOUSE
3409 S. Halsted St.
Tel. Yards 3083

Krautuvė atdara ir nedėliomis iki 4 val. po pietų.

WCFL—970 k. Radio Valanda nedėlios vakare 5:30 iki 6:30 P. M. Vaidylos, Makalai ir žymus dainininkai.

LINKSMŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

Pilės KYLA IŠGYK AR NEMOKĖK

Liudymais įrodyta šimtais pagijusių be operacijos.

Buk sveikas per specialistą daktarą 20 metų patyrimu

KODĖL NE JŪS!!

Gydykis patikimu naminiu budu naturaliais vaistais už 50c iki $1.50 daktaro priežiura ar ofiso dykai.

—Jauskis geriau į savaitę
—Išgyk į 3 iki 6 savaites
—Gydymas $2.00 6 už $10.00
—Venk atakų ateity—kraujavimo—skausmų—
—Ateik pasitarimui—dykai. Ekzaminacija ir pirmas gydymas $1.00 ar rašyti bandymui pagelbos. $1.00 piles gydymas namų budu 50c.
—Ar dykai pile knyga ar žinios apie kylą.
—Kalbam lietuviškai.
—Gydo vyrus ir moteris, moterys atendantės slaugės.

Atdara 11:00 iki 8:00

Health Correc-To Institute
Dr. Peter Schyman, direkt.
20 m. išsidirbęs specialistas
1869 NO. DAMEN AVENUE
Armitage 8200 Chicago, Ill.
Įėjimas per kampinę krautuvę.

Taisykite Savo Namus Pakol Viskas Atpigę

Jeigu neturi pinigų, kreipkis į Naujienų spulką,—gausi paskolą ant ilgų metų.

1739 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
20 Metų Sukakties Minėjimo Ženklelius
GALI GAUTI
NAUJIENOSE
KAINA 25 CENTAI
Pelnas eina LIETUVOS AERO KLIUBO NAUDAI.

EGG $6.00
NUT $6.00
BIG LUMP $6.00
MINE RUN $5.00
SCREENINGS $5.00
PIRKIT DABAR! — ŠAUKITE DIENĄ IR NAKTĮ. Pristatymas Mieste ir Priemiesčiuose.
Tel. ARDMORE 6975

INSURANCE
(APDRAUDA)

- PILNĄ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.
- APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.
- APDRAUDĄ RAKANDŲ.
- APDRAUDĄ NUO VAGIŲ.
- APDRAUDĄ LANGŲ.
- TAVERNŲ ir namų savininkų, kurioje randasi tavernai nuo Public Liability.

NAUJIENŲ
Raštinėje per
A. RYPKEVIČIŲ
1739 S. Halsted St.

Raštinė atdara kas vakaras iki 8 val. Sekmadieniais — nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

MASTER WINDOW SHADE CO.
S. J. Vondrak Tel. Lafayette 4560
Langam Uždangalus Padarom ant Užsakymo
FIRANKOM LAZDAS..MES NUMIERUOJAM IR UŽKABINAM TAVERNOMS, NAMAMS IR MOKYKLOMS VENETIAN BLINDS
1803 WEST 47th STREET (ARTI WOOD ST.)

PIRMADIENĮ, SAUSIO 8, 8:15 V. V.
CHICAGO WOMEN'S CLUB TEATRE, 72 East 11th St.
Bus Parodyta Du Sensaciniai Baletai
"Aušros Vartai" ir "Kiduś A Šem"
Atvaizduos Vytautas Beliajus su savo grupe iš Trisdešimts Miklių ir Gyvų Šokikų
Tikietus gausite Naujienose—83c ir $1.10—arba rašykite V. F. BELIAJUS, 514 E. 61st St. Plaza 8177
Pirkite iš Anksto ir Įsigykite Geras Sėdynes

Spausdinam
PLAKATUS, BILIETUS
BIZNIO KORTELES
DR-MS ATVIRUKUS
KONSTITUCIJAS IR
DAROME VISOKIUS
SPAUDOS DARBUS
NAUJIENOS
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. Canal 8500

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

JUOKAI

KARŠTAS SVEIKINIMAS

Ponia Slankienė grįžta iš vasaros kelionės ir pasakojasi vyrui:

— Be to, tave karštai sveikina ponas Kriauklys.

— Kas, ponas Kriauklys? Aš tokio nepažįstu.

— Tai pensiono šeimininkas, kuriam aš palikau skolinga už vieną savaitę pragyvenimo pensione.

Diena Iš Dienos

•

Laimingų Naujų Metų!

Linkiu visiems laimingų Naujų Metų ir prašau visų lietuvių padaryti naują rezoliuciją, tik neaskykit kitiems kontestantams, kad kai bus kitas kontestas — tik per mane užsirašysit dienraštį "Naujienas". Ot, tada aš išlaimėsiu automobilį, susisodinsiu visus savo rėmėjus ir gaėsim aplankyti Californiją ir kitas gražias vietas.

Bet ar darysite rezoliuciją, ar ne — visiems vienodai gerų, laimingų Naujų Metų!

V. Faiza,
Chicago, Ill.

Išsiėmė Leidimus Vedyboms
(Chicagoj)

William Butkus, 27, su O'ga Kolodzyk, 24

Frank Waikasas, 26, su Helen Huss, 17

Reikalauja Perskirų

Charles Verbiski nuo Bertha Verbiski

Gavo Perskiras

Pauline Cepikas nuo Frank Cepikas.

Biblijos Tyrinėtojų Svarbios Paskaitos

Sekmadienį, gruodžio 31 d., 1939 metais, Mildos Svetainėj, 3142 So. Halsted st., Chicago, Illinois, įvyks Bibljos Tyrinėtojų paskaitos. Pradžia 10:00 valandą ryto ir tęsis iki 12 v. dienos. Paskui — nuo pirmos valandos iki penktos.

Kalbės 4 kalbėtojai. Visi, kurie įdomaujate šių laikų įvykiais bei dabartinio karo baisumais, prašome ateiti ir pasiklausyti ką kalba apie tai šventasis raštas. Įžanga veltui, rinkliavos nebus.

Rengia ir kviečia Biblijos Tirinėtojai. (Skelb.)

Ruošia Vakarą Vilniaus Lietuviams Šelpti

L.J.K. Ratelio Veikla.

Pastaruoju laiku mažai spaudoje pastebima apie musų ratelio veikimą.

O visgi veikiame.

Pereitame susirinkime išrinkome naują Valdybą. Pirmininku išrinktas A. J. Povilonis; Vice-pirm. Benis Lėkšna; Ižd. A. Jakutis; Fin. Rašt.—P. Samoška; Nut. Rašt.—K. Danta. Biznio komisijon išrinkta: V. Raila, J. Pilitauskas ir Bronė Lauciutė. Taipgi V. Raila išrinktas choro gaspadorium (administratorium).

Nutarta Ratelio susirinkimus laikyti kas pirmą trečiadienį kiekvieno mėnesio. Taigi įsitėmykite, jog metinis susirinkimas įvyksta sausio 3 d., 1940 m., Rudausko svetainėj, 2417 W. 43rd St.

Nutarta surengti vakaras, kurio pelnas eis Vilniaus lietuviams šelpti. Taipgi nutarta iš iždo paskirti $10.00 ir priduoti autoritetingam komitetui ar Liet. konsului.

Choras smarkiai ruošiasi prie savo vakaro, kuris įvyks vasario 4 d., Sokol Hall. Bus suvaidinta operetiškas vaizdas iš dabartinio Lietuvos gyvenimo. Veikalą parašė Vladas Raila. Užvardintas: "Kada kaimas nemiega". Bilietai parsiduoda po 50c ir jau daug išplatinta.

Vestuvės.

Šiandien apsiveda du Ratelio nariai, butent: Boleslovas Lėkšna (dabartinis Ratelio pirmininkas) su Brone Šimėnaite, dabartine Ratelio Fin. Rašt.). Abudu labai aktyvus Ratelio nariai. Taipgi abu geri vaidylos. Budami veiklųs ir populiariški, tikiu, jog ir vestuvėse susilauks daug svečių.

Be to, prie progos noriu priminti, jog ir Ratelio choras yra į vestuves kviestas. Tai šoksime!

Linkiu jaunavedžiams laimingo ir ilgo — saldaus gyvenimo.

— Justas Krivė.

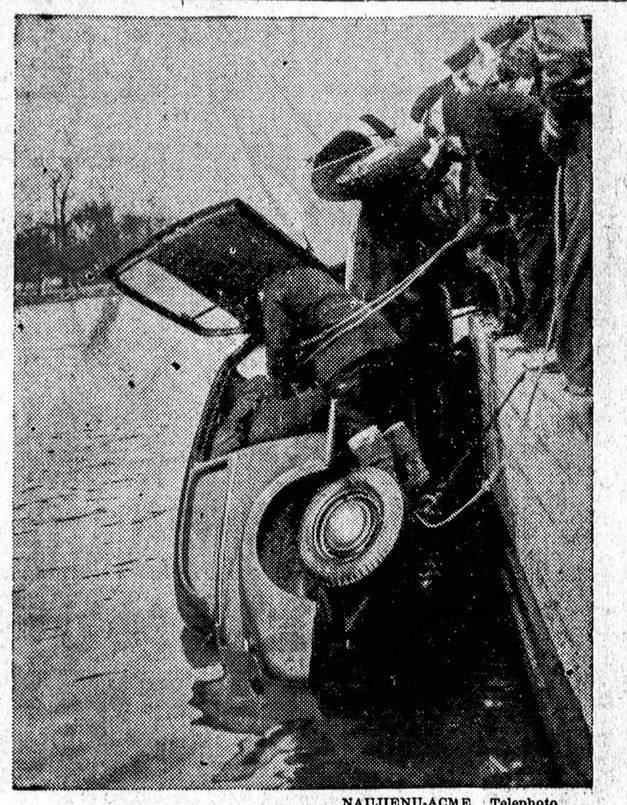

— NAUJIENŲ-ACME Telephoto

CHICAGO. — Automobilis įsirito į vandenį. Nelaimėje žuvo vairuotojo Charles R. Carpenter žmona.

Radio

Naujų Metų Programai

Budriko Radio Valanda

Budriko radio valanda prieš Naujus Metus, sekmadienio vakare nuo 5:30 iki 6:30 val. iš galingos stoties WCFL, 970 k. seniems metams užbaigti ir Naujiems Metams pradėti bus linksma ir graži. Programą išpildys simfonijos orkestra iš 15 instrumentų, mergaičių choras, harmoningi duetai ir žymųs solistai dainininkai — Ona Juozaitienė, p-lė Jadvyga Gricaitė ir "Du Kunigaikščiai". Jie dainuos lietuvių liaudies dainas, pritariant orkestrai, pritaikintas Naujų Metų šventei, ir kitas: Pelėda, Ant kalno karklai siubavo ir kitas naujas daineles. Makalų grupė sutiks Naujus Metus atatinkamu vaidinimu. Taigi, nepraleiskite nepasiklausę šito svarbaus Budriko programo.

Taipgi yra žinoma, kad Budriko krautuvė turi gražų sieninį dvylikos puslapių kalendorių 1940 metams ir dalina jį dykai visiems atsilankiusiems į krautuvę. Taip pat gaus dykai šitą didelį ir gražų kalendorių kiekvienas, kas prisiųs savo adresą ir penkių centų pašto ženklelį persiuntimo lėšoms padengti. Adresuokite: Jos. F. Budrik, Inc., 3409 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 3088.

Linksmų ir laimingų Naujų Metų visiems! —Pranešėjas.

Lietuvių Radio Žvaigždžių "Revue"

Sekmadienį, Sausio 14 d. 1940

Vienas iš įdomiausių parengimų šiais ateinančiais metais įvyks sekmadienį, sausio 14 d. 1940—Naujoje Dariaus-Girėno salėje. Tai bus Lietuvių Radio Žvaigždžių Revue. New City Furniture Mart gerų baldų krautuvės radio artistų štabas visu smarkumu ruošiasi kuo geriau atlikti savo roles. Dalyvaus rinktinis choras susidedantis vien iš rinktinių dainininkų, kuriam vadovaus jaunas ir talentingas muzikas Jimmy Rakauskas.

Tie juokingieji žemaičiai, Sank Lui Luis ir Ignacėlis, visus prajuokins. Matysite įdomią dramą, kurią suvaidins čia gimęs ir augęs jaunimas. Skambės puikios lietuviškos dainos, bus juokų ir daug netikėtumų. Kadangi šio vakaro bilietai greit parduodami, pasistenkite juos įsigyti iš anksto. Visas nepaprastas parengimas ir vėliau šokiai prie geros radio orkestros tekainuos 65 centai.

Visi dalyvaus Lietuvių Radio Žvaigždžių Revue —dalyvauk ir Tamsta. Tikietus galima gauti atsilankius į New City Furniture Mart— 1652-56 W. 47th St.—arba iš platintojų. Dėl platesnių informacijų klausykite NCFM antradienio programo, kuris transliuojamas iš WSBC stoties, 1210 kil., lygiai 8 val. vakaro.

—Parengimo Komisija.

Marquette Park Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

Laikys savo priešmetinį susirinkimą, gruodžio 31-mą dieną, 2-rą valandą po pietų, Parapijos Auditorijoj, prie 68-tos ir S. Washhtenaw gatvių. Šitas susirinkimas yra labai svarbus. Bus išrinkta nauja valdyba ateinantiems metams ir turime daug dalykų aptarti apie pagerinimą musų apylinkės. Yra daug gatvių blogame padėjime, kurios turi buti pataisytos. Išgirsite daug gerų raportų iš Southwest Civic Federation ir Cook County Civic Club.

Piliečiai, rupinkimės savo ir ateinančios gentkartės ateitimi. Jeigu mes patys nesirupinsime, tai nieks mums nieko gero nepatieks. Gyvename laisvame krašte ir palaikykime tą laisvę. Kviečia visus atsilankyti,

John D. Simans,
Vice-Pirmininkas

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Gražus ir Smagus Naujų Metų Programas

"Happy New Year"

Rytoj, sekmadienį, 31 dieną gruodžio, 11:30 valandą prieš piet, patartina radio klausytojams užsistatyti savo radio ir pasiklausyti tikrai gražaus ir malonaus radio programo, kurį specialiai rengia Progress Bendrovės Krautuvė. Leidėjai šių kilnių programų tiki, kad Naujieji Metai reikia pradėti linksmai, dėlto ir šis programas bus pilnas linksmybių ir įdomybių. Jo išpildymui yra užprašyta žymųs dainininkai, kalbėtojai ir muzikai, kurie sudarys vieną iš smagiausių valandėlių. Prie to širdingi sveikinimai, linkėjimai, patarimai ir sykiu pranešimai bus labai įdomu ir naudinga kiekvienam pasiklausyti. Malonėkite nepamiršti, kad nuo šios dienos Progress programai prasidės 11:30 valandą prieš piet. —Rep. J. J.

TARP MUSŲ BIZNIERIŲ

Naujų Metų Sutiktuvės

Mečys Motuzas, savininkas Mike's Tavern, 2942 W. Pershing Rd., ruošia Naujų Metų sutikimą. Gražus burys jaunimo ruošiasi dalyvauti. Todėl visi pažįstami ir draugai yra kviečiami atsilankyti ir prie skanių užkandžių, gražios lietuviškos muzikos ir dainų sutikti ateinančius 1940 metus.

¤ ¤ ¤

P-ai G. K. Budriai, 2710 W. 59th St., gruodžio 31 d. irgi ruošia Naujų Metų sulauktuves. Vakaras bus šaunus ir įspudingas. Bus gera muzika, skanaus maisto, gardumynų ir dáug "skaisč osios". P-ai Budriai visus širdingai kviečia atsilankyti į savo gražią įstaigą ir smagiai sulaukti visiems daug laimės žadančius Naujus 1940 metus. Kvieslys

Ona Dovgin.

¤ ¤ ¤

TOWN OF LAKE. — Biznieriaus Myk. Staliausko, 4314 S. Ashland ave., gimimo diena buvo gruodžio 22-rą. Tačiau jis tą savo gimtadienį draugų ir svečių patogumo dėlei minės kartu su Naujų Metų lauktuvėmis, t. y. gruodžio 31-mą.

Visi pp. Staliauskų draugai ir kostumeriai galės prie geros muzikos šauniai pasilinksminti ir sulaukti naujų metų.

Kaimynas.

¤ ¤ ¤

ROSELAND. — Antanas Balchunas, geras naujienietis, Rosemoor Buffet, 10314 Michigan Ave., savininkas, rengia triušmingas Naujų Metų sutiktuves su muzika, visokiais pamarginimais ir įvairumais. A. Balchuno tavernas didelis ir puikiai įrengtas. Skaitlingai laukiama svečių. Tad Naujų Metų sutiktuvėse dalyvaus daug ir bus triušminga. A. Balchunas kviečia visus savo pažįstamus atsilankyti. —**Untanas.**

¤ ¤ ¤

Ponai Belskiai, 2453 W. 71 St., gruodžio 31 d. vakare, turės Naujų Metų sutiktuves. Tai bus nepaprastos sutiktuvės: gera orkestra, meškos "steikas", visokie prieskoniai ir gardųs gėrimai. P-ai Belskiai yra mano talkininkai, naujienieciai, tat ir mes atsilankysime į jų smagią užeigą ir ten linksmai sulauksime Naujus Metus.

¤ ¤ ¤

Stanley ir Sofija Weličkai, 4119 S. Ashland Ave., gruodžio 31 d. savo smagioje užeigoje ruošia nepaprastai šaunų Naujų Metų pokilį.

P-ai Weličkai yra širdingi ir veiklųs žmonės; jie yra mano talkininkai ir "Naujienų" skaitytojai, tat savo talkininkams ir visiems širdingai patariu nepraleisti šios Naujų Metų progos, bet atsilankyti į jų gražiai ir įdomiai paruoštą pokilį. P-ai Weličkai visus širdingai sutiks ir maloniai patarnaus.

Jusų Ona.

Ir Šampanas Nemokamai

CICERO. — Pp. Rudinskienė ir Lingienė ruošiasi nejuokais savo taverno klijentus pavaišinti Naujų Metų sutiktuvėse. Kiti žada muziką ir nemokamus užkandžius. Jų taverne bus ir muzika ir nemokamai užkandžiai, bet bus ir kur kas daugiau. Svečiai bus vaišinami nemokamai šampanu. Tikėkit ar ne, šampanu... Jeigu netikit, atvažiuokit persitikrinti ir dalyvaukite pp. Rudinskienės ir Lingienės ruošiamose Naujų Metų lauktuvėse. Adresas, 4837 W. 14th street. A. R.

Iškilmingos Naujų Metų sutiktuvės įvyks dar ir sekamose vietose:

Pas pp. K. ir P. Brazaičius, 634 West 59th street, ir

Pas p. Charles Ukelį, 3436 S. Lituanica avenue, kuris iškilmėms turi išpuošęs savo salę.

Abiejose vietose bus muzika ir užkandžiai. VBA.

Klaidos Atitaisymas

Garsinimo ir prenumeratos reikalu užėjau adresu 5759 So. Ashland avenue. Nustebau radęs viduj senai matytus ir senai pažįstamus žmones, pp. Piktužius. Jie užlaiko labai švarią ir gražią užeigą. Tai seni biznieriai, draugiški žmonės. Čia noriu priminti, kad jų kaledíniame pasveikinime įvyko klaida. Telefono numeris turėjo buti Hemlock 2889, o ne 2839. Už tai atsiprašau.

Beje, pas juos įvyks šaunus Naujų Metų pasitikimas. Bus muzika, skanųs užkandžiai ir daug visko, ko gerai aprupintoj alinėj galima rasti. Pp. Piktužiai kivečia draugus ir pažįstamus atsilankyti ir linksmai sutikti Naujus Metus. Busiu ten ir aš. —P. S.

Pasekmingas Biznierius

Bridgeportiečiai žino ir mėgsta prekiauti pas M. Bertash Meat Market, 3239 S. Halsted St.

To biznio savininkas, Mr. M. Bertash, yra jaunas, bet apsukrus ir gabus. Jis atvyko į Jungtines Valstijas po praeito karo ir po trumpo laiko "įkibo" į biznį.

Dabar M. Bertašiaus biznis prilygsta senų biznierių mėsos bizniams. M. Bertash pristato mėsą į restoranus ir dideliems parengimams.

Keli samdyti bučeriai dirba jo bučernėje ir pristatymui produktų trokais M. Bertash mėsos biznyje daro didelę apyvartą ir užlaiko gerus produktus. —J. A. S.

Pasilinksminimo Vakaras

Tikrai draugiškas pasilinksminimo vakarėlis įvyks rytoj, Tautiškos parapijos svet., prie 35-tos gatvės ir So. Union Ave. Pradžia 7 val. vakare.

Kviečiame visus atsilankyti, kas tik nori linksmai laiką praleisti.

Rengėjai ir Valdyba.
(Skelb.)

Laimingų Naujų Metų Linkiu Visiems Draugams ir Kostumeriams

S. P. Kazwell & Co.

3701 S. Lowe Ave.
Tel. YARDS 5426

Laimingų Naujų Metų Linkiu Visiems Draugams ir Kostumeriams

A. N. Masulis ir Co.

6641 S. Western Ave.
Tel. Glovehill 5550

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ Linkiu Visiems Draugams ir Kostumeriams.

G. BENOŠIUS

Savininkas
ROCKWELL PHARMACY

2557 West 71st St.
Tel. REPUBLIC 10255

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS
Kovo 31 d., 1940
SOKOLŲ SALĖJE

Linkime Linksmų NAUJŲ METŲ Musų Draugams ir Visiems Lietuviams.

Mr. & Mrs. WILLIAM KUBAITIS
SUNSET PARK DARŽAS, LEMONT, ILL.

SULAUKIT NAUJUS METUS PAS—

CHAS. ir PETRONĖLĖ BRAZAITIS

634 West 59th Street
Sekmadienį, Gruodžio 31, 1939
Bus skanųs užkandžiai ir muzikantai. Užkviečiame visus atsilankyti
PETRONĖLĖ IR KAZIMIERAS BRAZAICIAI.

VELIJAME LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

JOHN J. FEROWICH

Grosernė ir Mėsos Krautuvė
4359 S. Campbell Ave. Tel. Lafayette 7431

sunus VINCAS FEROWICH

Grosernė ir Mėsos Krautuvė
2549 W. 71st Street

LINKI VISIEMS LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Frances, William ir Edward Norkai

BUČERNĖ 2033 So. Halsted St.
RESTAURANT 1745 S. Halsted St.

DARŽAS PIKNIKAMS

Svetainė Del Parių, Vestuvių ir Bankietų. Apšildyta. Geri Barai ir Visi Įrengimai. Renda Pigi.

J. MIKNIS GROVE

9000 ARCHER AVE. WILLOW SPRINGS, ILL.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI VISIEMS

BRUNO'S TAVERN

BRUNO GAIDYMAVIČIUS, Sav.

732 W. 31st Street Tel. Victory 0840

Sveikiname Draugus, Pažįstamus ir Rėmėjus su NAUJAIS METAIS ir Linkime Geriausio Pasivedimo.

JOHN'S TAVERN

J. ir S. BENIKAIČIAI

1656 S. Troy St. Tel. Capitol 2353

Laimingų Naujų Metų Linkime Visiems Draugams ir Rėmėjams

GREAT CITY LINEN SUPPLY

1421 W. Harrison St., Chicago, Ill.
Turime visą eilę lininių visokiems reikalams
Skubus patarnavimas
Tel. Cicero 1064 Seeley 0139

TRIJŲ CICERO PARAPIJONŲ PASIKALBĖJIMAS

Apie Tai, Kas Sugadino Švenčių Reikšmę

PETRAS — Labą vakarą, Jokubai.

JOKUBAS — Labą vakarą, mano mieli draugai. O ką gero pasakysite šiuo sykiu? Gal švenčių įspudžiais pasidalyti atėjote?

PETRAS — Ne visai atspėjai, Jokubai. Ne švenčių įspudžiais pasidalyti, o pasikalbėti apie švenčių reikšmę.

JOKUBAS — Ir tai gerai. O kaip judviem toks noras kilo?

PETRAS — Ogi šitaip: Musu draugas Jonas Marijonų laikraštyje "Laivė" pasiskaitė apie padėkos dieną ir Kalėdas. Jis man išpasakojo, kas ten buvo parašyta. Sykiu padiskusavome, galop įsigilinova tiek, kad sutarėva pas tave ateiti ir tavo nuomonę išgirsti.

JOKUBAS — Mielai sutinku savo nuomonę išreikšti. Tik pirmiau reikia išklausyti, kas ten buvo parašyta.

PETRAS — Jonai, tu paskaityk.

JONAS — Štai "Laivas" lapkričio 25 d., 1939 m. Raštas, kuris patraukė mano dėmesį, yra apie padėkos dienos ir Kalėdų reikšmę. Autorius peikia prezidentą už perkėlimą padėkos dienos iš paskutinio lapkričio ketvirtadienio į priešpaskutinį. Prezidentas tą darė, prisitaikydamas prie biznierių norų. Mat, biznieriams rupėjo turėti didesnį tarpą tarp padėkos dienos ir Kalėdų, kad geriau galėtų prisirengti prie Kalėdinio biznio. Todel, girdi, toji diena prarado savo tradicinę reikšmę. Girdi, pilgrimai padėkos dieną įsteigė kaipo religinę šventę, o dabar ji tapo vien iškilmingų vaišių diena.

O rašydamas apie Kalėdas ir kalėdinius sveikinimus, autorius nurodo, kad pirmaisiais krikščionybės amžiais žmonės siųsdavo vieni kitiems linkėjimus, kad kudikėlis Jėzus laimintų ir duotų savo malonių. O dabar pasaulis sukomercializavo Kalėdas. Girdi, dabar Kalėdos—tai proga kuo daugiausia biznio padaryti. Be to, iš sveikinimo atviručių, 90% nesančios krikščioniškos dvasios.

Tai va kas ten parašyta. Mudviem išrodo, kad tai tiesa. Ką tu manai, Jokubai?

JOKUBAS — Žinoma, kad tai tiesa. Pasaulis sukomercializavo šventes. Bet tai dar ne pilna tiesa. Pilną tiesą turėsime tada, kai pažiurėsime į antrą medalio pusę. Mes nepasitenkiname su pusine tiesa. Todel pažvelkime į antrą medalio pusę.

Ar tik pasaulis tesukomercializavo Kalėdas ir kitas šventes? Ar dvasiškija liuosa nuo tokio priekaišto? Visai ne. Kas dabar nemato, kad šventės, bažnytinės apeigos, ceremonijos, mišios, sakramentai yra Romos kunigų bažnyčios sukomercializuoti. Visus tuos dalykus Romos katalikų kunigai panaudoja tam, kad kuo daugiau pinigų prisiplėšus. Ar Kristu taip mokino? Ar toks romiškų kunigų pasielgimas derinasi su Kristaus dvasia? Visi žinome, kad Kristus apaštalams sakė, jog Jis savo dovanas jiems duoda dykai ir liepė savo kelių dykai dalinti kitiems. Romos katalikų kunigai tvirtina, kad jie esą apaštalų įpėdiniai, jie tęsią apaštalų darbą. Todel ir minėtas paliepimas juos riša. Bet tą paliepimą Romos katalikų kunigai paleido vėjais ir už sakramentus lupa didelius pinigus.

Tai ką? Kas Kristaus akivaizdoje pasirodys aršesnis: pasaulis, kuris šventes sukomercializavo, ar Romos katalikų bažnyčios dvasiškija, sukomercializavus Kristaus įstatytus sakramentus, mišias, bažnytines ceremonijas bei apeigas ir visokias šventes?

PETRAS — Jokubai, labai opų dalyką labai drąsiai išaiškinai.

JONAS — Žinote ką, draugai? Beklausant man Jokubo išvadžiojimų man puolė galvon tokia mintis: Romos katalikų bažnyčios kunigai, peikdami pasaulį už sugadinimą švenčių reikšmės, pasidarė panašus į tą vagį, kurs, bėgdamas šaukė: "laikykite vagį!"

PETRAS — Šis musų pasikalbėjimas buvo labai trumpas, bet mes išrišome labai svarbų klausimą.

JONAS — Na tai lik sveikas, Jokubai. Labai ačiu už pamokinančią kalbelę.

JOKUBAS — Likite sveiki, mano mieli draugai. Šia proga aš noriu jums palinkėti linksmų švenčių. Nepamirškite užeiti kitą vakarą.

—Cicero Jokubas

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Dr. Cyrus Adler (po kairei), žydų teologinės seminarijos prezidentas, ir Dr. George A. Buttrick, bažnyčių tarybos pirmininkas, po aplankymo prezidento Roosevelto.

Oakforestiečiai Dėkoja Mėgiamai Viešniai

Ir šįmet juos aplankys p-ia Mackevičienė

OAK FOREST, Ill. — Štai, brangus lietuviai, gerbiamo dienraščio "Naujienų" skaitytojai, gruodžio 23 d. mes, šios prieglaudos lietuviai įnamiai ir vėl turėjom laimės sulaukti musų garbingos lankytojos, p. J. Mackevičienės, p. Justino Mackevičiaus žmonos, su dovanomis.

Ta brangi lietuvė jau trečios Kalėdos iš eilės mus apdovanoja, kiekvienam įteikdama po dolerį.

Tokių žmonių, kaip pp. Mackevičiai, nedaug pasaulyje tėra. Nedaug kas taip gausiai aukoja savo tautos vargšams. Tas parodo širdies kilnumą ir užuojautą nelaimingiems.

Mes lietuviai, šios prieglaudos įnamiai, tariame širdingiausį ačiu ir linkime geriausio pasisekimo pp. Mackevičiam ir biznyj ir visuose gyvenimo reikaluose. Ačiu.

Jonas Rusteika
Institution Ward 52
Oak Forest, Ill.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

Nauji Metai Roselande

ROSELAND. — Senieji metai jau baigiasi. Vieniems buvo labai pasekmingi, kitiems teko pergyventi daug nemalonumų. Senieji metai pabodo visiems.

Roselandiečiai 'Rožių Žemės" piliečiai Naujų Metų pasitikimui rengia įvairių ir triukšmingų parengimų, kaip pavieniai, taip ir grupėmis.

☼ ☼ ☼

Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelis pasitikimui Naujų Metų rengia privatišką parę savo nariams ir draugams pp. St. Dylių namuose. Tai L. S. M. Ratelio tradicinė šventė rengiama kasmet.

☼ ☼ ☼

Lietuvių Darbininkų svetainėj, 10413 Michigan Ave. Naujų Metų pasitikimą rengia net šešios draugijos. Parengime dalyvaus du chorai, L. D. Aidos Choras ir Lietuvių Moterų Kulturos Draugijos Choras. Bus gera muzika. Įžanga 25c. Prie įžangos tikieto bus duodama kepurės. —**Untanas.**

JUOKAI

PATOGUMAS

— Man rodos, kad ne visai patogu, kai dar gyviems veikėjams stato paminklus, — taria vienas bičiulis kitam.

— Priešingai, tai patogiausias dalykas, — aiškina antrasis. — Kol dar gyvas koks veikėjas, tad net pats gali ir modeliu pabuti.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Popiežių Pius XII pasitinka Italijos karalius Emanuel. Jie tarėsi apie taiką. Nuo 1870 m. tai buvo pirmas atsitikimas, kad popiežius aplankė Italijos karalių.

When we recently invited contributors to join us in piecing this column together every week, we did not anticipate the receipt of poetry. And yet, the first contribution to reach us is a poem — and a good effort.

☼ ☼ ☼

TRAGEDY

By Jean Littlejohn

On moonlit hill,
As lovers will,
They breathed enraptured sights.
A tender kiss.
A strange new bliss.
She blushed and raised her eyes,
And took his hand
Within her hand
And looked up at the skies.
He stroked her hair,
And wished he's dare
To lean upon her breast.
He stroked her hair,
But did not dare,
For she was seventeen at best.
Her breast
Was still
A chest.

☼ ☼ ☼

The affair is over, but the memory — and the criticism — linger on. Adele Nausieda's review of "Sapnuok, Lietuvi", appearing in The "Naujienos" last week, was a real scorcher but, we must admit, not out of place. She has put her finger on sins which the LUC must correct during the coming year.

☼ ☼ ☼

Therefore, be it resolved, as of January 1, 1940, that the LUC membership participate in Lithuanian activity on even a greater plane, by mingling, and even joining, with other groups. Isolationism may be the basic cause for the great majority of criticisms directed against the club.

Bruno Ray Mathews.

"Pirmyn" Ir Vyrų Choro Naujų Metų Sutiktuvės

—Jeigu važiuosite į teatrą vidurmiestyj, reikės mokėti apie dolerį.

—Jeigu važiuosite viešbutin — kainuos du ir tris.

—Jeigu važiuosite kabaretan, kainuos $10.00, $20.00 ir daugiau.

—Jeigu atvažiuosite į Naujų Metų Sutiktuves, kurias rengia "Pirmyn" ir Chicagos Lietuvių Vyrų Choras — tai reikės mokėti tik 50 centų.

Už tą mažytę įžangą Naujų Metų lauktuvėms, smagiai pasišoksite, skaniai pavalgysite, gerai patriukšmausite jaunų ir senų saviškių buryj, ir turėsite kuo geriausius laikus.

Lauktuvėms rengėjai turi paėmę visą W. Neffo namą — ir salę, ir barą ir virtuvę.

Jei norite smagiai, pigiai ir draugiškai sutikti Naujuosius Metus, butinai atsilankykite Neffo Salėj, 2345 So. Leavitt street.

JLA.

Naudokitės "Naujienų" Informacijų Biuru

Teikia Žinias Apie Parengimus.

Apie porą mėnesių atgal "Naujienos" įsteigė Lietuviškų Parengimų Informacijų Biurą.

Draugijos, Kliubai ir visokios įstaigos prašomos pranešti "Naujienoms" dienas savo parengimų. Taipgi ir rengėjai, pirm samdymo svetainių, prašome kreiptis į "Naujienas", kad nesusidurti su kitais parengimais ir išvengti nepageidaujamos konkurencijos. Šį patarnavimą "Naujienos" teikia nemokamai.

CLASSIFIED ADS.

PERSONAL
Asmenų Ieško

ESU APIE 40 METŲ amžiaus našlė, turiu namą, reikalingas geras gaspadorius. Atsišaukite laišku 1739 So. Halsted St., Box 1118.

SITUATION WANTED
Ieško Darbo

JAUNA MERGAITĖ paieško bile kokio lengvo darbo. Dirbs už mažą atlyginimą. Šaukite Wentworth 1851.

PUSAMŽĖ MOTERIS paieško darbo prie namų ar prižiurėti bizni ar vaikus. Patyrusi ir atsakominga. Šaukite Wentworth 1851.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia

MERGINA 18-20 METŲ lengvam dirbtuvės darbui šiaurės vakarų pusėj—naktinei permainai. Nesikreipti, jei neturi nuolatinio darbo. Box 1116, 1739 So. Halsted St.

VISŲ RUŠIŲ DARBAI patyrusioms merginoms hotelio ir restauranto darbuos, geras mokestis. MODERN HOTEL, 879 North State Street.

PATYRUSIŲ FRONT MAKERIŲ rankovių įstatytojų, rankovių siuvėjų ir t. t. prie plaunamų suknelių. Nuolatinis darbas. Matyti KORACH BROTHERS Mr. Greenspun, 913 W. Van Buren Street.

REIKALINGA PRESOPERATORIŲ—patyrusių prie marškinių ir visokiam darbui merginos. 7416 Vincennes Avenue.

REIKALINGA OPERATORIŲ viena adata mašinom siuti, pinkerių ir blind stitch hemmers, sekcinis darbas. Turi buti patyrusios prie plaunamų suknelių. SMOLES BROS. 2300 Wabansia Avenue.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS BARTENDERIS amžiaus 35 iki 40 patyręs ir sąžiningas, negirtuoklis. 666 West 14th Street.

REIKALINGAS BARTENDERIS mokantis porterio darbą į taverną. 3427 So. Wallace.

REIKALINGAS INDŲ PLOVĖJAS restaurantui — viengungis, tarpe 35 ir 45, kambarys, užlaikymas ir alga. 5702 West 65th St.

PARTNERS WANTED
Reikia Partnerių

REIKALINGAS VYRAS ar moteris į baldų ir prietaisų biznį eiti. Nereikia pinigų, nė rendos mokėti, buti bosas pats ant savęs. ALEX ALESAUSKAS, Wholesale Furniture, 6343 So. Western Avenue.

FURNISHED ROOMS — TO RENT
Gyvenimui Kambariai

RENDAI FURNIŠIUOTI KAMBARIAI, karšto vandens ir garo šilumą, mažai šeimai. 731 West 18th St. Apartment 10.

RENDAI KAMBARYS North Sidės apylinkėj, 2138 Moffat St. pirmas aukštas, apšildomas, prie vienos moteries, vaikinui, ar vedusiai porai.

FOR RENT—IN GENERAL
Renddai—Bendrai

EXTRA RENDAI krautuvė ir 4 kambariai užpakaly; parduosiu ar mainysiu namą. Rendai kita krautuvė, kepykla su visais įrengimais. Tinka kitokiam bizniui. Lafayette 0591.

BRIGHTON PARKE RENDAI 4 kambarių flatas. Karšto vandens šiluma. 4326 So. Talman.

RENDON ŠVARUS, ŠVIESUS, 6 kambarių flatas, antros lubos. 3409 So. Lowe Avenue.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI TAVERNAS ir 5 kambarių namas—pigiai—geroj vietoj. 1320 So. 49th Ave., Cicero.

PARDAVIMUI KEPYKLA, 2 krautuvės, išdirbta prekyba—renda $45.00. Pardavimo priežastis — nesveikata. 406 West 71st St. Šaukti sekmadienio rytą 10 A. M. iki 1 P. M. Aberdeen 3130.

BUSINESS CHANCES—WANTED
Ieško Biznių

NORI PIRKTI SALDAINIŲ krautuvę nebrangia kaina — apšildytą —South Sidėj. Box 1117, 1739 So. Halsted St.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai-Žemė Pardavimui

PARDAVIMUI ARBA MAINYMUI į privatišką namą, namą su taverno biznių, karštu vandeniu šildymas: priežastis — liga. 3427 So. Wallace St.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

PARDAVIMUI 80 AKRŲ farma su visais namais, Road U. S. 31— dėl platesnių žinių rašykite Frank Uravich, Pentwater, Mich.

PARSIDUODA ARTI CHICAGOS

80 akrų farma su gyvuliais ir visais įrengimais 6 karvės, 4 arkliai ir daug paukščių. Gražus namas— maudynės ir elektrika, sanitariška barnė ir kiti budinkai geri; upelis ir šaltinis teka ganyklose, juodžemis, auga viskas. Be skolos. Senatvė farmerio verčia parduoti už— $4.650, arba namą priimsime —teisingą mainą. Arthur Miller In care of CHARLES URNICH, 2500 W. 63rd St. 2nd Floor Room 4 Atsiliepkite laišku.

PARDAVIMUI PUIKI 180 AKRŲ farma, pilnai įrengta, geri budinkai puikioj apylinkėj. JOHN KEITH, Scottville, Mich.

RESORT SERVICE
Kurortinis Patarnavimas

FLORIDOS REZORTAI. Rašykite —suteiksim informacijas. Stanley Jonaitis, Star Road, Bunnell, Florida. Chicagoje telefonas Rockwell 3405 Mr. Mann.

PLUMBING & HEATING
Įrengimai ir Apšildymas

ŠILDYMO REIKMENS
BOILERIAMS DALYS
ir sekcijos visiems boilerių ir radijatorių gaminiams.
VISKAS UŽTIKRINTA
IKI 50% SUTAUPYSI
Nereikia įmokėti 3 metai išmokėti.
C. Miller Supply Co.
1247 W. Lake St.
Tel. MONROE 3387

WHOLESALE FURNITURE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

Mokėdamas cash už rakandus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite del daugiau informacijų. Vientik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALIŠAUSKAS, Sunus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone Republic 6051.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

SUSIRINKIMAI

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ PIL. KLUBO priešmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 31-mą, 2 val. popiet, Bažnyčios svetainėj, 68th ir Washtenaw ave. Prašome atsilankyti, nes bus naujos valdybos rinkimas.

—Edv. Bugelis, rašt.

SIESIKIEČIŲ KLIUBO (?) metinis susirinkimas įvyks gruodžio 31 d., 1939 m., 6041 So. Albany ave. Susirinkite visi, bus valdybos rinkimai ateinantiems metams.

— Valdyba.

Kas diena . . .

Tukstantinės pirkėjų armijos ieško visokių pirkinių, biznio progų ir t. t.

Todėl jeigu turite ką parduoti, mainyti, išnuomioti, samdytis ir t. t., nelaukite, kad kitas pavilios jusų gerąjį kostumerį, bet garsinkitės ŠIANDIEN NAUJIENŲ "Classified" skyriuje.

SKAITYKITE kas dieną Naujienų 7-me puslapyje "Classified" skyrių, kur siuloma daug įvairių gerų bargenų.

VISUOSE BIZNIO reikaluose naudokitės Naujienų aukštos vertybės classified skyriaus patarnavimu pašaukdami arba atveždami:

CANal 8500
"NAUJIENOS"
1739 S. HALSTED STREET
Chicago, Ill.

PETRAS EIDIMTAS, gyveno 11035 So. Paulding Ave.

Persiskyrė su šiuo pasauliu gruodžio 28 d., 2:45 val. ryto, 1939 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Kauno rėd., Tauragės apskr., Tenenių parap.

Amerikoj išgyveno 40 m.

Paliko dideliame nuliudime 4 dukteris, Aleksandrą Wasielawskienę, žentą Adolfą, Ursulą Vicario, žentą Steve, Adeline Palicz, žentą Pranciška ir Theodorą, 1 anukę ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kunas pašarvotas 4605 So. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks pirmadienį, sausio 1 d., 1940, 1:30 val. popiet. Bus nulydėtas į Lietuvių Tautiškas kapines.

Visi a. a. Petro Eidimto giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

Dukterys, Žentai, Anukė ir kitos Giminės.

Laid. Dir. J. F. Eudeikis, Tel. YARDS 1741.

1 Metų Mirties Sukaktuvės.

WALTER STANLEY
(Stanilunas)

Jau sukako vieni metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš musų tarpo mylimą vyrą ir tėvą. Netekome savo mylimo sausio 2 d., 1939 metais.

Paliko dideliame nuliudime: moterį Oną, dukterį Rutą, brolį Juožapą, švogerką Domicelę, 4 seseris: Sofiją Žičkienę, švogerį Viktorą, Eleną Rusnienę, švogerį Andrew, Rozaliją Meižienę, švogerį Antaną, Bronę Sinkevičienę, švogerį Julijoną, uošvį ir uošvienę Stankevičius, 3 švogerius: Vilimą, ir švogerką Katriną, Antaną ir švogerką Eleną Stankevičius, švogerį Albert Adamson, švogerką Sylvią, anukus, anukes ir daug kitų giminių.

Mes, atmindami tą jo liudną prasišalinimą iš musų tarpo, užprašome gedulingas šv. mišias už jo sielą sausio (January) 2 d., Šv. Antano parap. bažnyčioje, 8 val. ryto.

Kviečiame visus gimines, draugus, kaimynus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už A. A. Walterio sielą.

Nuliudę: **Moteris, Duktė ir Giminės.**

URBA Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted Street
Tel. YARDS 7308

NAUJAUSI IR GERIAUSI
RAKANDAI
PIGIAUSIA KAINA—CASH ARBA LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS
BARSKIS FURNITURE HOUSE, Inc.
"THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904
1748-50 West 47th St. Phone Yards 5069

Pasiklausykit rytoj

"NAUJIENŲ" RADIO PROGRAMO

11 val. ryto iš W. G. E. S., 1360 k.

"Naujienos" ir vėl leis oro bangomis radio programus iš stoties W.G.E.S., 1360 kilocykles.

Rytoj programe dalyvauja Chicagos Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas Kazio Steponavičiaus.

Bus suteikta daug, daug įvairių žinių iš viso pasaulio, iš Lietuvos ir iš Chicagos.

Bus ir kitokių įvairių pranešimų.

Kalbės vyriausias "Naujienų" redaktorius Dr. P. Grigaitis.

Išgirsite paaiškinimų iš Juozo Žuko, kuris šiomis dienomis grįžo iš Lietuvos

Programą ves "Naujienų" Bendrovės Direktorius Antanas Žymontas.

Firma Turi Gražinti $103,000 Savo Darbininkams

Sutiko Nebesamdyti Vaikų

300 darbininkų atgaus $103,000, kuriuos stambi Chicagos firma jiems nedamokėjo už darbą.

Firma yra The Hump Hairpin Manufacturing Company ir jos kontroliuojama organizacija, Chain Store Products Corporation. Abiejų raštinės randasi adresu 1918 South Prairie avenue.

Bylą užvedė federalės valdžios Valandų ir Algų Administracija, taipgi U.S. Darbo departamento vaikų skyrius.

Valdžia surado, kad bendrovė samdė nepilnamečius vaikus, neturinčius nei 16-kos metų, ir mokėdavo kaip jiems, taip ir suaugusiems darbininkams, nuo 10 iki 12 centų į valandą. Minimum algų įstatymas reikalauja, kad algos butų nemažesnės 30 centų į valandą.

Bendrovė savanoriai sutiko darbininkams atiduoti nedamokėtas algas, taipgi prižadėjo nebesamdyti vaikų.

Bylą svarstė federalis teisėjas Barnes, Chicagos federaliam teisme.

Eleveiteris Užmušė Darbininką Swifto Dirbtuvėj

Prekinis eleveiteris Swift and Company dirbtuvėj vakar mirtinai sutrynė 55 metų darbininką Vincentą Panczak, nuo 1736 West 51st street. Jisai paslydo — ir nukrito po eleveiterio vagonu, kuris jį užgulė ir sutrynė galvą.

Pieno Išvežiotojai Pašalino Senuosius Vadus

Išsirinko Naują Prezidentą ir Sekretorių

Po 23 metų — Chicagos Pieno Išvežiotojų Unija (Milk Wagon Drivers) išsirinko naują valdybą.

Nauju prezidentu yra Henry Weber, o sekretorium ir iždininku—Thomas J. Haggerty.

1906 metais Robert G. Fitchie užėmė unijos prezidento vietą. Netrukus po to svarbią sekretoriaus-iždininko vietą užėmė Steve Sumner, unijos "tėvukas", 90 metų amžiaus unijistas.

Kasmet, iki 1921 metų, įvykdavo unijos rinkimai, bet Fitchie ir Sumner vis laimėdavo. Po 1921 unija rinkimų nebelaikė ir Fitchie su Sumner valdė uniją nekliudomi.

Galiau, Weber, pieno išvežiotojas vidurmiestyj, suorganizavo opoziciją ir privertė valdybą rinkimus legalizuoti. Fitchie opoziciją apšaukė "komunistais", bet Weber ir jo grupės kandidatai laimėjo didele dauguma balsų. Weber gavo 2,023; antras kandidatas Henry Van Asten laimėjo antrą vietą su 680 balsais, o Fitchie paliko trečias su 654.

Haggerty, kandidatas į sekr.-iždininkus gavo 1,784 balsus, o Sumner—1,261.

Rinkimuose dalyvavo 4,093 pieno unijos nariai. Viso unija priskaito 4,700 narių.

● **Berukydama cigaretą užmigo ir skaudžiai apdegė 33 metų chicagietė Mary Mack, 530 Diversey avenue. Spėja, kad mirs.**

● Savo kambaryj užsidarė ir nusižudė 49 metų Frank Weinski, nuo 8607 Houston ave.

Linksmų, Laimingų ir Pelningų Naujų Metų linkiu NAUJIENOMS,

jų redakcijos štabui, visiems darbininkams ir visiems bendradarbiams, kurių raštai padaro **Naujienas geriausiu** lietuvių dienraščiu Amerikoj.

Naujienos nuo pat gimimo dienos gynė ir tebegina darbo žmonių reikalus.

Naujienos stovėjo ir tebestovi už demokratiškus principus.

Negaliu įsivaizduoti padėties tarpe lietuvių abelnai ir lietuvių biznierių, ypatingai be **Naujienų** šiame pažangiam krašte.

Lai gyvuoja **Naujienos** daugel, daugel metų!

J. Naujalis.

Svečias iš Lietuvos

Šiomis dienomis Chicagon atvyko Kauno, Lietuvos gyventojas, p. Albinas Reneckis. Apsistojo pas savo dėdę p. Šileiką, adresu 3214 S. Union avenue.

P-as Reneckis Amerikoj jau kelintas mėnuo. Atvykęs į šį kraštą, pirmiausia nuvyko pas gimines Connecticut valst joj. Chicagoj praleidęs kelioliką dienų svečias vyks atgal Naujon Anglijon, o vėliau žada apsukti ir kitas Amerikos vietas.

Kaune p. Reneckis lankė Vytauto Universitetą ir tarnavo valdiškoj įstaigoj. —VBA.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

Pranešimas Kontestantams

Kontestantai padarytą biznį dar gali priduoti iki sausio 2 dienos ir gauti balsus. Biznis priduotas vėliau nesiskaitys prie kontesto.

T. RYPKEVIČIA
Kontesto Vedėjas

Nubaudė Tris Fašistus Kalėjimu

Kriminalis teismas vakar nuteisė tris Chicagos fašistus kalėti nuo metų iki dešimts už "vandalizmą". Visi trys buvo suimti sp. 23 d., už daužymą langų Goldblatt departamentinės krautuvės.

Nuteistieji yra Homer Herman Maertz, 28 East Huron street, 36 metų Fred Pokorny, ir 21 metų Douglas Campbell, nuo 3832 Jansen avenue.

Du kiti areštuoti fašistai — "sidabramarškiniai" buvo paliuosuoti — George Heppner, 1113 W. Chicago avenue, ir Joseph Schimpf, 1529 N. Claremont avenue.

Prie Žagariečių Aukų

Trečiadienį buvo "Naujienose" paskelbtos žagariečių aukos vilniečiams. Štai Roselando nuoširdus žagariečiai Frances-Christopher Ambrozai pridavė $2. Tai dabar viso bus $24 vilniečiams sudėta. —R. š.

VAKAR CHICAGOJ

● **Prie Northbrook, Ill., Chicago and North Shore traukinys sudaužė troką, kuriame važiavo burys C.C.C. jaunuolių. Du buvo sunkiai sužeisti, kiti išliko sveiki.**

● Įvairios pilietinės organizacijos vakar sujudo siųsti protestus Chicagos muzikų unijos viršininkui James C. Petrillo. Jis yra kritikuojamas už uždraudimą dviejoms teatralėms grupėms minėti C.I.O. prezidento John L. Lewiso vardą. American Civil Liberties Union reikalauja draudimą atšaukti. Sako, kam, kam, bet unijoms nedera naudoti cenzurą.

● **12 metų mergaitė Louise Herman paliko savo motinai ir patėviui raštelį, kad ji "eina nusižudyti" ir pabėgo iš namų. Nusigandę tėvai tuojau pašaukė policiją ir toji sujudo mergaitės kuno ieškoti. Ją atrado, tetos Mrs. Raymond Walker namuose, 3426 Walnut street — ir ji buvo labai gyva. Mergaitė paaiškino, kad ji norėjo tėvus "nubausti" už tai, kad neleido ją teatrus lankyti. Jos tėvai yra Clara ir James Aro, 2911 W. Van Buren.**

● Vienam Jolieto bute policija atrado pasikorusį 53 metų Hector Monroe, vietos gyventoją. Jis iškabėjo savo miegamajam apie dvi savaites laiko. Jo akla motina visą laiką buvo namie, bet nežinojo, kad sunus negyvas.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

William McCarthy (po dešinei) suleda į sandėlį futboio specialias kepures Chicagos universitete, kuris nutarė nebeturėti futbolo komandos.

STATEN ISLAND, N. Y. — Motoriniai sunkvežimiai (trokai), kurie yra siunčiami Anglijai ir Prancuzijai.

Kviečia Krepšininkus Į Turnamentą

Chicagos ir apylinkės Lietuvių basketbolo komandos kviečiamos ir vakarinių valstybių Lietuvių Amerikos čampionato turnamentas, per kurį manoma išrinkti tris geriausias komandas ir pasiųsti į Cleveland, Ohio žaisti už U. S. lietuvių čampionatą balandžio 6 ir 7 d. d.

Vasario 4-tą rengiama Amerikos Lietuvos Dienos paminėjime ir Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių programe. Cicero Stadijone, įvyks galutinas (finals) žaidimas šio turnamento kaipo dalis tos dienos programo.

Rateliai, norinti stoti į turnamentą, prašomi prisiųsti žemiau paduotą blanką į "Naujienas" arba Turnamento Komitetui, antrašu 6912 So. Western avenue, Chicago, Ill. ir gausite reikalingas formas ir informacijas.

ENTRY BLANK

Midwest Lithuanian Championship Basketball Tournament
CICERO STADIUM FEBRUARY 1st AND 2-nd

NAME OF TEAM .....

MANAGER .....

ADDRESS .....

PHONE .....

KAI LIETUVA UŽĖMĖ VILNIŲ

J. J. Žuko Patyrimai Lietuvoj

(Tęsinys)

IV.

Nepaisydami visų skaudžių sąlygų, kurias Lietuvai pastatė sovietų Rusija, kauniečiai ir visi Lietuvos žmonės džiaugėsi Vilniaus atgavimu. Tai buvo maršavimo, linksmumo, demonstracijų dienos, kai paplito pirmosios žinios, kad Lietuvai grąžinama senoji sostinė.

Bet greitai tas džiaugsmas aprimo. Pirmiausia gyventojai pradėjo nerimauti kodėl Rusija Vilniaus perdavimą Lietuvos kariuomenei vilkina, kodėl vis atidėlioja? Jau pasakojau kodėl tai buvo daroma. Rusijai rupėjo Vilniaus turtą — "karo grobį" išvežti Rusijon. Bet mažai kas apie tai žinojo, ir nerimavo spėliodami gal Rusija nutarė Vilniaus Lietuvai nebeduoti. Kodėl Lietuvos kariuomenė laukia, jie klausinėjo, kodėl Vilniaus neužima, taip kaip lenkai ir rusai padarė, kodėl nepaima jo jėga?

Bet galiau Rusija leido Lietuvos kariuomenei Vilniun maršuoti. Amerikiečiai tur but jau žino, kad vilniečiai musų kareivius priėmė labai iškilmingai. Lietuvos armija, palyginus su Rusijos raudonarmiečiais padarė labai gerą įspudį. Kai kurie vilniečiai provincijoj ir pačiam mieste, kurie nežinojo apie tai, kad Vilnius buvo atiduotas Lietuvai, nusigando ir slapstėsi, šaukdami, kad "Vokiečiai ateina!" Lietuvos kariuomenei tai buvo netiesioginis komplimentas, nes, nereikia abejoti, — Vokietijos armija greitai parbloškusi Lenkiją, visus Lenkijos gyventojus labai paveikė.

Vilniaus gatvėse stovėjo minios žmonių Lietuvos kariuomenę sutikti. Buvo ne vien lietuviai, stovėjo ir grįžtančius savo sostinėn valdovus sveikino ir lenkai, ir baltgudžiai ir skaitlingi Vilniaus žydai.

Buvo Kraujo Praliejimas.

Bet triumfalis Vilniaus prijungimas prie Lietuvos nepraėjo be kraujo praliejimo. Keliose vietose, provincijoj, Lietuvos kareiviai buvo apšaudyti ir vienur-kitur pasirodė bomba. Keli kareiviai žuvo. Kariuomenė spėlioja, kad tai buvo lenkiškų agitatorių, o gal komunistų darbas. Paskui dar internuojant per Lietuvos sieną pereinančius Lenkijos kareivius, tie pradėjo šaudyti į lietuvius ir kelis užmušė. Bet kai Lietuvos kariuomenė atsakė ugnim, tai lenkai pasidavė. Tai įvyko dar prieš Vilniaus grąžinimą, kuomet Lenkijos kareiviai ir civiliai masėmis bėgo į Lietuvą.

Vilniaus užėmimo laiku, Kaune komunistai surengė didžiulę demonstraciją prie sovietų Rusijos atstovybės rumų. Iš anksto žinau, kad aš busiu apkalintas šališkumu, bet visi bešališki kauniečiai patvirtins, kad tai buvo burys apdriskusių valkatų ir profesionalių girtuoklių, su grupe Kauno žydų ir keliais Kauno valdininkais. Eidami Laisvės Aleja demonstrantai nachališkai užkabinėjo praeivius, užkabino ir mane patį, šaukdami "Buržujai! Biaurybės, Buržujai! Atėjo jums laikas! Rusija jus sutvarkys! Stalinas jums parodys! Buržujai!"

Rusija ne vien išvežė iš Vilniaus visą turtą, bet padarė Lietuvai dar vieną didelę skriaudą. Kartu parodė koks pas ją žmoniškumas ir kaip Rusijoj žmogaus gyvybė yra vertinama.

Nakties laiku, Vilniaus grąžinimo išvakarėse, Rusija suvežė Lietuvos pasienin kelioliką tukstančių karo pabėgėlių ir nelyg maišą anglių, "supylė" juos Lietuvos pusėn, pasakė "žinokitės" ir paliko juos ten pasienyj. Lietuvą ir taip jau buvo apsunkinusi milžiniška pabėgėlių našta, bet Rusija pasirupino ją dar padidinti, pasalomis, lyg koks piktadaris, suvarydama Lietuvon dar kelioliką tukstančių alkanų burnų maitinti.

Smugis Paskui Smugį.

Nachališka, staiga išdrasėjusių Kauno komunistėlių demonstracija, žiaurus pasielgimas su pabėgėliais, Vilniaus turto užgrobimas, pasilaikymas sau didesnės pusės Vilniaus krašto, — krito smugis paskui smugį ant Lietuvos. Visi tie įvykiai liudesiu ir neapykanta užgulė žmonių širdis. Kartumas buvo tuo didesnis, kad visi suprato, jog silpna Lietuva nieko negali daryti, turi viską priimti ir praryti. "Rusija atidavė Lietuvai Vilnių, o pasiėmė sau ir Vilnių ir Kauną" pradėjo žmonės kalbėti. Kai persimainė valdžia, tai daug kur girdėjai, kad Rusija to reikalavo.

Iš žmonių upo atrodo, kad jei ateis kada nors Rusijos nelaimės valanda, Lietuvos žmonių kerštas už visas skriaudas bus baisus. Draugo, pagalbos Lietuvoj Rusija neras. Gražindama Vilnių, ji galėjo Lietuvoj pasidaryti daug draugų, bet Rusija Lietuvą stumdė, išnaudojo ir visu savo elgesiu iššaukė pas visus tiktai antagonizmą. Jeigu pasitaikytų, kad suomiai įveiks rusus, tai Lietuvos gyventojų džiaugsmas nežinos ribų.

Vilnių atgaudama Lietuva pergyveno ir kitą skaudų smugį — iš lenkų pusės. Lietuvos kariuomenės galvos buvo aštriai kritikuojami už tai. Tai buvo incidentas su Vilniaus arkivyskupu Jabrzylkowskiu.

Kas Vilnių Valdo?

Kai Lietuvos kariuomenė pradėjo maršuoti Vilniun, aukštieji karininkai nuėjo pas Jabrzylkowskį paprašyti leidimo Vilniaus bažnyčių varpus skambinti. Tasai atšovė, kad jis tokio leidimo neduos, kad lietuviai yra užpuolikai, naudojasi Lenkijos nelaimė, ir jis neturi noro su jais turėti reikalo. Tie aukštieji Lietuvos karininkai apsisuko, nosis nuleido ir išėjo. Varpai Vilniuj nebuvo skambinami.

Triukšmas kilo Kaune kai žmonės apie tai sužinojo. Jabrzylkowskis Lietuvos kariuomenės vadus atvirai ir aiškiai įžeidė, o tie lyg kokie pastumdėliai viską priėmė, net nedrįsdami pasipriešinti! Kokie jie Lietuvos gynėjai! Karininkai ėmė gintis, kad jie nenorėjo Rymo popiežių užgauti. Bet žmonės to aiškinimo nepriėmė ir atkirto, kad jeigu Hitleris butų Vilnių užėmęs, tai ne tik varpai butų skambėję Vilniuj, bet jis butų ir patį Jabrzylkowskį gerai pašokdinęs. Kas Vilnių valdo? Ar Lietuvos kariuomenė ar Jabrzylkowskis su savo kunigais? Gauna pipirų ir Lietuvos kunigai, kurie drįso Jabrzylkowskį užstoti, o jų yra nemažai.

Gauna perspėjimų ir valdžia, kad ji nepadarytų "su Vilnium kaip ji padarė su Klaipėda". Lietuva turį kraštą kuogreičiausia "atlietuvinti" ir pavyzd ngai tvarkyti, kitaip jį praras, kaip prarado Klaipėdą.

(Bus daugiau)

Karo Žemėlapiai

Naujienose galite gauti spalvuotą Europos žemėlapį su pažymėjimais visų didesnių miestų, pagal kurį galėsite sekti visus karo veiksmus.

Antroje žemėlapio pusėje yra pasaulio kraštų ir salų sąrašas, su pažymėjimais jų didumo ir gyventojų skaičius.

Kaina 15c.

Part Two

NAUJIENOS

Antra Dalis

VOL XXVI — Chicago, Ill. Šeštadienis, Gruodžio-Dece mber 30 d., 1939 — No. 306

GUY DE MAUPASSANT — Vertė K. BARONAS

NAUJŲ METU DOVANA

Jacques De Randal, vienas pavakarieniavęs namie, atleido savo tarną ir atsisėdo prie stalo rašyti laiškus.

Taip jis užbaigdavo kiekvienus metus, rašydamas ir svajodamas. Jis persvarstydavo visus įvykius savo gyvenime nuo pereitų Naujų Metų dienos, įvykius, kurie jau prabėjo ir yra mirę: ir pagal to, kaip draugų veidai atgimdavo jo vaizduotėj, jis parašydavo jiems kelias eilutes nuoširdaus sveikinimo Naujų Metų proga.

Jis atsisėdo, atsidarė stalčių, išsiėmė moters fotografiją, valandėlę į ją žiurėjo ir pabučiavo ją. Tada pasidėjęs lakštą popierio pradėjo rašyti:

"Mano brangioji Irena. Šiuo laiku jau, tur but, esi gavusi mano mažą suvenirą, kurį aš pasiunčiau adresuotą tarnaitei. Aš užsidariau šiandien namie norėdamas pasakyti jums—"

Plunksna paliovė rašiusi. Jacques pakilo ir pradėjo vaikščioti po kambarį.

Per pastaruosius dešimtį mėnesių jis turėjo numylėtinę, ne tokią kaip kitos moterys, su kuriomis užmezgami trumpalaikiai ryšiai, iš teatrinio pasaulio, ar *demi-monde*, bet moterį, kurią jis mylėjo ir laimėjo. Jis nebebuvo jaunas žmogus, bet vis dar palyginti jaunas del vyro, ir jis žiurėjo į gyvenimą rimtai ir praktiškai.

Todel jis suvedė balansą savo aistrų, kaip jis kiekvienais metais suvesdavo balansą savo draugiškų ryšių, kurie jau užsibaigė, ar nauji užsimezgė ir tų aplinkybių ir žmonių, kurie suvaidino kokį nors vaidmenį jo gyvenime.

Jo pirmam meilės įkaršėiui atvėsus, jis galėjo savęs paklausti su tikslumu sveriančio prekes pirklio, kokis yra jo širdies palinkimas ir kokis jis galės buti ateityje.

Jis surado didelę ir gilią meilę gimusią iš švelnumo, dėkingumo ir tukstančių nematomų gijų, kurios pagimdė ilgą ir stiprų prisirišimą.

Varpelio skambėjimas privertė jį kruptelėti. Jis svyravo. Ar atidaryti duris? Bet jis tarė sau, kad durys turi buti atidarytos ir turi buti įsileistas barškinąs į duris nepažįstamasis Naujų Metų išvakarėse, nežiurint kas jis butų.

Todėl jis pasiėmė vaško žvakę, nuėjo į prieangį, atitraukė velkę, pasuko raktą, pravėrė duris ir pamatė savo mylimąją, išbalusią kaip lavonas ir atsirėmusią į sieną.

Jis sumykė:

"Kas jums atsitiko?"

Ji atsakė:

"Ar tu esi vienas?"

"Taip."

"Be tarnų?"

"Taip."

"Ar tu niekur neisi?"

"Ne."

Ji įėjo kaip pažįstanti namą moteris. Kaip tik ji įėjo į svečių kambarį, ji sukniubo sofoje ir užsidengusi veidą rankomis, pradėjo gailiai verkti.

Jis atsiklaupė prie jos kojų ir bandė atitraukti rankas nuo jos akių, kad galėtų jas pamatyti ir sušuko:

"Irena, Irena, kas su jumis atsitiko? Aš maldauju jus pasakyti kas jums atsitiko?"

Tada verkdama ji sudejavo:

"Aš negaliu taip ilgiau gyventi."

"Taip gyventi? Ką tas reiškia?"

"Taip. Aš negaliu taip ilgiau gyventi. Aš tiek daug perkenčiau. Jis šiandien mane mušė."

"Kas? Jusų vyras?"

"Taip, mano vyras."

"Ah!"

Ji tas nustebino, nes jis niekad neįtarė, kad jos vyras galėtų buti žiaurus. Jis buvo pasaulio žmogus, aukštesnio luomo, klubų narys, mėgėjas arklių, teatrų lankytojas, geras kardininkas; jis buvo plačiai žinomas, apkalbamas ir visur įvertinamas, nes buvo labai mandagus, nedidelio intelekto, neaukšto išsilavinimo, bet geros kulturos, kuris galėjo mąstyti kaip visi gerai išauklėti žmonės, ir, pagaliau, turėjo pagarbą konvensionališkumams.

Jis išrodė atsidavęs savo žmonai, kaip ir turėtų buti su turtingai ir gerai išauklėtais žmonėmis. Jis rodė susidomėjimo jos norais, jos sveikata, jos drabužiais, o visuose kituose dalykuose jai suteikdavo pilną laisvę.

Randal, patapęs Irenos draugu, turėjo teisę prie karšto rankos paspaudimo, ką gerų manierų vyras privalo suteikti savo žmonos artimam draugui. Tada, kai Jacques išbuvęs tulą laiką draugu, patapo jos meilužiu, jo santykiai su vyru, kaip ir pridera, pasidarė dar nuoširdesni.

Jacques niekad ir neįtarė, kad šioj šeimynoj eina audros ir jis liko nustebintas jos žodžių.

Jis paklausė:

"Kaip tas atsitiko? Papasakokit man."

Tada ji ilgai pasakojo, visą savo gyvenimo istoriją nuo dienos jų apsivedimo, apie pirmą jų kivirčą del paties nieko, virtusį kasdienine nesantaika del skirtingų nuomonių tarp dviejų skirtingų palinkimų žmonių.

Tada prasidėjo barniai, pilnas išsiskyrimas, nors ir nematomas, bet tikras; paskui jos vyras patapo agresyvis, įtariantis, šiurkštus. Dabar jis yra užvydus, pradėjo užvydėti Jacques ir šią gi dieną, po barnio, jis ją sumušė.

Ji pridurė su griežtu nusisprendimu: "Aš nebegrįšiu pas jį. Daryk su manim ką nori."

Jacques atsisėdo prieš ją, jų keliai susiekė. Jis paėmė ją už rankų:

"Mano mylimoji, jųs padarysite didelę ir neatitaisomą kvailybę. Jeigu jųs norite pamesti savo vyrą, pastatykit jį kompromituojančion padėtin, taip kad jusų pozicija, kaipo pasaulinės moters, butų išgelbėta."

Ji paklausė, žiurėdama į jį neramiai:

"Tai ką tu patari man daryti?"

"Eiti namo ir susitaikinti su gyvenimu, kol ateis tokia diena, kada galėsi gauti garbingas perskyras."

"Ar tai, ką tu man patari, nėra perdaug žema?"

"Ne; tai yra gudru ir išmintinga. Jųs turite apsaugoti savo aukštą poziciją ir reputaciją; turite išlaikyti draugus, o taipjau ir gimines, su kuriais tenka skaitytis. Jųs viso to neprivalote prarasti vien del menko įnorio."

Ji pakilo ir griežtai pareiškė:

"Ne! Aš nebegaliu ilgiau pakęsti! Tai yra galas! tai yra galas!"

Tada, uždėjusi savo abi rankas ant savo meilužio pečių ir žiurėdama jam tiesiai į akis, ji paklausė:

"Ar tu mane myli?"

"Taip."

"Tikrai ir ištikimai?"

"Taip".

"Tada ir rupinkis manimi."

Jis sušuko:

"Rupintis tavimi? Mano paties namuose? Čia? Išrodo, tu pamišai. Tas reikštų prarasti tave ant visados; prarasti be vilties tave atgauti! Tu esi pabludusi!"

Ji atsakė pamažu ir rimtai, kaip moteris, kuri rimtai apsvarsto savo žodžius:

Klausyk, Jacques. Jis uždraudė man matytis su tavim ir aš nebelošiu šios komedijos slapto slankiojimo į tavo namus. Tu turi arba prarasti mane, arba pasiimti mane."

"Mano brangioji Irena, tokiu atsitikimu, tu gauk perskyras ir aš apsivesiu su tavim."

"Taip, tu apsivesi su manim—greičiausiai už dviejų metų. Tavo yra labai kantri meilė."

"Žiurėk! Apsisvarstyk! Jeigu jųs pasiliksit čia, jis ateis rytoj atsiimti tave, nes jis yra tavo vyras, turi tą teisę ir įstatymai yra jo pusėje."

"Aš neprašiau laikyti mane savo namuose, Jacques, bet jųs galite išsivežti mane kur tik norite. Aš maniau, kad jųs mylite mane tiek, kad galėtumete padaryti. Aš klydau. Sudiev!"

Ji apsigręžė ir priėjo prie durų taip greitai, kad jis vos spėjo pasitverti ją už skverno, kada ji jau buvo išeinanti iš kambario.

"Klausyk, Irena."

Ji priešinosi ir nenorėjo jo klausyti. Jos akys buvo pilnos ašarų ir ji kartojo:

"Palik mane ramybėj! palik mane ramybėj! palik mane ramybėj!"

Jis privertė ją atsisėsti ir dar kartą jis atsiklaupęs prie jos kojų, patiekė visą eilę argumentų ir patarimų įrodymui kaip neišmintingas ir labai rizikingas yra jos projektas. Jis neapleido nieko reikalingo ją įtikinti, dagi apeliuodamas ir į jos meilę nedaryti tokį žingsnį.

Kadangi ji tylėjo ir buvo šalta kaip ledas, tai jis maldavo, prašė ją klausyti jo, pasitikėti juo, sekti jo patarimą.

Kada jis pabaigė kalbėti, ji tik tiek teatsakė:

"Ar jųs jau esate palinkę leisti man išeiti dabar? Atimkite savo rankas ir leiskite man atsistoti."

"Žiurėk, Irena."

"Ar jųs leisite man išeiti?"

"Irena—ar jusų nuosprendis yra neatmainomas?"

"Ar jųs leisite man išeiti."

"Tik pasakykite man, ar šis jusų nuosprendis, tas beprotiškas nuosprendis, kurio jųs labai gailėsitės, yra neatmainomas?"

"Taip — paleiskite mane!"

"Tada pasilikite, Jųs gerai žinote, kad čia jųs esate savo namuose. Mes išvažiuosime rytoj rytą."

Ji pakilo, nežiurint jo pastangų ją sulaikyti, ir tarė kietu balsu:

"Ne. Dabar jau pervėlu. Aš nenoriu pasiaukojimo; aš nenoriu prisirišimo."

"Pasilik! Aš padariau tai, ką turėjau padaryti; aš pasakiau tą, ką turėjau pasakyti. Iš savo pusės aš nebeturiu jokios atsakomybės. Mano sąžinė yra rami. Pasakykit, ką jųs norite, kad aš daryčiau ir aš klausysiu."

Ji vėl atsisėdo, žiurėjo į jį ilgą laiką ir tada paklausė labai ramiu balsu:

"Gerai, tai pasiaiškink."

"Pasiaiškinti, kaip? Kokio nori iš manęs pasiaiškinimo?"

"Viską — viską ką jus manėt pirm atmainėt savo nuomonę. Tada aš nuspręsiu, ką aš turiu daryti."

"Bet aš apie nieką negalvojau. Aš turėjau įspėti dėl jusų daromos klaidos. Bet jųs esate pasiryžusi; tuo atveju ir aš noriu prisidėti prie tos klaidos, ir net maldauju to."

"Ar tai yra tokis paprastas dalykas taip greitai pakeisti savo nuomonę?"

"Klausyk, brangioji. Tai nėra klausimas pasiaukojimo ar prisirišimo. Tą dieną, kai aš supratau jus mylįs, aš tariau pats sau, ką kiekvienas meilužis turi pats sau pasakyti: 'Vyras, kuris myli moterį, kuris daro pastangų ją laimėti ir ją prisiima, padaro tarp savęs ir jos šventą sutartį. Tai, žinoma, yra tik kada liečiama tokia moteris, kaip jus, o ne lengvaširdė, lengvai paveikiama moteris.'

"Vedybos, kurios turi didelę socialę vertę, didelę legalę vertę, mano akyse turi tik menką moralę vertę, atsižvelgiant į sąlygas, kuriose jos paprastai įvyksta.

"Todėl, kada moteris, surišta šių legalių ryšių, bet neturinti prisirišimo prie savo vyro, kurio ji negali mylėti, moteris, kurios širdis yra laisva, susiranda vyrą, kurį jį pamyli ir atsiduoda jam ir, jei tas vyras neturi kitokių ryšių, priima tuo budu moterį, tai, aš manau, jiedu susiriša daug tampresniais ryšiais, negu pasakydami "taip" kunigo akyse.

Aš manau, kad jei jie abu yra garbingi žmonės, tai jų ryšys yra daug artimesnis, daugiau realus, daugiau patvaresnis, negu kad butų pašventinę jį visi sakramentai.

"Ši moteris rizikuoja viskuo. Ji tai žino. Ji atiduoda savo širdį, savo kuną, savo sielą, savo garbę, savo gyvastį; ji permatė visus vargus, visus pavojus, visas katastrofas; ji ryžtasi daryti drąsų aktą, atkaklų aktą; ji yra pasiruošusi, pasirįžusi perkęsti viską — vyrą, kuris gali ją nužudyti ir draugiją, kuri gali ją pašalinti iš savo tarpo. Štai kodėl tokia moteris yra verta pagarbos jos moterystės neištikimybėj; štai kodėl jos meilužis, ją imdamas, taipjau turi viską permatyti ir pastatyti ją aukščiau visko kitko, kas neatsitiktų. Aš neturiu daugiau ką sakyti. Iš pradžių aš kalbėjau kaip išmintingas žmogus, kurio pareiga buvo įspėti jus; dabar gi aš esu tik vyras—vyras, kuris jųs myli. Įsakykite ir aš klausysiu."

Prašvytusi ji bučkiu uždarė jo lupas ir tyliu balsu pratarė:

"Tas viskas netiesa, mano mielasis! Nieko blogo nėra. Mano vyras nieko nenužiuri. Bet aš norėjau pamatyti, aš norėjau žinoti, ką jųs darysite. Aš norėjau Naujų Metų dovanos—dovanos jusų širdies—kitos dovanos šalia karielių, kuriuos tu man prisiuntei. Jus suteikėt man ją. Ačiu! ačiu! Ačiu Dievui už tavo suteiktą man laimę!"

Naujienų-Acme Telephoto

WASHINGTON, D. C. — Prezidento Roosevelto dukters vaikai žaidžia sniege

Iš Lietuvos

VILNIUS. — Plačiųjų geležinkelių Vilniaus srityje atgauta apie 380 kilometrų. Didžiausioji geležinkelių stotis yra Vilniuje, kur yra didelės garvežių ir vagonų remonto dirbtuvės ir kuro sandėliai. Dar nemažos stotys yra Lentvario, Naujosios Vilnios ir Turmonto. Siaurųjų geležinkelių teko tik kelios stotys ir tų geležinkelių šakos nesiekė buvusios administracijos sienos. Dėlto, vos atgavus Vilniaus kraštą, buvo tuojau nutiesta siaurojo geležinkelio linija nuo Švenčionėlių iki buv. administracijos linijos, tuo budu sujungiant Švenčionėlias su Panevėžiu. Be to, jau tiesiama nauja geležinkelio linija nuo Lentvario į Naujuosius Trakus ir tiesiamas antras geležinkelio kelias nuo Lentvario į Kauną.

KAUNAS. — Jau pargabenami čekų garsiosiose Škodos dirbtuvėse užsakytieji nauji greitieji traukinių garvežiai, kurie bus paleisti kursuoti linijoje Kaunas-Vilnius. Du garvežiai jau atgabenti, keturių dar laukiama. Taip pat su Škoda susitarta dėl trečiojo cukraus fabriko statymo ties Panevėžiu. Fabrikas kainuos 648,600 dolerių.

Saulė visatos erdvėje

Pavasarį, kai saulė pas mus grįžta, ji musų sodus ir laukus papuošia žiedais, dirvas užtvindo liuliuojančiais žiedais, visiems žemės gyventojams teikia gyvybę ir džiaugsmą ir visus skatina dirbti ir kurti. Saulė tai gyvybės šaltinis ir neišsemiamų žemės turtų aruodas. Be saulės žemėje nebutų nei gyvenimo, nei gyvybės. Todėl žmonės senovėje saulę ne tik gerbė ir brangino, bet net garbino ir dievino. Senovėje lietuviai, kai saulė grįždavo, pavasarį švęsdavo jos sugrįžimo šventę, atnašaudavo jai aukas, įvairiai savo džiaugsmą reikšdavo ir, dainuodami ir šokdami, į ją maldaujančiai tiesdavo rankas, kaip ir šiandien visi džiaugiasi, kai ji pavasariop prie musų grįžta ir brandina musų žemės derlių ir musų viltis. Deja, ar mes ją gerai pažįstame, ar daug ką žinome apie jos nuostabų gyvenimą pasaulio erdvėje?

Kaip toli ji nuo musų.

Saulė šiandien yra geriausiai mokslininkų ištirtas dangaus kunas. Ji gyvena beribėje ir begalėje dangaus erdvėje ir jos nuotolis nuo musų žemės siekia 149 milijonus ir 500 tukstančių kilometrų. Saulės šviesa, skrisdama 300 tukstančių kilometrų per sekundę, nuo saulės iki musų atskrenda per 8 minutes ir 30 sekundžių. Taigi, jeigu kas nors saulę prie pat jos paviršiaus staga nuo musų uždarytų, tai ji dar mums šviestų ir į mus kristų jos spinduliai 8 minutes ir 30 sekundžių, ir apie jos uždengimą per tą laiką mes nieko nežinotume. Pagaliau, kai saulei užtemus, ta uždanga butų staiga nutraukta, tai mes saulės dar visiškai nematytume 8 minutes ir 30 sekundžių ir tik per tą laiką jos spinduliai pasiektų musų akį. Jeigu mes nuo žemės į saulę paleistume tokį lėktuvą, kuris per valandą skrenda 500 kilometrų, tai saulę jis pasiektų tik per 34 metus ir 48 dienas. Taigi, toli nuo musų saulė!

Musų kelionė pasaulio erdvėje.

Senovėje žmonės ir mokslininkai manė, jog žemė stovi vietoje, o aplink ją keliauja saulė ir žvaigždės. Tačiau dabar jau yra tiksliai žinoma, kad žemė, sukdamasi aplink savo ašį, skrieja aplink saulę 30 kilometrų greitumu per sekundę. Bet tai dar yra ne vienintelis musų judesys pasaulio erdvėje. Saulė kartu su žeme ir visomis kitomis planetomis dideliu greičiu neria visatos erdve Herkulio žvaigždyno link. Į tą žvaigždyną ji skrieja tiesia linija ir, skrisdama 20 kilometrų greitumu per sekundę, per metus ji pasaulio erdve nukeliauja šimtus milionų kilometrų. Bet ir tai dar nėra paskutinis musų judesys beribėje visatos erdvėje. Herkulio žvaigždynas taip pat keliauja nežinomais dangaus keliais, nešdamasis su savim drauge saulę ir visus jos palydovus. Be to, keliaudama šitais nežinomais takais, saulė taip pat sukasi ir aplink savo ašį, aplink ją apsisukdama vieną kartą per 25 dienas.

Kas yra ta saulė?

Saulė, mokslininkų teigimu, tai yra milžiniškas ugnies masės kamuolys, vieną milijoną ir 300 tukstančių kartų didesnis už musų žemę. Tačiau saulė už žemęs yra sunkesnė tik 330 tukstančių kartų, nes toks pat turi saulės ugninės masės už tokį pat turį žemės yra beveik 4 kartus lengvesnis. Šiandien mokslininkai yra tvirtai įsitikinę, jog saulė susideda iš tų pačių kunų kaip ir žemė, tik jie visi yra ištirpę ir pavirtę į vientisinę ugnies masę. Saulės paviršiaus temperatura siekia 6,000 laipsnių Celsijaus, tačiau jos vidury temperatura yra žymiai aukštesnė ir daugelis mokslininkų tvirtina, jog ji ten turinti siekti milijonus laipsnių. Taip pat mokslininkai mano, kad nuo tokio didelio karščio saulės viduryje daugelis kunų yra ne tik kad ištirpę, bet net pavirtę skystomis dujomis. Tos dujos retkarčiais išsiveržia į saulės paviršių ir ten atvėsusios pavirsta ugnine mase.

Kaip ji atrodo pro teleskopą

Saulės paviršius, žiurint į jį pro teleskopą, yra panašus į tirštą ryžių sriubą, skaidriai margas, pilnas šviesių, akinančių taškučių. Kartais šviesiame saulės paviršiuje pro teleskopą kur-ne-kur yra matomos tamsios, plaukiojančios dėmės, kurių paviršius yra 2000 laipsnių šaltesnis, negu bendras saulės paviršius. Tačiau šios tamsios dėmės, vistiek dar yra 500 kartų šviesesnės, negu mėnulis pilnaty. Kartais tokių dėmių saulės paviršiuje pasitaiko matyti net 100 kartų didesnių, negu visas žemės paviršius. Kai kurie mokslininkai tvirtina, kad tos tamsios dėmės tai yra jau sukietėjusios saulės medžiagos lytys, plaukiojančios ugninėje masėje. Kiti gi aiškina, jog tos dėmės susidaro saulės paviršiuje, veikiant elektros ir magneto jėgoms. Tą savo tvirtinimą jie pamatuoja tuo, kad šios dėmės saulės paviršiuje ne visą laiką yra saulės paviršiuje ne visą laiką yra pastovios. Kurį laiką saulės skritulys buna net visiškai švarus. Paskui iš lėto pradeda rinktis ir rodytis, lyg debesėliai, tamsios dėmė ir po 4½ metų jų saulės paviršiuje matyti daugiausia. Pagaliau jos vėl iš lėto pradeda nykti ir per 6½ metų visiškai pranyksta.

Saulės paviršius niekada nebuna ramus, visą laiką verda ir smarkiai kunkuliuoja. Paviršutiniai, praausę ir sutirštėję sluoksniai grimsta gilyn, o iš gilumos veržiasi naujos dujinės ugnies masės. Kartais saulės dujinės masės, išsiveržusios į paviršių, milžiniškomis srovėmis trykšta į viršų, sudarydamos kelių šimtų tukstančių kilometrų aukščio ugnies stulpus bei kalnus. Toki saulės dujiniai ugninės masės iškilimai yra vadinami protuberansais. Protuberansai yra dvejopi — ramus ir staigus. Ramus protuberansai kartais iškilę rymo gana ilgą laiką. 1920 metais vienas ramusis protuberansas buvo pasiekęs 800,000 kilometrų aukščio. Staigųs protuberansai umai šauna į viršų, greitai pasiekia netikėtiną aukštį ir rymo erdvėje tik keliolika minučių, sudarydami nepaprastą ir didingą vaizdą.

Ką ji skleidžia į erdvę.

Saulė į visas šalis skleidžia milžiniškus šiluminės energijos kiekius. Šiandien jau yra gana tiksliai išmatuota, jog saulė į kiekvieną žemės kvadratinį centimetrą įskaitant ir atmoferos sugeriamą šilimą, per vieną minutę pasiunčia beveik dvi kolorijas šilimos (viena kolorija yra šilimos kiekis, kuris 1 gramą vandens pakelia 1 laipsnio Celsijaus temperatura). Saulė į erdvę spinduliuoja tokius milžiniškus energijos kiekius, kad tos energijos, kurią ji paskleidžia į erdvę per vieną sekundę, žemės paviršiui šildyti užtektų šimtus milijardų metų. Taip pat mokslininkai apskai-

(Tęsinys 7-me pusl.)

MOTERŲ SKYRIUS

WOMEN'S SECTION

PUBLISHED EVERY THURSDAY — EINA KAS KETVIRTADIENĮ

ĮSTEIGTAS • MARIJOS • JURGELIONIENĖS

St. Miščikas-Žiemys.

Moteris Prieš Visuomenės Teismą

(Specialiai "Moterų Skyriui")

I.

Nežinau tikrai ar vyrams leistina rašyti į moterų skyrių, bet mėginu rašyti ir tuo, taip sakant, debutuoti šiuo savo straipsniu, jei to skyriaus vedėjos teiksis priimti.

Kodėl visgi rašau nežinodamas ar tilps šiame skyriuje? Todėl, kad žinau, jog "Naujienose" yra ir vyrų, kurie matydami, jog netelpa "Moterų Skyriuje" paskirs jam kuklią vietą kitur.

Bet tikiu, jog jis tilps kaip kartas moterų skyriuje, nes toks nepaprastas vienuoliškumas butų lyg ir nuodėmė, nes norint gerai suprasti musų tarpusavius santykius, t. y. vyro ir moters, kaip kartas tenka išklausyti abi puses. Maža to, vieniems vyrams ar vienoms moterims bendradarbiaujant viename ar kitame skyriuje, galima greitai nukrypti į kraštutinumą, kas nesveika.

Bendrai pasaulyje nėra jokio vyrų ar moterų klausimo, bet yra lyties klausimas, į kurį įeina viskas, kas tik liečia moters ir vyro tarpusavius santykius tiek šeimoje, tiek gatvėje, tiek kur kitur, gi visuomenės atžvilgiu, politinių teisių atžvilgiu, darbo teisės klausimu netenka ginčytis moterų ar vyrų skyriuje, bet tai jau bendri klausimai įeina į bendrus gyvenimo klausimus.

Šį kartą benoriu leistis į grynai lytinius klausimus arba dargi griežtai šeimyninius, tai paliksime kitam kartui, bet visgi norisi panagrinėti draugiškame pasikalbėjime apie moters kaltę ar gėrį įtakoje į vyrą. Tai yra, kiek moteris paveikia į vyrą gerai, kiek blogai ir ar teisinga nuomonė, labai paplitus pasaulyj ir ypač kai kuriuose istoriniuose kuriniuose, kurie tvirtina, jog moteris dažniausiai yra vyro pražutis.

Istorija, literatura, kinas, pats gyvenimas mums teikia nemaža pavyzdžių, kur moteris lyg "nelaimingas genijus" stumte stumė vyrus į pražutį ir šimtus vardų butų galima išvardinti, kurie žinomi visiems, kaip pav. Popea, Nerono žmona, Pompadur, Madamme Du Barri, Lukrecija Bordž, Mesalina, Karlota, Meksikos imperatoriaus žmona ir šimtai kitų vardų.

Kodėl bendrai pasaulyje kilo moters kaltės klausimas ir jį buvo pririšta prie gėdos stulpo?

Tam yra dvi priežastys: katalikybė ir vyrų viešpatavimas pasaulyje.

Katalikybė, kaip visi žino, moterį ilgą laiką skaitė ir tebeskaito "nešvarumų indu", nes katalikybė, kaip kilus iš žydų tikybos, negalėjo kitoniškai žiurėti į moterį. Reikia atminti, jog moteris žydų tikybininkų akimis žiurint nėra taip pat žmogystė ir kiekvieną rytą žydas melsdamasis sako "dėkavoju tau dieve, kad mane nesutvėrei moterimi", gi moteris nužemintai sako "Ačiu ir už tai, kad sutvėrei bent moterimi".

Ir šis moters antagonizmas tuo didesnis turėjo buti pas krikščionis, kuriems pirmais amžiais, slapstanties nuo savo persekiotojų, teko susidurti su "meilės išdavystėmis", "meilės vyliais", kurie labai dažnai baigdavosi išdavyste ir daugelio narių mirtimi imperatorių cirkuose.

Tiesa, vėljau katalikai virto smarkys moters garbintojais ir didžiausia dievybe skaitė po pačios "trejybės" dievo motiną Mariją, bet tai jau vėlesnių laikų. Viduramžių įtaka, kuomet ritieriai pradėjo nepaprastai garbinti moterį, nors tuo pat laiku ją labiausiai ir buvo paver gę

Ir todėl didelis senesnių krikščionybės istorikų gan daug nuodėmių sukrovė ant moterų dėl vyrų poelgių, kurie girdi, daryti, moterų įtakoje. Katalikų istorikai ir šiandien dar šios vyraujančios nuomonės neišsižada ir kur reikia ar nereikia kraujo visas nuodėmes moterims, pamiršdami, jog jų motinos taip pat ne vyrai...

Antra moterų nuteisimo priežastis yra jos išstumimas iš visuomenės gyvenimo. Moterį išstumus iš gyvenimo ir perėmus viską vyrams, pirmoje eilėje atsistojo vyrai ir moteris tuo pat liko vien priedas prie vyro ir jos įtaka vyrui buvo sprendžiama, o ne vyro įtaka moteriai, kas butų buvę, jei moteris butų pasilikus gyvenimo pryšakyje.

Ir tai labai suprantama. Juk gyvenime kalbant pavyzdžiui apie chemikalo įtaką į kurį nors metalą, nesakoma, jog metalas veikė į chemikalą, bet atvirkščiai, o juk faktinai jie viens kitą keitė. Bet mes pratę pirmoje vietoje turėti metalą, kuris yra musų pramonės pagrindas ir visa kita skaityti tik pagelbiniais, tas pats ir moterų santykyje su vyrais: vyras metalas, o moteris chemikalas, kuris gali veikti vienokiai ar kitoniškai į vyrą.

To nebutų, jei žmonės butų pratę amžiais skaityti moterį tokiu pat visuomenės nariu, kaip vyrą.

Taigi, moterų klausimą pagimdė vyrų viešpatavimas ir patys vyrai apkaltino moterį, nors gamta šių klausimų mums nesuteikė ir ne visuomet taip buvo.

Bet tai jau butų atskiras klausimas.

II.

Bet grįžkime prie temos. Nejaugi moteris iš tiesų buvo visą laiką vyrui fatališka ir veikė į jį blogai?

Kodėl viešpatauja ši nuomonė?

(Tęsinys 3-čiam puslapyje)

DAR VIENIEMS METAMS PRAĖJUS

"Ar myli gyvenimą?
Tai neeikvok laiko, nes iš jo susideda gyvenimas..."

Dabar ne vienas iš musų pakartos, kaip greitai laikas praeina, kaip jis lekia. Rodos visai neseniai sveikinom naujus 1939 metus. Šiandien baigiame jų 364 dieną ir poryt pradėsime gyventi naujuosius 1940 metus.

Bet kažin kas iš musų galime žvilgterėti atgal į tas 52 savaites šių senųjų 1939 metų, ir sąžiningai pasidžiaugu tuo, kad atkartotinai neatidėliojom rytojui tai, ką galėjom atlikti šiandien, suprasdami, kad tas kitas rytojus niekuomet neišaušta. Keli galime pasigėrėti, kad mes bereikalingai neleidžiame savo dienas, kad mes turime tikslą, idealą ir aktualiai dirbame, kad galėtume atsiekti jį. Kelių iš musų sąžinės gali patvirtinti, kad išnaudojam tas skaitingas progas praturtinti savo mintis, kad palikti geresniu draugu sau, ir naudingesniu draugijos nariu?

Kiek iš mųs pradėsime naujojo meto pirmąją savaitę patogiai atsisėdus sekmadienį, kad pailsėti, pamąstyti, paplanuoti. Keli vėl iš mųs atsikėlus pirmadienį nusitarsime, kad jau rytoj butinai pradėsime vykdinti sekmadienį padarytus planus. Keliems iš mųs, antradieniui atėjus, atrodys, lyg reikėtų tuos planus truputį pakeisti, praplėsti. Bet štai jau ir trečiadienis, vidurys savaitės. Kaip iš tikrųjų greitai tas laikas bėga. Žinoma, ketvirtadienį reikia pradėti daryti planus, kaip smagiausiai praleisti savaitės galą. Penktadienį jau per vėlai pradėti dirbti, bet už tai šeštadienį nusitarsime, kad kitą pirmadienį tai jau butinai pradėsime veikti...

Ir taip vėl daugumui iš mųs seks diena po dienos, praslinks savaitės, susidės mėnesiai, pralėks metai ir gyvenimas pats.

Ar mes trokštam padaryti puošnesne ir naudingesne šių musų naujų metų kelionę, priklausys nuo to, ką kiekvienas iš mųs darysime su tomis šių 1940 metų 366 dienomis.

Kiekvienos dienos aušra atneša įvairių progų. Ar mes norėsime jomis naudotis, ar mes atidėliosime darbą diena nuo dienos, leisime savo laiką ir gyvenimą veltui.

Sunaudokime savo dienas, nes jos nuolatos keliauna nuo mųs ir niekuomet nebegrįš. Jeigu jau negalime daryti tą, kas mums geriausia patinka, tai veikime ką nors kitą naudingą, bet tik neleiskime laiką veltui. Atsiminkite, kad "vakarykščia diena negali buti atšaukta. Rytojus negali buti užtikrintas, šį dieną tiktai yra tavo. Jeigu tu ją praleisi veltui, tai tu pralaimėsi, ir šis pralaimėjimas yra amžinas". —N. G.

Padėka ir linkėjimai Moterų Skyriaus Bendradarbėms

Visoms šio Skyriaus bendradarbėms, kurios ne tik per šiuos 1939 metus, bet per ištisus trejus metus nuo įsteigimo šio Skyriaus taip nenuilstamai ir visuomet nuoširdžiai dalinasi savo įdomiomis ir naudingomis mintimis su musų skaitytojais, reiškiu savo giliausią padėką. Džiaugiuos, kad toji meilė ir gerumas, tas idealas, kuris buvo pagrindas šio skyriaus steigėjos, musų mylimos ir amžinai atmenamos velionės Mariutės Jurgelionienės, yra taip giliai įsigyvenęs Jusų širdyse. Turiu vilties, kad toks musų Mariutės idealas nuolatos suras daugiau ir daugiau įvertinimo ir tarp kitų musų sesučių lietuvaičių.

Už visus Jusų gražius pasveikinimus ir linkėjimus, šių švenčių proga, kaip musų Skyriui, taip ir man, nuoširdžiai dėkoju visoms.

Linkiu visoms bendradarbėms, skaitytojams, rėmėjams ir draugams geros sveikatos ir kad 1940 metai atneštų jums visiems vien tik visa, kas yra geriausia,

Nora Gugienė,
Moterų Skyriaus Vedėja.

LIETUVAITĖ

Aš neturtinga esu mergaitė
Vienok laiminga, nes lietuvaitė,
Nors ir nuvargus, bet nenuliu-[dus,
Niekad nesėdžiu kampe susnu-[dus,
Štai mano turtas—rutų darželis,
Kurį aptvėrė mano brolelis.
Kai vakars ateina aš neinu ilsė-[tis,
Skubu darželin rutų ravėti
Skinu ruteles, vainiką pinu
Geltonas kasas savo dabinu.
Kaip vakarinę dainą užtraukiu
Tada vėl naujų spėkų sulaukiu
Dirbu dėl tautos dėl tėvynės,
Tikiuos sulaukti naujos gady-[nės.
Noriu, kad visi mus pamylėtų.
Tėvelių kalbos nesidrovėtų.
Tad lietuvaitės, mano seselės
Neišsižadėkit savo šalelės
Kalbą mylėkit, Lietuvą ginkit
Ir gražių darbų vainikus pinkit!

—Genovaitė Gurskas
30—1—1939.

Kalėdų Papročiai Įvairiose Šalyse

Įvairiuose pasaulio kraštuose visokie keisti papročiai charakterizuos Kalėdas. Chicagos šeimynos švęs šią šventę tradiciniu Amerikos papročiu—eglaitėmis, linksmybės giesmėmis, dovanų teikimu, šeimyniškoms puotoms, etc.

Anoj pusėj jurių ir kituose plotuose budai pažymėjimo šių žiemos švenčių yra skirtingi nuo Amerikos, ir kiti jų net labai nepaprasti.

Padėkim, Australijoj. Kalėdų Dieduką visuomet akompanuoja velnias. Jeigu vaikai nebuvo geri per metus, tradicija sako, tai velnias muša juos rykštėmis.

Laplandijoj, netoli šiaurinio polio, yra tukstančiai briedžių, tie, kurie atveža Kalėdų Dieduką, bet Laplandijoj nėra to Dieduko.

Vokietijoj, jeigu tarnai negauna dovanų, kurių jie tikisi gauti, tai palieka darbavietę.

Šiaudiniai ožiai yra svarbi dekoracija švedų namuose.

Ispanijoj vaikučiai palieka savo kojines ant balkonų, arba langų, ir tenai randa dovanas Kalėdų rytą.

"Pere Noel" yra dienos didvyris Francijoj, ir jis prie židinio randa vaikučių batukus.

Danijoj yra priimta, aušrai švintant, iš bažnyčių bokštų skambint keturias giesmes, vienam kompaso galui.

Kaikuriose Kinijos dalyse šventė, kuri tenka Kalėdų dienai, jau keturi šimtai metų švenčiama kaipo draugingumo diena. Vaikai turi savo fejerverkus ir liktarnų išdabintuose daržuose jie susitinka su saviškių Kalėdų Dieduku. Jie vadina jį Lau Xhoong Khoong, kas reiškia "geras senas tėvas."

—*Surinko —N.*

"CINDERELLA"

Ta skudurų karalaitė vėl lanko musų žemės kamuolį. Galima Cinderella pamatyti Goodman Teatre (Art Institute of Chicago Children's Theatre, Monroe Street, į rytus už Michigan gatvės).

Šią spalvingą pasakaitę gabiai vaidina Goodman Teatro lošėjai. Floy Hill yra ta maloni, mielaširdinga mergaitė, kurios gerumas jai įduoda tokį grožį, kad ji pavilioja kunigaikščio širdį, ir lieka karalienė.

Sapnų efektai labai veikiai surengti. Kostiumai pošnus — šokiai vikriai, linksmai sutvarkyti. Busite sužavėtos su Cinderellos simpatišku charakterium, ar tai ateisite vienos su mėgiamu jaunikaičiu, ar tai atsivesite jaunus savo vaikučius, kurie dar į stebuklus tebetiki, kurių akys prašvinta ir padidėja apie Cinderella ir jos krikšto močią išgirdus.

Praleiskite linksmai dvi valandas su "Cinderella" bile šeštadienio popietį — nuo 2:30 val. **Suzanna Villutė.**

Amerikonų Kalėdos

Be abejo, daugumas iš musų manome, kad apvaikščiojimas Kalėdų švenčių siekia atgal į gilią praeitį. Tiesa, daugelyje šalių jos siekia atgal ilgą, ilgą kelią. Bet kada Kalėdų dvasia pirmiausia pradėjo reikštis Amerikoje, tai ji susilaukė svarbių pasipriešinimų ir trukdymų.

Mažiau kaip šimtas metų atgal Kalėdos nebuvo net legališka šventė kai kuriose Suvienytų Valstijų dalyse. Massachusetts valstija nelegalizavo Kalėdų šventės iki 1856 metų. Daugelyje bažnyčių ji nebuvo pripažinta kaipo šventė net iki civilinio karo laikų.

Puritanai, kurie atvyko Amerikon, tiesiog nekentė ir bijojo Kalėdų. Anglijoj turtingi ponai rengė Kalėdų puotas, kurios tęsdavos per kelias savaites. "Ponas Betvarkis" viešpataudavo jose. Laike tokių švenčių jis perkeisdavo visą paprastą pasielgimą ir tvarką į priešingą pusę. Tarnai mokindavo savo ponus ir vaikai tėvus. Suprantama, daugumas šio pasilinksminimo buvo nekaltas, bet puritanai manė, kad tai buvo nenaudingas ir vien blogas blaškymasis. Jie išsižadėjo religiškos dalies Kalėdų vien dėl to, kad ji buvo kalendoriuje tos įsteigtos bažnyčios, nuo kurios jie patys ir bėgo.

Plymouth'o Pilgrimai turėdavo dirbti lygiai taip sunkiai per Kalėdas, kaip bile kurią kitą dieną. Boston'o puritanai nubausdavo žmones, kurie uždarydavo krautuves Kalėdų dieną. 1659 metais net buvo išleista įstatymas prieš užlaikymą Kalėdų. 1712 metais dėl to, kad kai kurie iš jo pasekėjų šventė Kalėdas, garsusis pamokslininkas Cotton Mather vadino juos "ištvirkėliais". Net gale šimtmečio vienas ministeris pasakė "mes išsižadame religiško užlaikymo Kalėdų". Kitas išsireiškė, kad toji šventė nėra niekas kitas, kaip tik "dalis apsiausto griešninko žmogaus".

Kalėdų neapykanta nebuvo rišose vien Naujos Anglijos. Kvakeriai, kongregacijonalistai, baptistai, metodistai ir presbeterijonai išsižadėjo Kalėdų, nežiurint, kur jie buvo. Tačiau, neatsižvelgiant į visus šiuos trukdymus per visą tą laiką, Kalėdų dvasios įtaka vis augo, vis didėjo.

Holandiečiai atnešė šventą Nikolą į New Yorką, kur jis paliko Amerikos Santa Claus. Pakabinimas kojinių prie židinio prasidėjo su pasaka, kad vieną kartą Šventas Nikolas numetė pinigų mašnelę į kaminą, ir kad ši mašnelė įpuolė į kojinę, kuri kabojo prie ugnies, kad išdžiuti. Vokiečiai atnešė Kalėdų eglaitę į Pennsylvaniją. Jie taipgi atnešė ir žmogų su kailiniais, vadinamą Pelznickel, kuris, netaip kaip Santa Claus, nešiodavo rykštes dėl blogų vaikų ir dovanas geriemsiems.

Pietinėj dalyje Amerikos Kalėdos turėjo malonesnį priėmimą nuo pat pradžios. Kapitonas John Smith šventė jas su indijonais Virginijos valstijoj. Vergijos dienomis senas anglų papratys pasirodė. Juodieji žmonės, lygiai kaip ir anglų tarnai, gaudavo nepaprastas liuosybes. Per kelias savaites kai kuris jų darbas buvo sulaikomas ir jiems buvo leidžiama eiti ir pasisvečiuoti.

Missouri valstijoj tas "Ponas Betvarkis" pasirodė ir vėl taip vadinamose "mokytojaus riaušėse", kada mokiniai išmetė savo mokytoją laukan iš mokyklos. South Carolinoj fejerverkų šaudymas buvo dalis Kalėdų celebracijos. Mount Vernone, tuojau po revoliucijos, buvo rengiamos puošnios Kalėdų vaišės, pietųs, kuriems vadovaudavo patsai Washingtonas.

Palengva širdys tų, kurie nekentė Kalėdų, suminkštėjo. Dovanų davinėjimo dvasia palietė juos pirmiausia, ir mes randame net ir šaltas Naujos Anglijos bažnyčias pradedant pripažinti šį festivalį su atminimu biednųjų ir suteikimu jiems dovanų. Tuomet vaikai pradėjo prašyti Kalėdų. 1822 metais Clement Moore garsiosios eilės "Tai buvo vakaras prieš Kalėdas" pagarsėjo visoje šalyje padarydamos Santa Claus tikru milijonams vaikučių. Netrukus po to jis pasiekė Angliją. Anglai pripažįsta, kad Amerika supažindino juos su Santa Claus.

Tasai Šventas Nikolas, Moore poemoj, padarė Santa Claus labai lengvai suprantamą. Šitoj poemoj jisai buvo elfo didžio (kaip tie mažieji žmonės laumių pasakose), todėl jisai lengvai galėjo nusliįsti per kaminą. Dabartiniais laikais tas pilnai suaugęs ir visuomet diktas Santą Claus, kurį vaikai mato ant gatvių kerčių arba krautuvėse, yra truputį klaidinantis, ypačiai vaikams, kurie gyvena miesto apartmentuose.

Bet Amerika pilniausia atsilygino už savo negreitumą pripažinime Kalėdų. Niekur pasaulyje šiandien šioji šventė nėra taip linksma, nei taip duosni, kaip Amerikoj. Mes nedaug tepaisome, kas atsitiko su Anglija šešioliktam šimtmetyje. Mums neapeina, kad ąžuolas, amalas, Kalėdų rąstas ir puotos buvo dalis druydų arba kitų pagonų festivalių. Amalas kartą kabojęs virš durų, kur buvo sutikti ir sveikinami seniai matyti draugai, yra gera priežastis dėl saldaus pabučiavimo ir šiandien. Mes pačiame Kalėdas viso pasaulio ir suvienijome jas. Mes davėm Santa Claus didelei pasaulio daliai. Mes atradome bendrystės medį. Kalėdų giesmės liete-liejasi per musų radiją.

Gal mes šiemet galėsime nunešti tai bėdose paskendusiai Europai supratimą "Taikos ir geros valios visiems žmonėms".

R. Burlingame sekant,
—N. G.

MOTERIS PRIEŠ VISUOMENĖS TEISMĄ

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

Visų pirma ji kilus, kaip anksčiau sakiau, dėl vyrų viešpatavimo, o iš kitos pusės žiurint moteris neteko "gero vardo" absoliutizmui viešpataujant, kuomet nenorėdami mesti bėdos ant karaliaus, primesdavo visą atsakomybę moteriai arba karaliaus favoritei, meilužei.

Jei mes gerai panagrinėtume tų meilužių istoriją ir jų įtaką tiems valdovams, turėtume moterų pragaištingumą vyrams sumažinti bent 50%, bet kadangi istorikais buvo ir tebėra daugumoje vyrai ir moters, kurios iškilo gyvenimo paviršiuje, turėjo daugiau priešų, negu draugų ne tik vyrų, bet ir savo lyties tarpe (gal dar daugiau tarp moterų, negu tarp vyrų) dauguma jų istoriniame veidrodyje atspindi iškreiptais veidais, smarkiai sužalotos, subiaurotos.

Antra, reikia visuomet asmenis teisti ne šių laikų įstatymais kaip doroje, taip kitais atžvilgiais, bet jų gyventos epochos. Reikia pravesti lygiagretę tarp to laiko vyrų ir moterų ir sulyginti moterų — visuomeninkių (nors ir meilužių rolėje) skaičių su vyrais ir turėsime pripažinti, jog moters kaltė, kaip luomo, nežymi.

Bet dar yra vienas kabliukas, kuris reikia nepamiršti, tai kurios moters papuolė istorijon?

Tos, kurios skandalingai gyveno, kurios buvo išimtimi dargi tais laikais. Maža to, jau mums šiandieninis gyvenimas aiškiausiai sako, jog žmogus gyvenąs ramiai, dirbąs savo darbą, neišsaukiąs nieku visuomenės žvilgsnį, istorijos lapuosna vargu paklius, o jei ir paklius, tai labai nublukusis, gi tie, kurie gyvenime moka reklamuotis, dirbtinai rodo save, arba gyvena skandalingai, priešingai bendram nusistatymui virs dargi smarkiu ginčo objektu.

Tas pats ir su moterimis. Mes puikiai žinome, jog veik nėra istorijoje valdovo, kuriam šiaip ar kitoniškai nebutų turėjus įtakos viena ar kita moteris, žmona ar meilužė, bet ne apie visus tuos valdovus ir jų moteris turime žinių. Kodėl? Todėl, kad jos pasiliko šešėlyje arba teikė vien gerą, o geras greitai pamirštamas. Tad jei mes sulygintume, teisingiau pasakius pravestume statistiką tarp visų moterų, tai pamatytume, jog bendrame skaičiuje tos skandalingos, pražutingos sudaro nežymų nuošimtį ir jas nustelbia tos, apie kurias jokių žinių, o tuo labiau nieko blogo negalime pasakyti.

Bet ženkim dar vieną žingsnį. Ar šios visos moters, taip blogai veikusios į vyrus pačios prasimušė gyvenimo viršunėn ar jos buvo tų pačių vyrų iškeltos į tas aukštas vietas, kuriose atsidurė?

Šioje moterų rųšyje vėl teks dauguma toms, kurias vyrai išstumė gyvenimo paviršiuje ir ne puikioms pareigoms, bet žaislui. Dažniausia šios moters jau iš mažens buvo ruoštos šioms meilužės pareigoms ir buvo auklėjamos toje dvasioje. Maža to, dauguma šių moterų dažniausiai kilusių iš žemųjų sluogsnių, buvo analfabetės, jaunos ir pakliuvusios tarpan visuomenės, kurioje dora buvo tuščias žodis, papirkinėjimas, batlaižiavimas, intrigos, žmogžudystės, papirkinėjimai ir kiti kriminalųs prasikaltimai dorybėmis, galėjo buti išimtimi. Išimtimi budamos, butų tuojau atsidurę ten, iš kur kilo.

Taigi, iš kurios pusės bepažiurėsime, moteris nėra tuo "nelaimės angelu", kuriuo mums ją piešia.

Gi jei mes pažvelgsime į antrą medalio pusę, tai pamatysime, jog moteris turi daug nuopelnų visuomenei jau neskaitant ją kaip motiną.

III.

Iki šiol trumpai panagrinėjome moters nuodėmes, teisingiau pasakius, jai primetamas ir pamatėme, jog ji ne tiek kalta ir vargu atsirastų žmogystė, kuri ramia sąžine galėtų pirma mesti akmenį.

Bet visuomeninis gyvenimas nesireiškia vien valdovais, diktatoriais, kurių laikai buvo besibaigią po pirmo pasaulio karo ir kurie vėliau atsigavo suirutėse, bet kurie galutinai pranyks po šio karo.

Paimkime kitus sritis, pažvelkime į dailę, literaturą ir moters įtaką į šias vyro darbo sritis, jau nekalbant apie moteris, kurios dirba taip pat šioje srityje ir mums davė nemažą puikių kurinių.

Jei pavartysime dailės, tapybos, skulpturos istorijos puslapius, tai kiekviename žingsnyje sutiksime moterį. Sutiksime moterį, kuri buvo puikiausių kurinių įkvepėja, tiesioginis akstinas šių kurinių gimimo.

Kurio dailininko biografiją bepaimsi, kiekvienas mums papasakos kokią dievišką įtaką turėjo viena ar kita moteris jo kuryboje.

Tą patį galima pasakyti apie literaturą, poeziją, kur moteris buvo geniališkiausių kurinių įkvėpėja.

Paimkime Dantę, Baironą, Puškiną, Goetę, Šilerį, muzikoje Mozartą, Bachus ir t.t.

Ne veltui sakoma nėra kurybos be nuodėmės.

Bet šis miesčioniškas doros supratimas ir neleido iki šiol šių moterų išaukštinti, įrašyti jas į garbingų asmenų sąrašą, ką padarė su moterimis, kurios turėjo blogos įtakos vyrams, nes miesčioniška dora neleidžia moterį — meilužę ar draugę pastatyti gyvenime aukščiau už įstatymais turimą moterį, kuri ar nesuprasdama ar dėl kitų priežasčių neturėjo tos ugnies įkvėpti savo vyrui, ką padarė pašalinė. Tai butų geryjų įpročių įžeidimas, tai butų nedora...

Ar tai galima buti dėkingiems moteriai, kuri savo nuogu kunu, idealėmis formomis leido sukurti puikius dailės kurinius? Tai gėda...

Gėda kam? Tai moterei ar tiems, kurie nenori jos nuopelnų pripažinti šiame kurinyje, kuriuo mes visi gėrimės? Tuomet turi buti nuodėmė ir nedora gėrėtis ir pačiu kuriniu. Bet mes istorijoje žinome nemaža atsitikimų, kuomet moters, nei iš meilės prie dailininko nei dėl kitų grynai žemiškų sumetimų, pozavo dailininkams vien dėl dailės kurinio, gerai suprasdamos kokios įtakos turės.

Bet tai buvo smerktina, tai draudžiama ir todėl šios moters slapstosi pauksmėje, nors jos mums davė daugiau, negu kas kitas.

Butų galima išvardyti šimtus, tukstančius moterų vardų, faktais ir dokumentais įrodyti kokios jos įtakos turėjo tam ar kitam kuriniui, kuris įrašytas aukso raidėmis musų literatūros ar dailės istorijoje ir tuomet galėtume pasiklausti kokios įtakos turėjo moteris: geros ar blogos?

Aišku, butų neteisinga sakyti, jog visos moters buvo aniuolais sargais ir įkvėpėjomis vyrams, kurie šį tą pasauliui davė, nemaža buvo, kurios pražudė juos, užtemdė jiems gyvenimą, įvedė į savotišką pragarą.

Tokių yra nemaža, bet tai nei kiek nemeta didesnio šešėlio ant moters, nes šventųjų laikai seniai praėjo ir jie pasiliko tik senose knygose bei danguje.

Bet tuo noriu viena pasakyti, jog moters, šių dienų moters pirmos turi atsistoti savo lyties draugių apgynėjų eilėse ir paskelbti griežtą kovą tai miesčioniškai dorai, kuri verčia šioms moterims slapstytis.

Jos nei kiek negeresnės už daugelį kitų, kurios juridiniai buk šventos, bet faktinai baisesnės už tas, kurias visi smerkia.

Bet dar grįšime prie šios temos...

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Margaret Palmer iš Atlanta, Ga., kuri liko išrinkta vaidinti veikale "Gone With the Wind."

TAI BUVO JO PIRMOJI EGLAITĖ

Apie keturiasdešimts metų atgal Lietuvoje gyveno biedni žmonės. Jų stubelė buvo atskirta nuo kitų, nes jie buvo biedni, neturėjo nė pėdos žemės, in jų namukas buvo prie pat miško. Jie turėjo keturis vaikus, du sunus ir dvi dukteris. Vyresnėji duktė ėjo Latvijon gyvulių ganyti. Ten žmonės buvo turtingesni ir buvo daugiau apsišvietę. Ir tais laikais jie jau parengdavo Kalėdų eglaites ir duodavo dovanas savo šeimynai. Tą darė ir tie žmonės, pas kuriuos ši jaunutė lietuvaitė ėjo ganyti. Per Kalėdų šventes mergaitė sugrįžus namo pas savo tėvelius — pasakojo, kaip ten Kalėdų šventėse ir Naujuose metuose dega eglutė. Tretysis vaikutis, budamas vos penkių metų, negalėjo suprasti, kaip galima eglaitę deginti. Prašė jis savo sesutės, kad ji aprengtų eglutę ir kad jis savo akutėmis galėtų pamatyti, savo rankutėmis palytėt tą eglutę, tas šviesas... Abudu jiedu prašė tėvelio, kad parneštų iš miško eglaitę, bet tėvelis nenorėjo, sakydamas "čia ne Latvija, čia Lietuva, čia niekas eglaičių nerengia..." Gal ir jis nebuvo girdėjęs apie tai. Bet vaikučių prašomas galų gale sutiko ir atnešė eglaitę iš miško.

Sesutė ir Motinėlė padarė iš ruginių šiaudų grandinėlį, jis taip žibėjo, kaip tikras auksas, iš geltono popierio, kurį sesutė atsinešė iš Latvijos, iškirpo žvaigždę ir pririšo ant meduko viršunės. Iš raudonų burokų padarė lempukas ir įstatė žvakutes. Ir taip buvo aprengta eglutė ir pastatyta viduryje stubelės. Tuomet uždegė žvakutes ir tas vaikutis pamatė, kaip eglutė dega. Kol jis gyveno, tol jis nepamiršo jo pirmąją eglaitę. Kuomet užaugo, pasakodavo, kad tos žvakutės atrodė jam kaip tikros žvaigždutės kur ten toli danguje žiba. Ta eglaitė ir tos žvaigždutės padarė jam tokį gilų įspudį, kad belankydamas mokyklą jis aprašinėjo tą vaizdą ir įspudžius, iš kurių daug kas gražaus pasimokino.

—*M. Janonienė.*

HOW TO CLEANSE AND SOOTHE
TIRED STRAINED* EYES

●Don't suffer from burning, smarting eyes. Murine brings you *quick, amazing relief.* Murine's six extra ingredients *completely wash away eye irritation*—make your eyes feel clean, fresh, alive! Use Murine twice daily.

*Eye strain due to dust, driving, glare, close work, movies, reading, late hours. Murine will not correct eye deficiencies. For treatment of organic eye disorders, see a competent professional at once.

MURINE FOR YOUR EYES
AT ALL DRUG STORES

Nauja lietuvė advokatė

Panelė Jennie Jurelionytė, duktė Paulinos Jurelionienės iš Haverhillio, Mass., kuri 1937 metais Bostone baigė Portia Law School, šiomis dienomis pasekmingai išlaikė valstybinius advokatų kvotimus. Ji bus pirmutinė lietuvė advokatė Haverhilly. Jos pagerbimui ir priėmimui į advokatų profesiją, spalio 30 d. draugai jai surengė Gedemino salėj puikų bankietą. Prisirinko pilna svetainė. Buvo miesto majoras Albert W. Glynn, daugybė anglų politikierių ir advokatų. Bankieto vedėju buvo advokatas V. Keršis. Linkėjimus suteikė majoras, aldermanas Costello, adv. Tilton ir daugelis kitų anglų ir lietuvių kalbėtojų. Apart linkėjimų, panelei Jurelioniutei įteikta puikus bukietas, suma pinigų ir daugybė kitų dovanų. Už dovanas ir atsilankymą, jaunoji advokatė dėkojo anglų ir lietuvių kalbose.

P-lės Jurelioniutės tėvas Vilimas mirė 1935 metais. Jis buvo laisvų pažiurų žmogus ir daug pasidarbavo įsteigime laisvų kapinių. Jis taipgi per ilgus metus yra buvęs Gedimino Kliubo pirmininku. Gaila, kad žmogus nesulaukė pasidžiaugti dukters garbe. Motina visą laiką sėdėjo šalia dukters už stalo, linksmai šypsodamosi.

"Keleivis"

Anglės nori padėti Lietuvos skautėms

Didžiosios Britanijos skaučių vadovių laikraštis "The Guider" spalių mėn. numeryje paskelbė zinomos anglų skaučių veikėjos S. J. Warner, buvusios ir Lietuvoje, laišką, kuriame ji tarp kita ko rašo: Daugelis britų skaučių, turėjusių malonumą dalyvauti pereitais metais puikioje stovykloje Lietuvoje, supras kaip labai to mažo, vaišingo krašto ištekliai eikvojami tragiško lenkų pabėgėlių antpludžio proga. Nėra abejonės, kad Lietuvos Skaučių Serija dės visas pastangas prisidėti prie tautos pagalbos akcijos. Man atėjo į galvą, kad kai kurios sesės iš britų grupės, buvusios Lietuvoje, gal but, baisioje nelaimėje norėtų praktišku budu parodyti savo gilią užuojautą ir kokių puikių atsiminimų jos išsivežė iš savo gražaus atsilankymo. Aš džiaugiuosi gavusi bent kiek pinigų, skirtų šiam tikslui. Aš mėginsiu nusiųsti pinigus Lietuvos skautėms per Vaikų Evakuacijos fondą, pažymėdama, kad jie iš britų skaučių, arba tiesiai Lietuvos Skaučių Seserijai. Musų dovana bus maža, bet jos žinos, kad ja išreiškiami jausmai labai realųs ir dideli.

Liet. Aidas

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

PRAKILNI METAI

"Ir vėl praslinko vieni metai — nauji metai prasidėjo....."

O dar kokie!

Tai bus priedinė pakusa vaikinus vilioti — dar ir nedrąsų išrinktąjį prie svarbiojo klausimo privesti!

Tai bus juokų -- apie senmergių progas — apie nelaimingųjų į voratinklį pakliuvimą!

Bet nieko to — nauji metai, naujos progos. Norui esant, galima ir persidirbti, pasidaryti gražesnėm, skaistesnėm, linksmesnėm, įdomesnėm.

Nauji metai — naujos laimės linkiu visoms lietuvaitėms — kaip moterų skyriaus skaitytojoms, taip jos bendradarbėms!

Suzanna Viliutė.

Aukos Marijos Jurgelionienės Paminklo Fondui

Mrs. Garadauskas	$1.00
N.N.	.50
P. Lakaras	1.00
Johanna Jankauskienė,	1.00
M. Dailydaitė, Lewiston, Me.	5.00
J. Sinkus	1.00
A. J. Kudzius, Detroit, Mich.	1.00
J. Ambrose, Detroit, Mich.	1.00
	$11.50
Buvo paskelbta	$398.66
Viso	$410.16

Julia August,
Fondo Iždininkė.

Meldžiu Priduoti

Kalėdoms artinantis, išsiėmiau draugų sąrašą ir pradėjau metinį patikrinimą antrašų. Perleidau akis per p..rą pu lapių — viskas tvarkoj — iki priėjau Mariu.ės Jurgelionienės vardą.

Jos vietą kaipo moterų skyriaus vedėjos užėmė Nora (advokato Gugio žmona) ir jų vardai ir antrašai jau pertikrinti senai. Bet jos sva.ba kaipo simpatiška draugė, ki.ni inspiracija niekas pilnai neužims, ir negaliu jos Kalėdų linksmume užmiršti.

Žinau, kad ir daugelis kitų lietuvių yra susidurę su šiuo keblumu, nes nėra tikrumo, kad malonios mintys ją pasieks prieš Kalėdas, tad aš sumaniau savo linkėjimus surinkti šiame straipsnelyje, nes esu tikra, kad "Naujienos" ją suras dėlei didžiųjų žiemos švenčių. Tad mano miela, linkiu ilgaus gyvenimo tavo idėjoms, gero pasisekimo tavo draugams ir jų vedėjams visuose darbuose, kurie tęs tavo kilnius tikslus ir įamžins tavo atmintį ir vardą.

Meldžiu šias mintis Marijai Jurgelionienei priduoti.

Suzanna Viliutė.

NAUJIENŲ
METINIS
KONCERTAS
Kovo 31 d., 1940
SOKOLŲ SALĖJE
2343 So. Kedzie Ave.

NAUJIENŲ
SKAITYTOJŲ
KONCERTAS
Sausio 14 d., 1940
RUBSIUVIŲ SALĖJE
333 So. Ashland Blvd.

NAUJIEMS METAMS SUTIKTI PARĖ PAS
MRS. STELLA SHURNAS
3106 SOUTH HALSTED STREET
SEKMADIENĮ, GRUODŽIO 31, 1939
Bus pilni kalakutienos pietųs ir skanųs lietuviški kilbasai veltui—bus muzika ir visi galės smagiai pasišokti. Kviečiu visus draugus, kostumerius ir pažįstamus atsilankyti. Busit gražiai priimti.

SUTIKIM NAUJUS METUS PAS
Jos. ir Prudenciją Rachunus
Sav. AUDITORIUM TAVERN
3137 SOUTH HALSTED STREET
Sekmadienį, Gruodžio-Dec. 31, 1939
Bus skanus užkandžiai (keptas kalakutas) ir geri muzikantai. Kviečiame visus musų draugus, kostumerius ir pažįstamus Naujus Metus sutikti pas mus. Užtikriname smagų laiką visiems.
JOS. ir PRUDENCIJA RACHUNAI

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Linkiu Visiems Draugams, Pažįstamiems
ir Pacientams
DR. A. YUŠKA
2422 W. Marquette Rd. Tel. Grovehill 1595

PASITIKITE NAUJUS METUS PAS
JUOZĄ AZUKĄ
3301 SOUTH LITUANICA AVENUE
SEKMADIENĮ GRUODŽIO 31, 1939
Vištienos pietųs su visais prieskoniais, gera muzika šokiams. Kviečiam visus draugus ir pažįstamus atsilankyti.

ARCHER REALTY CO.
Visiems Savo Kostumeriams, draugams, prijaučiantiemsiems ir visiems lietuviams linki Laimingų
Naujų Metų
STEFAN J. JASINSKI, Sav.
FIRMOS ATSTOVAI
Maksymilian Hencel — Wojciech Kogut
Stan. Wojciechowski — Jozef Višniewski
Stan. Zawilinski — Walter Egan
William Brust
4438 Archer Ave. Tel. Lafayette 7888

To NEW HAPPINESS in 1940
ŠIRDINGIAUSI LINKĖJIMAI DEL
NAUJŲ METŲ
PUBLISHERS
ENGRAVING
COMPANY
J. M. LATTAL
20th & Michigan Ave. Tel. Victory 3211

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Kalėdų Išvakarės Floridoje

Rašo STASĖ G.

Kada pas mus didžiausios sniego ir šalčio pugos Kalėdas puošia, tai Miami pajuris lyg tas gėlių daržas apsikaišęs palmomis, olijandrais ir kitokiais tropiškais gėlynais.

Tie moterų maudymosi kostiumai ir apsiaustai primena kažką pasakišką, lyg kokios deivės jos vilioja žiurovus. O jura! Ta visų mylimoji, žalsvai melsvom juostom ošia mums nesuprantamais garsais. Visu pajuriu spalvotos eglaitės žypsi, lyg kokie slaptingi žiburėliai... Ypač vakaro metu kiekvienas jaučia kažką romantiško, kažką nepaprasto.

Kalėdos! Kalėdos! Tukstančiai balsų šaukia. Ir žavingoji jura šiandien nepaprastai pasipuošus, naują giesmę siunčia, ką tik gimusiam vaikeliui ten toli... į tą mažą žavingos mergaitės vietelę...

Tik ji viena... kažko nuliudus, tyli, susimąščius. Ir ko? Ar ne Kalėdos? Ar ne gražus pajurio vaizdai? Dainuojančiu balsu sušuko storasis Petras.

— Oh, tu jos nežinai! Kaip gyvas ėsu dar nemačiau taip arogantiškos moters... — ištarė nedrasiai Billas R. — Beveik dvidešimts kartų siunčiau gėlių puokštes, užkvietimus ir nė kartą neatsiliepė, net nenusišypsojo į mano linktelėjimus. Nieko!

— Bandyk nusiųsti jai deimanto žieduką, — ironiškai atsiliepė storasis Petras.

— Jau bandžiau! Be pasekmių.

Visi nusikvatojo. Nepasisekimas Billo, nepaprastai linksmino draugus, o Billui nuotaiką baisiai gadino.

Moteris, apie kurią čjo kalba, atsisėdo dabar pajuryje prie didelės palmos, užsirukė cigaretą, pasitaisė tiulinį apsiaustą ir rengėsi skaityti knygą auksiniais viršeliais, didelėmis juodomis raidėmis "Gyvenimo klaidos". Tikrai klasiško veido, blondinė, nepaprastai gražaus sudėjimo. Reikėjo tik dailininko, kuris mielai sutiktų padaryti gražų braižinį.

Storasis Petras lyg sujaudintas kažkaip netikusiai bandė užsidegti cigaretą, bet nesisekė. Užtikrinu tave, Billai, jeigu atsirastų toksai, kuris pabučiuotų ją, sakau tau, pabustų joje moteris ir užkaistų. Ką sakai?

— Juokitės iš manęs kiek patinka! Bet užtikrinu ir jųs negeriau pasielgtumėt. Na! Šimts pypkių! Duodu tuojau šimtinę už suviliojimą tos moters! Girdit? Duodu šimtinę! Bet pradedu abejot, ar kuriam iš jusų pasiseks! Tai yra šmotas marmuro atskalos! Nėra tarsi sviete vyriškio, kuris galėtų suprovokuot ją. Pagalios su nieku ji nedraugauja, su nieku nesigilina į jokias kalbas. Abelnai nieks ją nežavi.

Jonas G., kuris visą laiką tylėjo. Gražuolis, apie trisdešimts metų, elegantiškas, trupučiuką išbalusio veido, bet jam tas labai pritiko, susimąstė pasižiurėjęs dabar atidžiai į Billą. Visi draugai žinojo, kad Jonas vėl ištisą naktį praleido prie kortų. Žinojo, kad jisai jau prie krašto bankruto, bet nieks dar nedaleido, kad taip bloga yra su juo... praeitą naktį pralošė beveik viską ir dabar mintis jį kankino, kaip suvest sąskaitą viešbučio rytojaus dienai? Pirštai drebėjo nerviškai degant cigaretą.

Iš tikrųjų, apie ką cina reikalas? — tarsi negirdėjęs kalbų atsiliepė į draugus Jonas.

—Nelošk durnelį! — piktai atšovė jam Billas. — Pridedu dar šimtinę ir taip žinau, kad nieko nerizikuoju; ta moteris vistiek yra verta nuodėmės... Ką sakote, draugai?

Jonas susimąstė valandėlę dėl nepaprastos Billo propozicijos. Šimts pypkių! Reiktų rizikuot... nors faktinai čia nėra jokio riziko, tik reikalas nevertas džentelmeno... Taip blogai jam paskutiniu laiku ėjosi, kad nutarė žut but uždirbt... Kaskart slinko nuo jo anie gražųs laikai, jo išdidumas, geras išauklėjimas, kilmė. O pagalios, argi galėtų užkenkt jaunai, gražiai damai, kuri butų pabučiuota per svetimą, kad ir nepažįstamą, bet irgi gražų, jauną ir elegantišką vyruką? O dar geriau, papildęs "prasižengimą", žemai nusilenks ir pasakys ceremoniškai: "didžiai atsiprašau Jusų skaistybės! buvau tikras, kad ponia ėsi mano sesuo... suklydau... Ir baigta.

— Na! Billai! Trauk jus visus devyni! Duok du šimtu! — Nepaprastu balsu suriko Jonas, kuris stengėsi parodyt savo vyriškumą.

Užviešpatavo gili tyla. Draugai sužiuro. Billas labai džentelmoniškai išėmė du popiergaliu iš gražaus portfelio ir įdavė Jonui. Tasai mikliai paslėpė kamzolės kišeniuke ir greitu žingsniu nužygiavo link blondinės.

Gražioji blondinė kaip tik tą momentą atidėjo knygą į šalį ir pasižiurėjo į mažą auksinį laikrodėlį, kad patirti ar jau laikas eit link namų, kaip staiga... šaltos vyriškos rankos apkabino iš užpakalio. Tą sekundę pamatė prieš save išbalusį veidą Jono ir pajuto prisilytėjimą jo lupų. Sekundei lyg išsigando, bet tuoj apkabino jo kaklą ir grąžino bučkį. Kol suspėjo prabilt, Jonas jau prapuolė. Apsidairė gražuolė, bet, "užpuoliko" jau nebuvo.

Nepaprastai nustebę veidai vyriškių liudijo, kad visa ta nepaprasta scena atsitiko jų akivaizdoje. Reiškia, Jonas uždirbo du šimtu dolerių.

Tuo tarpu Jonelis nusiskubino prie ošančios juros. Turėjo vargšiukas trupučiuką atsikvėpt iš to nepaprasto įvykio. Mėnuo švietęs į jį tiesiai, tarytum garsiai nusikvatojo ir jurų putojančios bangos smagiai šyptelėjo. Tokia gėda, nepaprastai didi gėda... Jautė Jonelis, kad tie du šimtai uždirbti degte degė jo kišenėje... Nepajėgė susilaikyt neįbėgęs į artimą restoraną išsigert keletą kleboniškų dėl susiraminimo. Apie pusiaunaktį atsirado viešbutyje ir liepė tarnui atnešti sąskaitą išlyginimui, ir pradėjo ruoštis namo. Bet, pirm iškeliausiant, sumanė aplankyt įvykio vietą.

Stebuklai! Blondinė ištiesė jam draugiškai mažą rankutę išsagstytą dideliais deimantais.

— Tai tu, iš tikrųjų? — Pratarė su šypsena lupose. Visai nežinojau, kad čionai randiesi. Abelnai neturėjau supratimo, kur esi. Laukiau. Esu labai patenkinta, kad tave vėl matau. Dabar prie progos galiva abudu pasikalbėt niekieno nekliudomi. Juk atmeni dar, tur but? Visados vienas su kitu linksmai kalbėdavova.

Jonas nedrąsiai atsiduso, atsisėdo, noriai pradėjo kalbėtis... Tik dabar jo akys praregėjo. "Oh, tai ji"... Jo gražioji Elyza. Faktiškai juodu išsiskyrė dėl to, kad negalėjo susikalbėt viena tema... Mylėjosi, vienas dėl kito galvą guldė, du metu vedybinio gyvenimo praėjo kaip saldžiam sapne, ant galo... Nors faktiškai jos tėvai visą reikalą paralyžavo, nenorėjo jam atleist, ir visaip niekino Elyzos akyse, kol galop priėjo, neiškęsdama Elyza apleido vyrą.

Visa Elyzos giminė puolė ją, nekentė, vadino latru, ištvirkėliu, su kuriuo švari moteris negalėtų gyventi net po vienu stogu. Įkalbėta jam tamsi praeitis, kas dalinai išsipildė... Jau šeši metai nuo išsiskyrimo dienos, per tą laiką Elyza dar labiau išgražėjo, o Jonas užmiršo, kad kada tai buvo džentelmenas... degtinė, kortos, kabaretai temdė jo protą. Sėdėjo prie moteriškės susimąstęs, su kurios atsiskyrimu išnyko jo laimės žvaigždė. Prasiblaivė išgirdęs:

— Kas tau į galvą atėjo pagalios, prie svetimų asmenų, publiškoj vietoj, apkabinti taip keistai ir pabučiuot? — Jos balse skambėjo šiltas palankumas.

Jonas jautė, kad sunku bus prisipažint "nusikaltimą", Elyza drąsiai galėtų rėšt į žandą tokiam džentelmenui ir liept atsitraukt, arba pašaukt policiją. O kas tada?

Stovėjo taip arti, jautė, kad galėtų apkabint, priglaust, atsiprašyt už senas klaidas, bet... nepajėgė nusvert, kaip šioj valandoj elgtis. Galų gale nusprendė, kad bus geriausiai pasakyt visą tiesą, nežiurint, kas įvyks. Paskutiniu laiku vistiek jo gyvenimas vedė jį į purvą...

— Žinai, Elyza! Prisipažįstu, nepažinau tavęs! Pabučiavau, kad vienas turtingas vyrukas užmokėjo už tą bučkį du šimtu doleriu. Neturiu pinigų, viską pralošiau. Vargas man! Nutilo. Susimąstė. Už valandėlės. Atleisk man Elyza! Esu niekšas! Didžiausias niekšas. Nuleido galvą ir jau rengėsi apleist.

Elyza sudrebėjo.

— Jonai! Žinau viską. Pričjus paglostė jam veidą.

Jonas staiga atbudo.

— Elyza, esi taip žavinga, kad sunku butų nuslėpt tiesą. Po šešių metų mudviejų persiskyrimo, nė valandėlės nenustojau tavęs mylėjęs, nors ir žemai nupuoliau. Myliu šiandien dar labiau už viską, myliu kaip niekada nemylėjęs...

Elyza atsistojo, apkabino.

— Ir aš nenustojau tave mylėjus. Ilgėjausi, nė valandėlei tave nepamiršau, su nieku nedraugavau, laukiau... jaučiau, kad ateis valanda, kada ir vėl susitiksiva. Ir štai, dabar, taip netikėtai... Dabar, kada tėvas jau miręs ir esu viena pasaulyje. Jeigu tau patinka, galiva sueiti ir gyventi vėl kartu.

Jonas pralinksmėjo, kad bučkis Kalėdų išvakarėse Floridos pajuryj grąžino jam mylimą žmoną.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Skridikas Fred Chambers, kuris su pasažierais buvo priverstas nusileisti Alaskoje Nulato distrikte. Nusileido dėl to, kad nulužo viena lėktuvo dalis.

No. 4276 — Suknelė su "Bolero". Sukirptos mieros 12, 14, 16, 18 ir 20, taipgi 30, 32, 34, 35, 36, 38 ir 40 colių per krutinę.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigus arba pašto ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No._____
Mieros _____ per krutinę

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Miestas ir valstija)

COOK COUNTY'S
DIDŽIAUSIAS IŠPARDAVIMAS Į 20 METŲ
350 IŠ PUIKIAUSIŲ CHICAGOJE ATIMTŲ AUTOMOBILIŲ PARDAVIMUI — PRAKTIŠKAI JUSŲ PAČIŲ KAINA

20 DODGES, 1939, 1938, 1937 ir 1936 kaip nauji, kaikuris su radio, pigiai kaip $235; 35 BUICKS, 1939, 1938, 1937 ir 1936 kiekvienas parsiduoda pigiai kaip $265; 10 PONTIACS visi kaip naujutėliai už vos $235; 10 CHRYSLERS 1938, 1937 ir 1936 garantuotas kaip nauji pigiai kaip $245; 24 OLDSMOBILES 1939, 1938, 1937 ir 1936 taip žiba ir tobuli kaip naujas sidabrinis doleris, pigiai kaip $255; 8 HUDSONS nuo 1939 iki 1935 kiekvienas garantuotas, pigiai kaip $195; 30 FORDS, 1939, 1938, 1937 ir 1936 visi naujų karų sąlygose, pigiai kaip $125; 12 PACKARDS nuo 1939 iki 1936. Visi garantuoti, kaip nauji, pigiai kaip $295; 8 LA SALLES nuo 1938 iki 1936 ypatingai puikus karai, pigiai kaip $290; 12 PLYMOUTHS 1939, 1938, 1937 ir 1936 vos vartoti, pilnai garantuoti, pigiai kaip $225; 18 CHEVROLETS nuo 1939 iki 1936. Visi modeliai kaip nauji, pigiai kaip $225; 15 STUDEBAKERS nuo 1939 iki 1936 modeliai visi 6 cil. kaip nauji, pigiai kaip $195.

Taipgi turime virš 150 senesnių karų iš visų gamybų ir modelių nuo 1935 iki 1932—visi garantuoti už pigiai kaip $45.

Atminkite, kad kiekvienas karas yra pilnai garantuotas ir duos jums metu patarnavimą ir patenkinimą.

Jums nereikia ir pinigų, mes imsime jusų karus kaipo įmokėjimą, o likusią dalį jus galite išmokėti kaip patogiau.

Atdara kasdien iki 10 v. v. ir visą dieną sekmadienį

COOK COUNTY FINANCE CO.
1340 W. 63rd STREET (Prie Loomis)

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ Linkime Visiems Savo Draugams ir Kostumeriams

ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Parlor Setų Išdirbėjai
JOE KAZIK, Savininkas
4140 Archer Ave. Tel. Lafayette 3516

VISIEMS DRAUGAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS SIRDINGIAUSI NAUJŲ METŲ LINKĖJIMAI

THEO. L. SVOBODA
CICERO MIESTO POLICIJOS SUPERINTENDANTAS
2517 SO. 50 AVENUE
Tel. Cicero 57 — Lawn. 8640

SHADY TAEE INN Daržo Savininkas Rengio ŠOKIUS
NAUJŲ METŲ VAKARĄ
NEDĖLIOJ, GRUODŽIO-DEC. 31, 1939
Kviečiu visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti. Bus gera muzika. Užkviečia *JUOZAS SPAITIS*
SHADY TREE INN
89 ir Archer Ave. Willow Springs, Ill.
Skersai OH HENRY PARK

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS SAVO DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS

MR. & MRS. MILLER
SAVININKAI VALGYKLOS IR TAVERNO
666 West 14th St. Tel. Canal 9248

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

LAIMINGŲ IR SEKMINGŲ NAUJŲ METŲ
Linkime Visiems Musų Draugams ir Kostumeriams

LOVEIKIS
Kvietkininkas
3316 S. Halsted St.
Tel. Yards 7308

Ko, Dukrelė, Taip Šokinėji?
O! Mano Tėveliai

NAUJIENŲ SPULKOJE
Sudėjo Užtektinai Pinigų Visokiems Kalėdiniams prezentams
Lithuanian Bldg., Loan & Savings Ass'n.
KURIOS ANTRAŠAS YRA
1739 SOUTH HALSTED STREET
Yra Saugi Nes Kiekvieno Indėliai Yra Apdrausti Iki $5,000.00 per Federal Savings and Loan Corp. Washington, D. C.

KITAM KARUI PIRKTI
GERIAUSIA VIETA
BRIDGEPORT
MOTOR SALES
3040 S. Halsted Street
BRIDGEPORTE
VISI MODELIAI, DIDELIS PASIRINKIMAS IŠ
Buick, Pontiac, Dodge, Plymouth, Chevrolet, Chrysler, Ford, Packard, Studebaker, Oldsmobile, Nash
Ateikite ir pamatykite, arba, jei norite pašaukite mus. Mes atvyksime su karu ir Pavažinėsime.
ANTANAS BACKYS
ANTANAS BALAIŠIS
Telefonas VICTORY 6992—6993

Vaikas ir Mokykla

Rašo L. NARMONTAITĖ

Kalėdų Atostogos.

Liuosas laikas vaikams greitai nusibosta. Vaikai visados jaučiasi geriau, kai jie gyvena tvarkiai. Bet toks yra žmogaus charakteris, kad visados pasiilgsta atostogų, o kai jų susilaukia, tai po kelių dienų nebežino kaip laiką leisti. Ypatingai vaikai nežino, ką daryti su tomis netvarkingomis dienomis.

Taipgi tėvai galėtų naudingai suvartoti tas valandas, nes vaikai yra godus ką nors veikti. Vaikus galima nuvesti į dailės, mokslo ir istorinius muziejus.

Praleisti vieną popietį Art Institute, kur dabar randasi įžymių italų dailininkų kuriniai, butų vaikams aukso momentai. Ten jie pamatys originalius kurinius, apie kuriuos jie girdi arba mokykloj mokinasi. Verta ten nuvesti vaikus, nes jiems gal niekados jų gyvenime neatsitiks tokia laiminga proga pamatyti šiuos originalius ir neįkainuojamus kurinius.

Vaikus galima nuvesti į gerus koncertus ir teatrus. Mieste yra daug gerų koncertų, rengiamų vien tik vaikams, vartojant gerus muzikos kurinius ne "džiazo". Kai kurios įstaigos net leidžia vaikus nemokamai.

Vaikui bus brangus jo gyvenime patyrimas išgirsti nors vieną simfonijos koncertą, nei nevisi tėvai gali atlikti šį uždaotį. Tai butų gerai paprašyti muzikos mokytojus nuvesti vaikus į viršminėtas vietas. Jie galėtų organizuoti grupelę savo mokinių šiam tikslui. Jiems ir vaikams butų maloniau.

Šitoks praleidimas atostogų pamokina vaiką ir apsaugoja jį, nes jis randa mažiau laiko žaisti ant pavojingos gatvės.

MOTERS VIETA ŠIANDIENINIAM PASAULYJE

Šiandien, kada beveik visas pasaulis verda šėlstančiame nesusipratimų verpete, kada žmonija pergyvena svarbiausius istorijos laikotarpius, tas senas posakis, kad moteriškės vieta virtuvėje jau visai užmirštas. Šiandieniniam pasaulyje moteriškei duodama proga stoti petys į petį su vyrais visose gyvenimo šakose.

Moteriškės užduotis gi yra išnaudoti visas jai suteiktas privilegijas, tobulinti save visapusiškai, šviesti save, siekti geresnio, tyresnio supratimo taip begaliniai greitai bėgančių gyvenimo klausimų. Daug mes turime darbo prieš save, rimto protavimo, kad galėtumėm aktyviai darbuotis socialiam veikime. Tiesa, kitų tautų moterys vis dažniau ir dažniau pasauliniai atsižymi kokioj nors profesijoj bei literaturos šakoj. Kodėl gi musų Amerikos lietuvės moterys taip susnudę? Tiesa, mes turime keletą nenuilstančių darbuotojų, bet tiktai keletą. Ir ant jų pečių yra sukrauta visas pažangesnis veikimas. Kur gi musų profesionalų vyrų žmonos, kurioms visos aplinkybės ir visi patogumai prieinami? Kodėl gi jos pasitenkina buti tiktai profesionalų žmonomis, gražiai pasipuošti, vaišinti vieną kitą gražiais komplimentais ir pagaliau ofišuoti save kaipo "tautos dekoracija". Tikrai apgailėtinas faktas, bet pasirodo, kad tik tiek tėra pažengta musų sesių, — tiktai "dekoracija".

Jos turėtų paklausti savęs, ar gi iš tikrųjų jos nėra nieko daugiau vertos, ar jų galimybės jau taip siaurai apribotos, kad tokią antspaudą turi nešioti? Juk buti "dekoracija" nereikalauja nei proto, nei energijos, nei mažiausio supratimo, kas dedasi aplinkui.

Lietuva ir bendrai žmonija šiandien nereikalauja dekoratyvių moterų. Reikalauja gi moterų protaujančių, kurios reikalui atėjus galėtų susiorientuoti, kurios galėtų užimti atsakomingą vietą pažangiajame gyvenime. Moteriškė šiandien yra žmogus su pilnomis teisėmis ir privilegijomis. Jos vieta šiandieniniame pasaulyje yra kaipo žmogaus. —A. B. N.

• FOTOGRAFAS

CONRAD
FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rųšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

NAUJIENŲ
METINIS
KONCERTAS
Kovo 31 d., 1940
SOKOLŲ SALĖJE

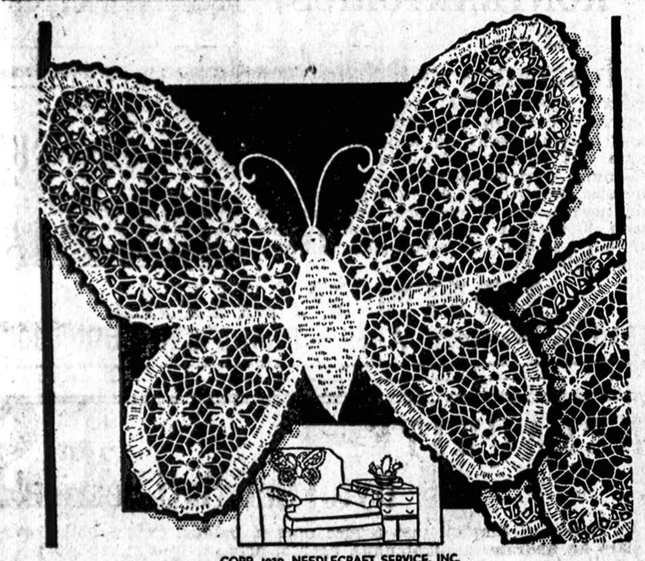

COPR. 1939, NEEDLECRAFT SERVICE, INC.

CROCHETED CHAIR SET PATTERN 2344

No. 2344—Kėdei padengti.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT., No. 2344
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.....

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas ir valstija.....

Naujienų Acme Telephoto

BLOOMINGTON, IND. —Don Lash, čempionas bėgikas, susilaukė sunaus.

Kino-TeatraS

(MOVIES)

Veda—ADELĖ

BUKIME GRAŽIOS

Seniai kino teatrų lankytojų laukiamas kurinys jau Chicagoj.

"Another Thin Man".

Tai smagi misteriška komedija (jau, rodos, trečia serija), pamatuota ant pirmo taip pasėkmingo antgalvio "Thin Man" su tais pačiais vaidintojais, butent, William Powell ir Myrna Loy ir, žinoma, tas nepamainomas šunytis "Asta". Šioje serijoje Nick ir Nora Charles jau turi Nick Jr. Veikalas gal nėra taip gabiai parašytas kaip pirmosios dvi serijos, bet vaidinimas gyvas, misterijos situacijos užtektinai komplikuotos ir laikančios žiurėtojų dėmesį ligi pat pabaigos. Malonu yra matyti William Pawell po sunkios ligos ir visokių pergyvenimų, vėl pilną šposų kaip ir pirmiau. Norint praleist smagiai valandą laiko, matykite "Another Thin Man". Rodoma United Artist.

"Intermezzo".

Gražus simpatingai suvaidintas vaizdelis , pamatas ant žymaus smuikininko ir jo jaunas akompanistės trumpo romanso. Čia taipgi teikia malonumo jau seniai filmuose nematytas visų mėgiamas gabus jautrių rolių interpretatorius Leslie Howard. Pirmą kartą pasirodo Amerikos filmuose jauna grakšti švedaitė, Ingrid Bergman, pianistės rolėje.

Veikalo turinys labai pažįstamas. Vedęs vyras, tėvas dviejų vaikučių, įsimyli į jauną panelę. Abudu muzikališkos sielos žmonės, jų vienodi idealai juos riša. Abudu protingi žmonės, kovoja prieš savo jausmus, pagaliau jiems pasiduoda laikinai. "Intermezzo" yra pačio smuikininko kompozicija ryšyje su jo romansu. Visai švelnus vaizdelis, vertas matyti. Rodomas vidurmiestyje.

Pailsėk pirma nei galutinai nuvargsi. Laike švenčių svečiuojantis arba svečius vaišinant, neužmiršk savo poilsio. Be abejo, pasakysit, kad jokiu budu negalit surasti laiko. Klystat. Laiką turit padaryti, nes tas svarbu jusų sveikatai ir nuotaikai. Štai pora prieinamų nurodymų.

Nežiurint, kur butum, kada tik pradedi jausti nuovargį, mesk viską ir (jeigu randiesi namie) pasidaryk sau puoduką karštos arbatos arba kavos (kas geriau patinka) ir atsisėdus visai neskubėdama išgerk. Jeigu rukai, tai surukyk papirosą, bet neskubėdama, stenkis paliuosuot įtemptus nervus visiškai, ir pailsėk taip ne mažiau 20 minučių. Jeigu butum mieste, krautuvėje ar kur kitur, tad užeik kavinėn ir taip pat padaryk. Svarbu yra tas, kad turi visai užmiršt apie laiko trukumą per tas kelioliką minučių. Matysi, kad vėliau galėsi atlikti daugiau ir geriau visus savo darbus.

Taipgi, stenkis visuomet užtektinai gerti vaisių sunkos ir valgyti šviežių žalių daržovių. Tas palaikys kuno sistemą geram stovyje, jausies geriau ir turėsi malonią nuotaiką. Tąsyk švenčių vaišės teiks daugiau smagumo. —Yza.

Victor Bagdonas
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.
3406 So. Halsted St.
Šaukit Tel. YARDS 3408

Sophie Barcus
RYTINĖ RADIO VALANDA
— iš stoties —
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:30 v. ryte iki 9:15 vakaro.
Išgirsit vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

VILNIUS PAVEIKSLUOSE—
•
Binkio ir Tarulio 188 puslapių didelio formato
•
VILNIAUS ALBUMAS
•
Kainavo $4.00, dabar su persiuntimu
TIKTAI
$3.00
•
NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, ILL.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

Maistas

Veda MORTA RUGIENĖ

NAUJŲ METŲ GĖRIMAS
(Eggnog)

10 kiaušinių (atskirti)
1 puoduko cukraus
1 paintė Cognac
½ puoduko Jamaica Rum
2 kvortos pieno
1 paintė saldžios gretinės
Muskatinių riešutų.

Išplakti gerai kiaušinių trynius, pridedant cukrų, kol mišinys sutirštės. Įplak Cognac ir romo. Pridėk po trupučiuką gretinės, visą laiką maišant. Atskirai išplak kiaušinių baltimus kiek galima. Įmaišyk po trupučiuką dalį baltymų — kitą dalį baltymų įdėk ant viršaus kaipo putas. Sutarkuok riešutą ir pabarstyk ant viršaus. Atšaldyk. Geriausiai gėrimą supilti į "Punch Bowl" ir su samčiu pilstyti, kada reikės, į tam tikrus "Punch" stiklelius arba pilti tiesiog į stiklines, jeigu nėra "Punch Bowl". Šis receptas padaro 14 vidutinių stiklinių.

Senoviškas Fruit Cake

1 sv. sukapoto citrino (4 puodukai)
1½ sv. cukruotų vyšnių — sukapotų (4 puodukai)
¼ sv. cukruoto ananaso (pineapple) — sukapoto (1 puodukas)
3 sv. razinkų — be sėklų, sukapotų (8 puodukai)
1 sv. serbentų (3 puodukai)
1 puodukas sukapotų riešutų
2 puodukai paprastų miltų
1 šaukštukas baking pauderio
1 šaukštukas druskos
1 šaukštukas muskatinio riešuto
1 šaukštukas cinamono
½ šaukštuko gvazdikų
1 puodukas sviesto
2 puodukai persijoto raudono cukraus
6 kiaušiniai
1½ puoduko vaisių sunkos.

Supiaustykit plonai citriną, vyšnias ir ananasą. Nuplaukit serbentus ir apdžiovinkit. Sumaišykit visus paruoštus vaisius su riešutais ir pridėkit vieną puoduką vaisių sunkos. Persijokit miltus, atsaikok, tada persijokit su baking pauderiu, druska ir prieskoniais. Trinkit sviestą, pamažu pridėdami cukrų. Pridėkit suplaktus kiaušinių trynius ir gerai sumaišyk. Tada mažais kiekiais ir pasimainydami pridėkit miltus ir likusią vaisių sunką. Pridėkit sumaišytus vaisius ir pridėkit gerai suplaktus kiaušinių baltymus. Paimkit keturias mažas skauradas, 2¾x3¾x10½ dydžio ir išdėkit neglaziruotu popieriu. Popierį ištepkit sviestu ir skauradas pripildykit apie tris ketvirtadalius mišiniu. Įdėkit skauradas į steamerį ar roasterį ant kramplių ir įpilkit apie ¾ colio karšto vandens. Pyragą pridenkit popieriu, uždenkit roasterį ir šutinkit per 2 valandas laiko, 375 laipsnių karštyj. Išimkit pyragą iš roasterio ar stymerio ir kepkit apie 45 minutes tokiam pat karštyj. Jei pageidaujat, papuoškit pyrago viršų almondų riešutais, cukruotu ananasu, vyšniomis ar cikronu pirm dedant pečiun. Šį pyragą galima kepti 275 laipsnių pečiuj apie 2½ valandų. Iškepus lai atšala skauradoj, tada išimkit, suvyniokit vaškuotu popieriu ir laikykit skardiniam inde.

PASTABA: Vietoj vaisių sunkos galima naudoti vyną.

Catherine Stokus.

Vištiena Grietinėj

1 višta tinkanti kepimui
¾ puoduko miltų
1 kiaušinis
1 puodukas duonos trupinių
3 šaukštai vandens
1 puskvortė rugščios grietinės
Druskos ir pipirų
3 iki 5 šaukštai sviesto.

Apsvilinkit vištą, nuplaukit ir supiaustykit į paprasto dydžio šmotus. Užmerkit šaltam vandenyj su šaukštais druskos ir lai mirksta per naktį. Tada vėl nuplaukit švariam, šaltam vandenyj. Leiskit vandeniui nubėgti ir apšluostykit vištą drėgnu skuduru.

Sukočiokit vištieną miltuose, suplakit kiaušinį, pridėk prie jo 3 šaukštus šalto vandens, ir mišinyj kočiokit vištieną. Tada įdėkit į duonos trupinius ir gerai apibarstykit. Sutarpinkit sviestą ir gerai apkepinkit vištą. Tada įdėkit į skauradą ir gerai apibarstykit druska ir pipirais.

Įdėkit į 375 Fahrenheito laipsnių pečių. Po pusvalandžio kiekvieną mėsos šmotą apipilkit trupučiu grietinės. 10-15 minučių prabėjus tai vėl padarykit ir dar 10 minučių pračjus išbaikit visą grietinę. Šitaip pridėta grietinė susisunks vištienon ir nepasiliks skauradoj. Kepkit 1½ val. ar ilgiau.

Catherine Stokus.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, nd pačios Naujienos a naudingos.

COPR. 1939, NEEDLECRAFT SERVICE, INC.

CHILD'S CROCHETED SET PATTERN 2321

No. 2321—Mergaitėm megsta mučia—mieros nuo 5 iki 12 metų.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT., No. 2321
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.....

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas ir valstija.....

Turtas virš - - - $4,000,000.00
Atsargos fondas - - $275,000.00

Dabar Mokame 3½% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.

CHARTERED BY U. S. GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY INSURED
4192 ARCHER AVENUE

Naujausio Išradimo Radio
KETURI Į VIENĄ

PIRMAS: 9-nių Tubų Radio.
ANTRAS: Fonografas. Galite groti bile kokį rekordą.
TREČIAS: Amplifier. Padaryti jusų pačių balsui.
KETVIRTAS: Svarbiausias—Patys savo namuose galite padaryti sau rekordą t o k į, koks jums patinka.

$129.50

Priimsime jusų seną radio į mainus.

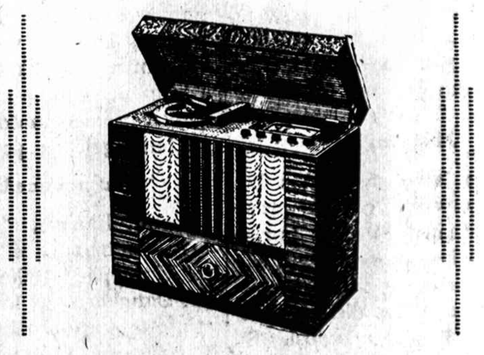

Tai yra geriausia Kalėdoms Dovana dėl visos šeimynos.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 ROOSEVELT ROAD SEELEY 8760

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Stasė Grinius

Į PALMIŲ IR GĖLIŲ KARALIJĄ FLORIDĄ

Man dar bunant namie vis norėjosi pamatyt tą garsiąją palmų ir tropiškų gėlių karaliją Floridą. Daug apie ją skaičiau, bet mačiau tik paveiksluose, ant popierio. Troškau matyt tą jurą, kur žemiški Adomo ir Jievos vaikai žiemos laiku maudosi ir šildosi saulės spinduliuose, kurie savo žavingumu vis gilyn ir gilyn leidžia sveikatos požymius į žmogaus suvargusį, nukankintą kuną, kad jį kuogreičiausiai sustiprinti, atbudavot ir išleist naujai atgimusį į vėl kasdieninį visų mųs gyvenimą.

Magiškas miestas

Vėlai rudeniop pradėjo po musų miestą siausti lengvos epidemijos, pagavo mane "fliu", paskui "gripas" ir ant galo bronchitas. Nutariau žut but keliaut į tolimus pietus U. S. — ten kur amžinai vasara ir žiemos metu madosi juroje, tai Miami, Florida. Nors buvau labai suvargus, bet vistiek kelionėn ryžausi ir neapsivyliau. Nestebėtina, kad Miami vadina "The Magic City". Ir iš tikrųjų, sveikatos atžvilgiu Miami ir visa Florida magiška. Dvi savaiti dar nejauti permainos, paskui pradedi jausti, kad stiprėji. Besimaudant iš karto pradedi liesėti; mat, nereikalingus taukus surus vanduo ištraukia, pasilieka tik reikalingi raumenys ant kaulų, oda kelis kartus nusilupa ir palieki šviežias, atjaunėjęs, stiprus. Patarčiau kiekvienam nuvažiavus pabuti ilgesnį laiką ir naudotis pilnai gamtos duotoms gėrybėms.

Daugelį turistų sutikau, kurie važiuoja Floridon smaguriavimų ieškot, naujų pažinčių, gembleriai į garsias arklių lenktynes, kurios tęsiasi, regis, iki rugsėjo mėn. turtuoliai žiemos šalčių išvengt, kriminalistai savo amatu vedini bėgą... ir t.t., bet didesnė dalis dėl sveikatos keliauja.

Kelionė laivu

Kadangi buvau pusėtinai silpna, tai nutariau važiuot laivu, kur visi patogumai, ir kad galėčiau gauti kuo daugiausia šviežio juros oro.

Laivu daugiausia važiavo turtuoliai žydai ir amerikonai, tarp jų mudvi dvi lietuvaitės: aš ir p. S. Tvaron iš Phila., Pa. Mačiau moteris ant kriukių su mažais vaikais. Vaikai paralyžuoti, vieną jaunuolę kėdutėje tarnaitė važinėjo ir daug kitų paliegusių šeimynų, bet, be to, buvo ir jaunų, kurie tik taip sau dėl smagumo keliauja. Visi beveik pilnai įsitikinę, kad grįš namo sustiprėję, Floridos sveikatos prisisotinę. Viena žydė man sako: "lietuviai nemoka įkainuot sveikatą, jie keliauja autobusais, kur labai privargsti nuo ilgos kelionės, jie griebiasi visokių galimybių tik prieš mirtį, kada jau pervėlu."

Well, pamaniau ne mano reikalas spręsti, kas kaip keliauja ir nieko jai ant to neatsakiau.

Jacksonville

Pirmas laivo sustojimas buvo Jacksonville. Nuo ten prasideda puikiausi Floridos kurortai ir baigiasi su Key West. Klimatas Floridos sveikiausias. Ištisą metą saulėtos dienos. Ir ištisą metą beveik maudosi. Su 30,000 visokių ežerų, 40 upių susisiekimui, daug sveikatos šaltinių, kuriuose ištisą metą žmonės naudojasi sveikatą taisydami. Bet, deja, mųs lietuviai tą viską išnaudoti dar nepripratę... Pramonės ir agrikulturos ateitis didelė su naujomis popierio išdirbystėmis, kojinių, keninių daiktų, nauji atidarymai aliejaus šaltinių, citrininių vaisių, vatos išdirbystės ir didelė industrija tabako lapų. Florida turi daug istorinių bruožų kaip antai: Ponce De Leon žemė vadinama "Pascua Florida" ispaniškai. Musų kalba butų Velykų gėlės. Ir nestebėtina, — ten gėlės ir gėlės, palmos ir vėl gėlės. Gėlės reiškia Floridą. Per Ponce De Leon atrastas Šv. Augustino miestas, kuriame yra garsusis jaunystės šaltinis ir daugelis kitų vietų. Reiktų ištisą knygą parašyt, jeigu norėtum viską atpasakot; imi tik tuos, kur arčiau akies. Tallassee — Floridos sostinė.

Jacksonville industrijos centras ir pasaulinio masto uostas. Ideali vieta ir svarbus turistų centras. Oras tenai labai šviežias, taip ir norisi kuo daugiausia jo gauti. Maudosi beveik ištisą metą. Mieste dideliausi trobesiai su dvidešimts aukštų ir daugiau; puikųs parkai, švaru labai, netaip kaip nortuose mėšlų kruvos ant gatvių. Vaikščioja vasariškai apsitaisę, o kiti kailinius dėvį; atrodo, lyg ir juokinga. Orientališkų gėlių gėlynas, kur galima visas gėles ir medžius matyti kokie tik tropiškoje šalyje randasi. Memorial parkas atžymi pasaulinio karo nugalėtoją, kurį atvaizduoja vyriškis su sparnais ir žibintuvu dešinėje rankoje, stovintis ant didelio žemės kamuolio. Palmos ir gėlės dabina namus ir gatves. Iš Jacksonville musų laivas plaukė pakraščiu Floridos, tai turėjome progos grožėtis žavingais kurortais, kur tiek daug turistų suvažiuoja žiemos metu maudytis.

Egzotiški krantai

Palm Beach itin gražus kurortas, ekzotiškai aristokratiškas tarp ežero Worth ir Atlantiko juros. West Palm Beach giminiuojasi su Palm Beach. Iš ten daugiausia siunčia žiemą augintas daržoves ir vaisius.

Privažiavus Miami pakraščius, musų laivą sutiko zepelinas, keletas mažesnių orlaivių ir daugybė laivelių. Visi sveikino naujus svečius. Klubai ir viešbutis kvietė pas save. Drutuolio Dž. Dempsey restoranas ir viešbutis pasiulymą pasiuntė. Žvejų laiveliai užkvietė žuvaut, muzika kažkur užgrojo, o pakrantės Miami... dievuliai! neapsakomai žavingos. Palmų grožis ir kitokių visokių gėlių net ašarą iš džiaugsmo turi braukti.

Jautėmės dalinai lyg užhipnotizuoti, lyg pusiau apkvaišę tokią grožybę išvydę. Nesinorėjo tikėt, kad tie visi vaizdai prieš musų akis tikrenybė. Vieni kitus pradėjome klausinėt ar iš tikrųjų mes matom Miami sauszemį gėlėmis pasipuošusį?

Ypatingi medžiai

Miami, Florida, "The Magic City" vadinama. Iš tikrųjų ji magiška ypač sveikatos atžvilgiu. Daugiau kaip 150,000 nuolatinių gyventojų džiaugiasi amžina vasara, saulėtomis dienomis. Daugiau kaip du milionai vizitorių aplanko kas metai ir vis skaičium didėja. Miami išgarsėjus žiemos aikštė, išėjimo vartai į West Indijas, Centralę ir Pietų Ameriką. Miami randasi prie Biscayne Bay 3 ir pusę mylios nuo Atlantiko juros, beveik 300 mylių toliau į Pietus negu Cairo, Egypte. Modifikuotai tropiškas jurų klimatas su 359 saulėtomis dienomis. Turi tris šimtus mylių palmų, puikiausių gėlių kokių tik tropiškose šalyse gali rasti ir citrinuotų vaisių. Puikus namai baltai nudažyti, viešbučiai dangoraižius siekia su iliuminuotomis šviesomis vakarais. Moderniškiausios krautuvės, gausi galybė visokių prekių, kokia pasaulyje gali rast, naktiniai klubai, kur turtuoliai prabangose skęsta, restoranai ir t.t. Yra medžių vadinamų "The Sausage tree", "lipstic tree", "The fire tree" ir daugelis kitų. Miami turtinga tradicijomis ir istoriškais bruožais.

Šių dienų Miami moderniškiausia pasaulyje, kur milionai turistų pasislėpę nuo žiemos šalčių linksmai laiką leidžia ir po Atlantiko jurą ar Golf of Meksiko maudosi; tuo tarpu, kada vietiniai didžiumoje ant "velfer" gyvena.

Įdomesnės vietos

Promenada prie Biscayne Bay, kur galima pasislėpti po saulės spindulių po palmų lapais ar kogneco medžiais grožėtis vandeniu, laivais žvejų ir daugel kitų vietų. Garsus "Venetian Pool" — gražiausias pasaulyje. Kiekvienas turistas turėtų jį pamatyt ir jame pasimaudyt. Indijonų sala, kur jie imasi su prijaukintais krokodiliais ir žalčiais. "Gražiausias First Street, vadinamas "The City of Palms" — apsodintas karališkomis palmomis, čia žieminis namas Henry Ford ir Thomas A. Edison. Paskui dainuojantis bokštas, dovanotas p. E. W. Bock kaipo simbolis grožio ir išraiška padėkos Amerikos vėliavai, randasi aukščiausioj Floridos vietoj prie ežero Wales. Kas atvažiuoja savais automobiliais, turi didesnę progą grožėtis Floridos gamtos grožybėmis ir istoriniais bruožais.

Judžiai

Miamoje sklepų po namais nėra, nes jeigu prakastum, tai tuojau vanduo ir akmuo. Dabar neleidžia statyti bile kaip namus, ir reikalauja gerai pridrutinti, kad kartais uriganas užėjęs nenuverstų. Namai beveik visi iš lauko ir vidaus baltai dažyti ir keturkampi, tad sudaro gražų vaizdą. Prie namų gėlynas ir palmos, tai atrodo lyg parkas aplinkui butų, ir namiškiams pavėsį teiktų. Pečiai apšildymui tenai nereikalingi, saulė atlieka tą darbą. Privačiuose namuose ant stogo užkėlę didelę tanką su vandeniu, saulė prišildo ir namiškiai turi užtektinai vandens maudytis ar skalbti. Miamoje juodžiai sykiu su baltais nesimaišo, jiems yra atskiros mokyklos. "bučiai", gyvenimo distriktai. Jeigu į baltųjų krautuvę juodis nori užeiti, tai turi pasiklausti "Ar galima?" Jeigu šeimininkas pasako "taip", tai juodis įeina nusipirkti jam reikalingą daiktą.

Kino žvaigždės.

Miami Beach randasi ant Atlantiko juros kranto. Nuo Miami jį skiria tiltas per Biscayne Bay. Miami Beach sala ilgio 7 mylių su gražiais parkais, mažomis salukėmis, milžiniškiausiais viešbučiais, teatrais, klubais ir daug kitų grožybių. Dieną puošia palmos ir gėlės visokeriopos, o naktimis, — iliuminuotos šviesos. Ot kur gyvumas virte verda dieną ir naktį, tuo tarpu, kada pas mus nortuose šalčiai, sniego pugos ir visokios epidemijos siaučia. Yra viešbučių, kur apsistojusius kino artistės džiaugiasi, kad jos labai kukliai gyvena ir kad joms visai mažai atsieina, — tik trys tukstančiai per savaitę. O paskui kada pasensta, tai eina į kloštorius, nes jau scenai netinka, — jaunesnės užima jų vietas, arba "šiuleisus" pardavinėja. Tokią vieną artistę sutikau, ir man taip nusiskundė savo likimu.

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

SOUTH BEND, IND. — Policija tyrinėja Irene B. Smith mirtį.

Pirma savaitė

Gyvenau su savo sankeleive p. S. Tvaron pirmą savaitę Miami Beach ant Normandy Salos, tik penki blokai iki Atlanto juros. "Byčius", kuriame maudėvos, man priminė Palangą, nes pilnas kopų, pušų ir palmų su kogneco medžiais, bet pušys čia kitokios. Jura ramesnė, nėra didelių vilnių ir visada beveik vėjuota, bet maudytis smagu. Šitam "byčiui" prie 71 ir Collins ave., matai daugiausia ateivių, kaip antai lenkų, suomių ir musų lietuvių.

Lietuvis "Tarzanas"

Pirmą dieną susipažinau su pp. Spurgiais iš Long Island, N. Y., ir kitais. Po savaitės važiavau aplankyt Key West mano gerą pažįstamą Ch. Thamą, lietuvį, kuris jau du metai gyvena "tarzaniškai" girioje be pinigų. maitinasi citrinuotais vaisiais, papapis, ir ant kaktusų auga tokie burokėliai, sako, daug vitaminų turį. Jis stiprus kaip ąžuolas, sveikas, jaunas, sako: "Gal ant senatvės apsivesiu, jei sutiks gyvent miške". Turi dvi ožkas, Barbukę ir Margį, miega treileryje, o buldogas labai piktas sergsti jį nuo nereikalingų "svečių". Pilnai gyvenimu patenkintas. Esą, nusibodo jam civilizuotas gyvenimas, tad nusikraustė į miškus, kur ramu ir kur arti jura pasimaudyti. Gyvenęs pirma visai ant kranto juros, bet prieš pusę metų, kuomet pakilęs viesulas, išbėgęs į saugesnią ir ramesnią vietą. Dabar gal gaus darbą valdžios žemes mieruot, tad statys virtuvę ir kitą kartą, sako, kai svečiai atkeliaus, tai jau valgysime virtuvėje po stogu. Dabar valgėm po medžiu lauke, o ožkos prie kito medžio, šuo prie trečio ir visi kaip viena šeimyna dalinomės maistu. Mudvi su p-ia S. Tvaron buvova pilnai patenkintos tokiu vaišingumu ir džiaugėvos, kad turėjova progos atlankyti lietuvį "Tarzaną". Prižadėjova ir kitą metą apsilankyti. Tiesa, vieną vakarą turėjome koncertą. P-as C. Thamas paskambino mudviem ant burninės armonikutės iš notų Amerikos himną, tai buvo nepaprastas vakaras mudviem, o jo "Barbukė" gražiai subliovė "me, he, he!" Mėnuo kaž kaip linksmai į mus nusišypsojo ir tarsi kvietė ilgiau buti jo viešniomis.

Key West

Važiuojant iš Miami į Key West puikiausi vaizdai, stačiai romantiški, poetiški ir baisųs; kai kuriose vietose tiltais važiuojant net šiurpas ima, ot, rodos autobusas ims ir nuriedės į juros dugną, bet vėl susiramini ir žvalgais tolyn į tuos gražius gamtos turtus. Iki Coral Gables daugiausia laukuose citrininiai vaisiai, taip ir norisi pasiskinti didžiausią "greip fruitą" ar apelsiną. Daržovių visiškai nematyti, o giriose palmų, pušinių medžių ir kognecų kaip prisėta, aplink jura juos globoja. Žavingos salos juroje ir 42 tiltai puošia Atlanto jurą iš vienos pusės ir Golf of Meksiko iš kitos. 175 mylios iki Key West nuo Miamos, tad vaizdai neapsakomai žavėtini, norisi tenai ilgesnį laiką pabut, pasigrožėt tais gamtos vaizdais, turtais, nors, tiesa, tie turtai kartais daug žalos žmonijai pridirba, bet vištiek jie be galo įdomųs, neužmirštini. Štai 1935 m. arti Key West uraganas paskandino didelį laivą su daug gyvybių į tą pusę nuo Golf of Meksiko, arti prie kranto, tad tam atminimui dabar ten pastatytas įdomus paminklas ir vizitoriai ašarą braukdami jį lanko. Butent: baltas molis, iš kurio pastatytas paminklas, atvaizduoja Floridos palmas; viduryje paminklo tarsi jura žalsvai mėlyna spalva ošia... lyg pyksta ar alkaną naują gyvybę praryt tyko, iš pačio molio pastatytas naujas Key West paštas. Darbą atliko W.P.A. darbininkai. Biskį toliau nuo paminklo visai prie juros namelis to pačio molio stipriai sutvertas, jame laike uragano sutelpa apie šeši šimtai žmonių. Vistiek baisu — pamaniau. Uraganai pasigailėjimo neturi, žudo kas papuola. Artėjant uraganui žmonėms praneša, kad apsisaugotų, tai jie ir bėga į tą apsaugos namelį.

Skurdus vaizdas

Pats Key West iš pirmo pamato be galo liudną vaizdą teikia, norisi bėgti kuo greičiausia. Vidurmiestyje stubos beveik visos medinės, apleistos, nebaltintos, su senoviškomis (kaip Venecijos) langinėmis, langų ir durų stiklai išmušti, ir taip tęsiasi čielais kvartalais. Tik kažkaip palmos medis su kogneco tarsi pasislėpę globoja ta medžio gabalą, kad jį apsaugotų, paslėptų gėdą nuo turistų... Kaip kur girdi radijo skambina ispanišką muziką, o prie kerosininės lempos, pro išmuštus stiklus dvi juodukės akys, tarsi paslaptingi žiburėliai, žiba norėdami praeivį suklaidinti... Kaip kur išlenda baltųjų porelė, bet vis kažkaip naiviai žiuri į turistus. Toje valandoje norisi bėgti. Mat, Key West juodžiai su baltaisiais sykiu maišosi. Tad vietos gyventojai pripratę, bet turistams neįauku tie visi vaizdai. Tik viešbučiai šiek tiek dabina miestą, ir naujas paštas. O šiaip tulos vietos ypač pavakaryje baisios. Už miesto arčiau prie juros, ten jau gražųs namai, viešbučiai, kaip kur koks senas turtuolis apsigyvenęs. Gyventojų apie dvylika tukstančių, ir tie patys kasmet šimtais išvažinėja. Tai reiškia Dėdės Samo namai ne visi liuksusus turi, nes pramonės jokios nėra, gyvena tik iš turistų ir ant "relyf". Visa sala 10 mylių ilgio ir 3 m. pločio. Aplink — Atlanto jura ir Golf of Meksiko. Lietaus keturis mėnesius neturėjo žiemą. Lietaus vandenį geria, nes kitokio nėra. O kai pritruksta, tai turtingesnieji ledą tarpina ir geria, o biedniokai žiurėdami seilę ryja... Restoranai daugiausia kubaniečių ir visokiomis žuvimis ir čerapokais turistus maitina, už 50 centų gali gaut didelius pietus ir skaniai prisisotinti.

Mokytos žuvys

Aš ir mano sankeleivė apsigyvenome pas seną mokytoją Mrs. Crosby, 1417 Ashby St.; pas ją švaru ir nebrangu. Ji mokina vakarais suaugusius kubaniečius anglų kalbos. Nors jie Key West gimę, bet nemoka angliškai, tik tie, kurie biznyje, — tie susikalba. Key West labai senas miestas. Amerikos valdžia nupirko jį nuo vieno piliečio už keturis tukstančius dolerių ir paskui pradėjo parceliuoti žemę. Laikui bėgant susidarė miestukas. Su Mrs. Crosby jos automobiliu važiavom pamatyt žymesnių vietų kaip antai: Trumbo Iland, žuvyną, kaip čerapokus augina va'gymui, kur ledą dirba, tvirtovę su kalėjimu, kur laike ispanų karo Amerika gynėsi, ir daug kitų vietų. Įdomus pamatyt "Rauls Fish" klubas, kuriame augina išlavintas žuvis auksiniai žalios spalvos. Jas net į įdomus paveikslus gabena ir laug ant jų uždirba. Pavyzžiui: prižiurėtojas įmetė baltos duonos šmotelį į jų prudą r suriko: "Jonai, paimk". Didelė žuvis vardu Jonas tik lapt iš duonos ir žiuri ką daugiau jos ponas lieps daryt. Užveizda vėl sako: "Jonai, atsigulk". Ir Jonas atsigulė. Pasirodo, kad kiekvieną gyvunėlį gali išmokyt, ir jisai supras tavo kalbą, nors sakoma, kad žuvys kalbos nesupranta.

Ponai Bubniai

Key West išbuvau visą savaitę. Ten labai karšta — tarp 82 ir 90 žiemą, o vasarą stačiai spirgina. Bet naktimis atvėsta ir galima smagiai miegoti. Iš Key West vėl grįžau į gražiąją Miami; čia susipažinau su daug lietuvių, kaip antai: pp. Rušinskais, pp. Šarkiais iš Wisconsino, pp. Morkais iš Chicagos ir daugeliu kitų. Visi labai simpatingi ir daug draugiškumo teikė man. Vieną dieną turėjome susipažinimo vakarą pas pp. Bubnius ir besikalbant sutvėrėme Lietuvių Klubą Miamoje (apie jį plačiau rašiau). P-ai Bubniai, vietos gyventojai, simpatingi, dar tik metai kaip ten gyvena, bet jau gerai įsitvirtinę ir apie nortus nė kalbėt nenori; esą, čia sveikas klimatas, visados šilta ir smagu gyventi. Laikui bėgant gal ir daugiau lietuvių Miamoje apsigyvens. Kurie iš lietuvių keliautų ateinančiais metais, tai gali drąsiai kreiptis į musų Klubą adresu: 4339 N. W. 7-th ave., Miami, Florida. P-as Bubnis, sekretoriaus pagelbininkas, mielai visiems patarnaus visuose reikaluose ir pilnas bei reikalingas informacijas suteiks.

Patogiausias laikas

Kas nori pigiai apsieiti Floridoj, ypač sveikatą pataisyti, sustiprėti, tai turi važiuoti į pabaigą kovo, kada jau sezonas žieminis baigiasi, o ta pati šiluma beveik ištisą metą. Tada butai žymiai atpinga, o taip pat ir visas pragyvenimas. Miamoje pragyvenimas butų pakenčiamas, bet butai labai brangųs. Susisiekimas Miamos su Miami Beach gana kėblus. Neturint savo automobilio, reikia ir karais ir autobusais trankytis, kol priveža iki maudynių. Kurie važiuoja su savais automobiliais, tai patarčiau tiems apsigyventi pakraštyje miesto, kur oras palankesnis sveikatai ir ramiau galima pailsėti. Mieste viešbučiuose neapsakoma kaitra, tad kam be reikalo spirgėti, kada galima tyrame ore, geruose namuose kambarius gauti.

Nauji patogumai ... plus vienintelė šaldymo sistema, kuri yra TYLI — neturi JUDOMŲ DALIŲ

AR skiriant sau pirmąjį šaldytuvą, ar mainant senąjį, pamatykit Servel Electrolux. Atsiminkite, kad mažytė gaso liepsnelė atlieka visą darbą, kas reiskia, kad jus gaunate:

- **NUOLATINĘ TYLĄ**
- **BE JUDOMŲ DALIŲ NUSIDĖVĖTI**
- **VISADA ŽEMOS IŠLAIKYMO IŠLAIDOS**
- **ILGESNI TARNYBOS METAI**
- **SANTAUPOS, KURIOS JĮ APMOKA**

The SERVEL ELECTROLUX Gas Refrigerator

ALESAUSKAS and SON
6343 S. WESTERN AVE.

AUDITORIUM RESTAURANT
3131 So. Halsted St.
Lietuviški ir Amerikoniški Valgiai Su Geriausiu Skoniu
P. BALČIUNAS ir M. KOVARSKI, Sav.

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS REAL ESTATE Insurance and Loans

Statau visokios rųšies naujus namus ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. Darau visokį taisymo darbą be jokio cash įmokėjimo ant lengvų mėnesinių išmokėjimų (Išgaunu geriausį atlyginimą iš Fire Insurance Companijų dėl taisymo apdegusių namų). Darau paskolas ant naujų ir senų namų ant lengvų mėnesinių išmokėjimų nuo 5 iki 20 metų. Reikale kreipkitės prie

JOHN PAKEL
6816 S. Western Ave. Phone Grovehill 0306

NELAUKITE— Rytoj Gali Buti Pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parupintų jums polisą per musų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 W. Adams St. kamb. 1517, 1519, 1521
Telefonas CENTRAL 5208 • Telefonas CENTRAL 5209

GENERALIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
COLUMBIA FIRE INSURANCE COMPANY
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY.

Muzikos Žinios

Veda—NORA

KOMPOZITORIUS STASYS ŠIMKUS PARAŠĖ DAR VIENĄ LIETUVIŠKĄ OPERĄ, "PAGIRĖNŲ DANUTĖ."

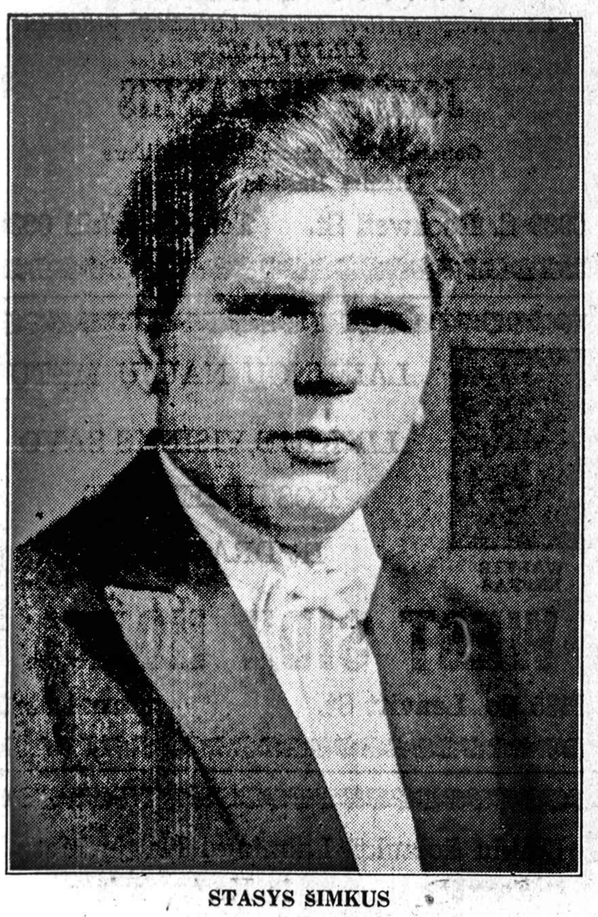

STASYS ŠIMKUS

Žinau, kad visi muzikos mylėtojai nudžiugs sužinoję, kad šiomis dienomis mums amerikiečiams gerai žinomas ir visų mylimas kompozitorius Stasys Šimkus pabaigė rašyti keturių veiksmų lietuvišką operą, "Pagirėnų Danutė". Suprantu, kad ne vien tie skaitlingi kompozitoriaus Šimkaus draugai ir garbintojai, bet ir plačioji visuomenė, kuri per daugel metų gėrisi Šimkaus "Kur Bakužė Samanota", jo "Čigonais", "Atsisveikinimu su Tėvyne" ir tais nesuskaitomais kitais muzikaliais turtais, kurie puošia kiekvieną musų koncertą, norėtų žinoti turinį šios operos ir įdomias aplinkybes prie kurių šis didelis kurėjas rašė. Sekantis aprašymas tilpęs Lietuvos Aide, lapkričio 20, todėl ir suteiks visiems tas įdomias informacijas.

"Prieš trejus metus burelis teatralų, muzikų ir žurnalistų buvo nuvykę į Birutės kaimą, prie Kauno, pagerbti muziką Stasį Šimkų, jo muzikinio darbo 30 metų sukakties proga. Prisimenu Šimkaus pareikštus žodžius, kad jis, ligi tol komponavęs dainas ir kitus mažesnius muzikos kurinius, radęs kiek daugiau laisvo laiko imsis didesnio darbo. Kas tas didesnis darbas bus, net geriems prieteliams Šimkus nesakė. Pastaruosius trejus metus energingąjį, linksmąjį Stasį Šimkų retai kur matydavome. Retkarčiais sutikę pirmiausiai išgirsdavome jį visą laiką niuniuojantį.

Šiomis dienomis Stasys Šimkus baigė rašyti keturių veiksmų buities operą "PAGIRĖNŲ DANUTĖ", iš XIX amžiaus pabaigos. Operoje vaizduojama Seredžiaus apylinkės ukininkų santykiai su dvarininkais, tos apylinkės, kur Šimkus gimė ir jaunystės dienas praleido, kur mielai laisvu laiku ir dabar pagyvena. Operai tekstą parašė prof. Balys Sruoga ir operos solistas poetas Stasys Santvaras. Su pertraukomis opera truks apie tris valandas.

Dvaras nežeminamas, iškeliami jo teigiamumai, tačiau vyrauja kaimas ir jis nugali. Nors yra daug dramatinių scenų, tačiau niekas nežustą, neužmušamas, nenušaunamas. Operą galima pavadinti lyriškai dramatine. Šią operą pastačius musų chorai, solistai ir vokaliniai ansambliai turės koncertams gausų naują lietuvišką repertuarą. Operos autorius yra įsitikinęs, kad visos jo gyvenimo muzikinės idėjos yra šioje operoje įkunytos.

Tarp kitą ko paminėtinas vienas reikšmingas momentas. Prasidėjus karui, autoriui nedaug bebuvo likę darbo operai baigti. Tačiau visą laiką jo buvo rupinamasi, kad pabaiga išeitų kuo triumfališkesnė. Bet karo pradžia, nežinomas rytojus, nervingumas darbui labai kenkė. Autorius jau buvo nusiminęs, tarėsi greitai negalės operos baigti. Tačiau Vilniaus grįžimas Lietuvai kompozitoriui tiek suteikęs energijos ir muzikinės kurybos, kad per kelias dienas opera buvo baigta ir finalas išėjęs, kokio jis pats anksčiau nesitikėjęs.

Maždaug per mėnesį opera bus įteikta teatrui. Galimas daiktas, kad dar šio sezono gale ji bus ir pastatyta, tačiau, greičiausia, ja bus atidarytas kitas operos sezonas. Iš viso opera nelengva, "Bohemos" tipo. Dirigentas, solistai ir choras turėsią sunkaus darbo. Pats kompozitorius nenusistatęs savo sukurtai operai dirigiuoti. Jis norįs, kad jaunosios musų teatro jėgos galėtų pasireikšti prie jo kurinio, į kurį idėjęs viso savo gyvenimo patirtį, jaunystės pergyvenimus. Užtat jis mielai dirigentui ir kitiems operos statytojams ir veikėjams patalkinsiąs.

●

Trumpai supažindinsime su operos turiniu. Svarbiausi veikiantieji asmenys yra šie: Dobilas, turtingas ukininkas (bosas); Dobilienė, jo žmona (mezo sopranas); Danutė, jų duktė (sopranas); Pranas Daniulis, našlaitis, prasilavinęs jaunikaitis (tenoras); Dargailis, dvarininkas (baritonas); Spoksa, dvaro urėdas (aukštas bosas); pasakų sekėjas (bosas). Be to, dalyvauja svočia, skerdžius ir piemenukai, merginos ir vyrai rugiapiutininkai, merginos verpėjos ir linų šukuotojos, kaimiečiai, šventadieniškai pasirėdę, vestuvininkai, jaunimas, kaimynai.

Pirmame veiksme tolokai matyt dvaro rumai ir Seredžiaus piliakalnis. Piemeniukas klausosi skerdžiaus pasakų. Dvarininkas su Spoksa neva eina medžioti, bet ištikrųjų ieško Dobilaitės, be kurios, jo žodžiais, negalįs gyventi. Piemenis išvaikę juodu tariasi, kaip dvarininkui gauti Dobilaitę. Spoksa gerindamasis planuoja, kad jis Danutę vesiąs ir dvarininkui perleisiąs. Girdėti Prano, neturtingo, bet kilnaus ir šviesaus jaunikaičio daina, kuris taip pat laukia Dobilaitės. Tėvas nori, kad Danutė ištekėtų į dvarą. Su jaunimu pasirodo Danutė ir ji pasilieka su Pranu. Dvarponiai slepiasi krumuose ir seka Danutės su Pranu pasikalbėjimą. Kai dvarponiai priėję ima jaunuolius gąsdinti ir gėdinti, tie sumaniai atsikerta. Dvarponiai nusimena, nes mato, kad Danutė iš jų rankų slysta. Jaunimas puola ponus, iš jų juokiasi, kad pakrumiais merginas gaudo. Senis Dobilas ponus išgelbsti ir palydi į dvarą, o jaunimas pasilieka siausti.

Antras veiksmas vyksta Dobilų seklyčioje. Danutės draugių talka verpia, juostas audžia ir dainuoja. Atėjęs senis pasakų sekėjas merginoms laimę buria. Merginoms besiaučiant grįžta išsigėręs tėvas ir įvairiais budais ima veikti, kad Danutė eitų į dvarą. Motina priešingai veikia. Atvyksta dvarponiai su piršliais, bet Danutė griežtai jų pasiulas atmeta. Niekų nepešusiems ponams išvykus, tėvas mėgina moteris nubausti, bet jam viskas susipainioja.

Trečias veiksmas vyksta Dargailio dvaro rumuose. Dvarininkas su kaimynais puotauja, aplinkui iškilmingi šokiai, dainos. Dargailis negali nurimti be Danutės. Spoksas pasiulo naują kombinaciją: Praną priimti į dvarą raštininku. Tada Dobilas Danutę leis už Prano. Pranas savo jauną žmoną turės leisti į dvarą kambarine. Pašaukia Praną, jam praneša apie tarrybą. Pranas kombinacijas supranta, tačiau nuduodamas nieko nenusimanąs, pasirašo sutartį.

Ketvirtas veiksmas vėl Dobilų seklyčioje. Visi laukia grįžtant iš bažnyčios jaunavedžių. Jaunimas užima stalą, kurį svočia dainomis ir dovanomis išvaduoja. Piršlys giria ir dalina svočios pyragą. Į vestuves ir dvaro ponai atvyksta. Jie kalbina jaunuosius tuoj vykti į dvarą. Pranas atidengia dvaro pinkles sunaikinti jaunųjų meilę ir meta dvarininkui pinigus, kuriuos buvo gavęs kaip rankpinigius už būsimą raštininkavimą. Paniekinti ponai išvyksta. Vestuvėse pasidaro sumišimas. Pranas muzikontams įsako groti "Padukėlę", kuri įkaitina vestuvinę linksmybę. Senasis Dobilas susipranta klydęs, piktinasi susidėjęs su dvaro ponais ir įsijungia į bendrą džiaugsmą ir laimėjimą.

Visą laiką daug originalių lietuviškų dainų, daug muzikos ir šokių.

J. K. B."

Mes Chicagiečiai, ypatingai Birutiečiai, kuriuos gerb. Šimkus mokino per kelis metus, džiaugiamės, kad lietuvių muzikalis turtas padidėjo šiuom tikrai dideliu ir vertingu kuriniu. Lauksime pamatyti ir išgirsti musų scenoj. Mes žinome, kad musų noras ir ilgas butų tas laukimas, bus pilniausia atlygintas tų gausių muzikos brangenybių, kuriomis pasižymi kiekvienas Stasio Šimkaus kurinys.

Musų sveikinimai gerbiamam kompozitoriui Stasiui Šimkui ir linkėjimai, kad jis dar ilgus, ilgus metus laimingai gyventų ir nuolatos dalintųsi savo kurybiniais gabumais su tais, kurie trokšta, **kad lietuvių tarpe nuolatos viešpatautų giliausias įvertinimas ir meilė dailės.**

SAULĖ VISATOS ERDVĖJE

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

čiuoja, jog ir geriausio akmens anglių gabalo, tokio dydžio kaip saulė, ji kurenant teužtektų tik šešiems tukstančiams metų, jeigu butų norima į erdvę nuolat siųsti tokius pat šilimos kiekius kaip saulė. Taigi, kokią didelę krosnį reikėtų sukurti vietoje saulės, kad ji pavaduotų saulę palyginamai su visatos ir saulės amžiumi tik tokį trumpą laiko tarpą! O juk žemė pagal mokslininkų geologų apskaičiavimus kaip saulės planeta jau gyvena mažiausia milijardą metų ir saulė per visą tą laiką ją vienodu stiprumu apšviečia ir šildo. **Tad iš kur ji ima tą energiją?**

Tad kyla klausimas iš kur saulė ima tokius milžiniškus energijos kiekius, kas jai teikia tą šilimą, kurią ji taip dūosniai skleidžia į visatos erdvę. Pirmasis šį dalyką bandė aiškinti mokslininkas Helmholcas. Jis sako jog seniau saulės turis buvęs labai didelis, o jos medžiagos tankumas, sodrumas labai mažas. Saulei auštant ir spinduliuojant savo energiją, glaudžiasi ir traukiasi ir jos medžiagos dalelės, nuo ko mažėja ir visas saulės turis. Tačiau, mažėjant saulės turiui ir begrimstant jos sunkesniems ir atvėsusiems paviršutiniams sluoksniams į vidų ir visam jos rutuliui besitraukiant, jos medžiagos dalelės nuo trynimosi ir grudimosi į centrą atpalaiduoja naujus energijos išteklius ir taip papildo spinduliais į erdvę siunčiamus energijos kiekius. Tokiu budu kylančios energijos saulei, taip spinduliuojant, kaip ji šiandien spinduliuoja, gali pakakti bent 20 milijonų metų. Tačiau vis dėlto tai nėra ilgas amžius ir yra pagrindo manyti, jog saulė jau bent šimtą kartų yra jau senesnė ir kad ji dar ilgiau gyvens, negu 20 milijonų metų.

Nenorėdami sutikti su tokiu trumpu saulei skiriamu amžiumi, mokslininkai ieško kitų saulės energijos šaltinių. 20 amžiaus pradžioje vokiečių mokslininkas Einšteinas sukurė vadinamąją reliatyvybės teoriją. Pagal šią teoriją medžiaga nuo didelio įkaitimo galinti pavirsti energija, jėga, visiškai nustodama buti medžiaga, pranykdama. Kadangi iš vieno gramo medžiagos, pavyzdžiui kad ir geležies, pagal šią teoriją turi pasigaminti milžiniškas energijos kiekis, kurios pakaktų didžiausiam pasaulio laivui keliskart aplink žemę apvažiuoti, tad ir saulės energijos ištekliai yra tiesiog neišsemiami ir jos turi jai pakakti šimtas bilijonų metų. Tačiau prieš šią teoriją užprotestavo astronomai, nurodydami, jog žvaigždės, taigi ir saulė, žymiai greičiau išeikvoja savo energiją ir nesulaukia tokio amžiaus, kokį joms skiria ši teorija. Todėl saulės energijos šaltiniams nustatyti dar buvo sudaryta keletas teorijų, kurių šiandien bene rimčiausia ir labiausiai išlaikančia kritiką yra laikoma vadinamoji medžiagos elementų keitimosi teorija. Pagal šią teoriją lengvesnieji saulės elementai keičiasi ir virsta sunkesniais elementais ir šio elementų keitimosi metu atsipalaiduoja gana didelis energijos kiekis, kurio maždaug pakanka ir astronomų nurodinėjamam saulės bei kitų žvaigždžių amžiui. Net manoma, kad dabartinių metu saulės spinduliuojama energija gaunama vandeniliui persigrupuojant ir virstant helijum.

Keista mintis apie saulę

Tačiau, tur but, keisčiausią apie saulę teoriją neseniai sukurė vokiečių astronomas dr. Fricke. Jis sako, jog nėra jokio pagrindo manyti, kad saulė yra ugninės masės kamuolys. Saulės temeperatura, jo teigimu, yra maždaug panaši į žemės temperatūrą ir yra įkaitusi tik saulę supanti atmosfera. Minėtieji protuberansai yra ne kas kita kaip milžiniški saulės jurų geizeriai, kurie staiga perskrodžia įkaitusią saulės atmosferą. Saulės į erdvę siunčiami spinduliai, esą, yra nei šilti, nei karšti ir neturi jokios šviesos. Šie spinduliai su savim neša tik energiją, kuri, susitikusi su žemės oro dalelėmis, nuo trynimosi pavirsta šiluma ir šviesa. Tačiau ši drąsi ir keista dr. Fricke'o teorija vargu susilauks rimtesnio mokslininkų dėmesio, nes ji nenurodo, iš kur saulė ima tokius milžiniškus energijos kiekius, kuriuos ji siunčia į erdvę, būdama ramiu ir šaltu kunu ir dėl ko saulės atmosfera yra įkaitusi. Taigi, manyti, kad saulė yra šaltas ir tamsus kunas, nėra pagrindo. Ji yra ugninė, karšta.

Pagaliau teisingai ar neteisingai mes galvojame apie saulę, žinome ar nežinome, iš kur ji ima tą energiją, o ji mums vistiek šviečia ir šildo ir štai jau ir vėl pavasaris, kuris yra gryniausias jos nuopelnas ir tikriausias jos šiltumo ir gerumo įrodymas.

Tad saulė buvo ir pasiliks musų močiutė. "D."

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

PASTOVUMAS

Tą liudija įstaigos 44-rių metų gyvavimas

Ši bendrovė, kaip musų tauta, yra įsteigta ant namų kurie yra savininkų apgyventa. Nerasite saugesnės vietos taupyti savo pinigus.

ĮSIGYKITE NAMĄ PER MUSŲ LENGVO IŠMOKĖJIMO PLANĄ, ANT ILGŲ METŲ!

DABAR MOKAME 3½%

Keistučio Loan & Building Ass'n. No. 1

3236 South Halsted Street

Tel. Calumet 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y

Indėliai kiekvieno taupytojo apdrausti iki $5,000 Federalinėje įstaigoje.

KLAUSYKIME ŠALTIMIERO RYTMETINIŲ

LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ 10:00 VAL. RYTO 1480 KC. IŠ STOTIES W.H.I.P.

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS

SEKMADIENĮ

Sausio-January 14 d. 1940

Rubsiuvių Svetainėje

333 SOUTH ASHLAND AVENUE

Visi "Naujienų" skaitytojai, kurie prie durų parodys kvitą už apmokėtą prenumeratą, bus įleidžiami veltui.

Šiame Koncerte bus išdalinta dovanos kontestantams ir skaitytojams. Bus labai gražus programas, kurį išpildys Chicagos Liet. Vyrų Choras, po vadovyste K. STEPONAVIČIAUS.

Sokiams grieš GEORGE STEPONAVIČIAUS orchestras

Svečiams Įžanga 40c Asmeniui.

MENO ŽINIOS

Šį Skyrių Veda MIKAS ŠILEIKIS

Arėjas Vitkauskas

VENEROS UŽGIMIMAS.

(Prieš BOTTICELLI paveikslą).

Geltonplaukio zefyro liečiama,
Deivei davė kuną marių puta.
Nuleipo džiugesy elementai visi...
Romybės ir gėlių gyvybė tu esi,
o, Venus! Nimfos apsiauste,
atplaukus jurų kiaukute,
Tu žemei formą duodi! O akis
neši pro žemiškas naktis,
kad jų šviesa įkvėpimu
gyvybei žemės jau butų!

Art Institute, 1939. XII. 21 d.

Pas Amžinybę svečiuose...

(Nulipus nuo Meno Įstaigos—Art Institute—laiptų).

NE, negalima iškęsti tuojau *nesurikus*: "Aš *linksmas*, aš *džiaugiuosi!...*", išėjus iš Italų Meno Brangenybių parodos, (tikrą prasmę *"linksmas"*, gerbiami "gerų laikų" turėtojai, tik čia tepažinsite!...).

Kaip šviesųs "stulpai" (net tie žodžiai tokie "persunkųs", permaterialųs atrodo!), kaip du pasakiško pasaulio kalnų ledynų spindėjimai, kaip grožio atdusiai net iš už "sapnų karalijos," kyla sieloje trys galingi, begaliniai platųs ir didųs savo grožio ekstazėje kuriniai,—išėjęs išsineši su savimi kosmiško didžio jausmą, kurį įžiebė *"Veneros gimimas"* (ties juo valandėlės yra *angelų mirksniais*, svaigsti —jeigu ta sąvoka butų švari nuo kiaulystės—visa siela, *gerdamas* platų paveikslą nuo drobės, kurią kurėjas savo genijumi liepė užmiršti, atidarydamas mums akis į *rojus*...), jausmą —kurį auksu nulydė *"Sėdinti Madona*, kurį iš marmuro išėjęs zefyras užliuliavo Mikelangelo *Madonos* tokia, lyg sapnuota, "lyg kur matyta"—jeigu tai nebutų ciniška pasakyti —išraiška, drauge su išraiška besišypsančio?, liudinčio?, matančio jau savo ateities Golgotą? kudikio...

Už tokius momentus, kaip matyti tuos tris kosmosinio stiprumo kurinius, galima atiduoti dalį savo gyvenimo! Jų kurėjai atidavė "jiems" *save* (ir, žinoma, jautė, kad tai taip maža, taip *šiurkšti kaina*, nes gyvybė— savo brangiausiame įvertinime—gali buti nepalyginama prie tų, *amžių ir pasaulių* padvelkimo sukurtų, grandioziniai grandiozinių kurinių!)...

Kaip *rojiška* (dievaži,—taip nusinešiojo tas žodis—nebeturi reikiamo subtilaus stiprumo!), kaip *dieviška* (susispiečia visi Olimpai!), sukinėtis tų *Botičelių, Rafaelių, Mikelangelų* tarpe, kur kiti "jų mėnuliai," kurybiniai palydovai, sužavi *Dovidu, Herkuliu*, eile kitų *Madonų...!* Kaip sutirpsta visos kitos prasmės žodyje *"Kurtizanė..."*—ir matome tik genijaus polėkio sparno mostelėjimus, įkunytus į iš amžių pas mus atėjusį didelį portretą...! Kaip gera, kaip miela, kaip šviesu, kaip platu;—(kokie *silpni* tie žodžiai!)— dievulėli, *koks gyvenimas!...*

Ne, tai ne Amerikos kiaulių karaliaus superekzaltuotos dukterys, arba nuo naftos išpumpusio šių dienų tyrono moderniškai — "inteligentiškai" — chuliganiškas padauža busimas paveldėtojas sukinėjasi toje Florencijoje, toje Venecijoje, tame Milane, Neapolyje, t-je Romoje!... Ne!... Iš visų minėtų vietų kaip krintančios žvaigždės danguose, subirėjo į Meno Namų sieliškai-jaunatviškai žydrią "sterblę," visos šios *didybės*, kurias apibudinant žodžiu *"brangenybės"* mes taip mažai tepasakome, (nes tai primena musų kišenius ir nedegamas spintas, kurie seniai musų išmainyti už *širdis, žmogų, augštybę, elerinį žydėjimą!...*). Nenuostabu, tat, kad Plunksnos Genijai čia matomas *Madonas* minėjo savo amžinuose žodžiuose, kad jau milijonais kartų visur ir visaip žmonės reprodukavo tas *Veneras*, kad vien ištarimas—*Mikelangelo* atkviečia į musų atmosferą šventybę, kad grobikai *pamištą* ir už kraujuose plautus pinigus stengiasi įsigyti tokius kurinius—nes jie gali gydyti *niekšų* sielas...

P. S. Laimingos tos moterys, kurios per *Madonas* ir *Veneras* pateko į šimtmečius!...

—*Arėjas Vitkauskas.*

Paskaitos Aplink Italijos Meną

NUO atidarymo dienos Italijos renesancinio meno Chicagos Art Institute, parodą aplankė per 150,000 vizitorių. Keletas tukstančių žmonių išklausė Dr. D. C. Watsono ir George F. Buehr'o paskaitas Fullerton Hall salėje.

Paprastai publikai sunku daug ką suprasti atsilankius į sakytą parodą. 80 nuošimčių žmonių eina pamatyti tik dėl to, kad spauda labai išgarsino, o dar mažesnis nuošimtis bent ką supranta apie tų laikų meną, nebent tik dėl religinio sentimento, nes kai kurie kuriniai yra religinio turinio, daugumoje madonos, kas reiškia "Dievo Motiną". Italai buvo Madonų meistrai. Tik ispanas Murillo su El Greco nupiešė po keletą madonų. Bet Rymo katalikų pasaulio, gal but, labiausiai bus mėgiamos Rafaelio madonos. Jų jis turi keletą, įskaitant šioj parodoj *"Madonna della Seggiola."*

Kad geriau susipažinti su Italijos renesansu (pasaulyje didžiausiais tapybos genijais), patartina atsilankyti į specialias, (šios parodos proga parupintas), paskaitas Fullerton Hall salėje sekamomis dienomis:

Antradienį, sausio 2 *d* — 4:00 val. popiet, tema "Michelangelo"; skaitys Dr. D. C. Watson.

Trečiadienį, sausio 3 *d.*— 4:00 val. popiet, tema "Rafaelis"; skaitys Dr. D. C. Watson.

Ketvirtadienį, sausio 4 *d.*— 4:00 val. popiet, tema ir prelegentas bus paskelbtas vėliau.

Penktadienį, sausio 5 *d.* — 4:00 val. popiet—"Italijos Meno Meistrai;" skaitys Dr. D. C. Watson.

Šeštadienį, sausio 6 *d.* — 12:15 val. popiet—"Trys svarbiausi paveikslai Italijos Renesanso parodoje;" skaitys Dr. D. C. Watson.

Kitos temos šiame skyriuje bus paskelbta vėliau. Įžanga 25c asmeniui.

"ŠV. JONO KRIKŠTAS" *Fra Angelico*

Šis puikus paveikslas dabar yra Meno Institute su kitais 27 Italijos renesanso meno kuriniais specialėje parodoje. Paroda truks iki sausio 9 d.

Laimingų Naujų Metų skaitytojams ir bendradarbiams linki Meno Žinių skyriaus vedėjas—M. Šileikis.

Fra Angelico

VIENUOLIS Fra Angelico gimė 1387 metais nedideliam miestely Vicchio di Mugello. Buvo pakrikštytas vardu Guido di Pietro da Mugello. Budamas 20-ties metų amž. įstojo klioštoriun, žinoman kaipo brolių angelikų vardu, dėliai to jis gavo Fra Angelico vardą, kas reiškia *brolis* Angelico. Jis mirė 1455 metais. Jo kuryba, suprantama, skiriasi nuo Italijos renesanso laikų didžiųjų menininkų tuo, kad jis, kaip ir jo pirmtakunai, buvo įtakoje bizantijos meno. Tik po vidurio penkiolikto amžiaus buvo išsilaisvinta nuo islamo įtakos, kai užsimezgė ryšiai su Vakarų Europos meno kultura.

Fra Angelico kurinys, kurio atvaizdą matome šiame skyriuje, vardu "Švento Jono Krikštas," yra išstatytas Chicagos Meno Institute kartu su Italijos renesanso kuriniais. Pastarasis priklauso prieš-renesansiniam laikotarpiui, o ne Vakarų Europos daug vėlesnei meno kulturai. Beje, ten pat matome to paties laikotarpio kolegą Masaccio (1401-1428 m.) "Nukryžiuotasis" kurinyje, kuris taip pat "sausas", bet detalėmis ir linijomis tipiškas, glaudžiai susijęs su "tamsiųjų amžių" meno kulturos bizantiška raida.

Masaccio kryžius su dviem kryžavonėm ir architektura, taip pat, kaip ir Fra Angelico, rodo, kad jųdviejų mokytojai buvo iš Rytų. Šventųjų aureolės aplink galvas taip pat ornamentuotos, kaip ir buvo priimta pas Rytų bei Mažosios Azijos tų laikų dailininkus. Tačiau nežiurint šitokio linijų atsargaus studijavimo, jų gražaus suderinimo, nejunti nuobodumo bei nuovargio. Kartais net perdaug laisvai ir paprastai darbas atliktas, kuris primena šių laikų moderniškojo meno panašumą. O jau paties Italijos renesanso įsisiubavimo laike, tebeegzistuoja aukšto laipsnio naturalizmo ekpresija po to, kai italų dailininkai išmoko iš flamandro Van Eyck'o vartoti aliejinius dažus. —*Š.*

JUOKELIAI.

"Skaičiau rašinėlį, kur autorius piktinasi "blyniniais" paveikslais iš baldų krautuvių. Sako biaurųs visi tie "pasidabruotų mėnulių" vaizdai... Bet aš nesuprantu, kur čia blogumas! Juk "mėnuliai" ir yra sidabriniai! Tai kaip dailininkas juos turėtų bevaizduoti!?..."

"Taigi, kad "mėnuliai" *yra* sidabriniai! Užtai ir bloga, kad "dailininkas" tik "pasidabruotą" jų pavidalą temoka "perduoti!... Gerame kurinyje mėnulio nereikia pasidabruoti! Jis iš ten netik spindi sidabrinis, bet ir tam tikrą, menininko įdėtą, nuotaiką skleidžia!..."

—*Ilaja Dungaitė.*

Menas rodo vieną, o gyvenimas — kitą...

(Nuvainikuota Malonybė... Gaila!)

KAS nežino to garsaus Amerikos paveikslo —*"Motina"* — kuris neseniai ir ant pašto ženklų atsirados buvo... Tai—dailininko *Whistler'io* motina (Įdomu, kad jo tėvas— inžinierius—buvo pirmojo Rusijos geležinkelio statytojas: iš Maskvos į Peterburgą. Motina Rusijoje gyveno, norėdama "neleisti iškrypti" dukterims ir sunui, bet jai tas nepavyko...). Pasirodo, ta—*gerumo* (nes kasgi yra musų ištariamasis *motiniškumas?*) *simbolis* paveiksle buvo visai nekoks žmogus gyvenime... Štai, *"Saturday Review of Literature"* apkalbama nauja, Elžbietos Mumford parašyta knyga —*"Whistler's Mother: The Life of Anna McNeill Whistler"*, (tas žurnalas yra autoritetingiausias literaturai):

"Šis bandymas parašyti įdomią knygą aplink garsų ir žavintį portretą nepavyko, — iš dalies dėl blogo literaturinio metodo, iš dalies dėl iš esmės neįdomaus pačios biografinės medžiagos pobudžio..."

"Kas dėl *Whistlerienės* laiškų ir dienoraščių, tai ji tiesiai yra geniali padaryti, kad įdomųs įvykiai atrodytų neįdomiais. Kuo daugiau paduodama jos ištraukų, tuo nuobodesnė darosi knyga, o jos ištraukų nesigailėta. Ji buvo nepaprastai dievobaiminga ir rodė didelio stiprumo sielvarte ir nelaimėje, bet nereikia dviejų šimtų puslakščių—tą įrodyti. Jos budas, kaip parodo jos pačios žodžiai, palieka įspudį nuožmumo ir nedraugiškumo. Ši knyga parašyta, kad įrodyti priešinga—kad ji buvo caca (*"dear"*). Jos vyro biografas, panaudojęs tą pačią medžiagą, priėjo išvados, kad *Whistlerienė* nuolat buvo bloga savo šeimai ir buvo maždaug pragariška..."

Recenzentas norėtų tai "nudailinti," bet jis tegali pasakyti, kad vyro bijografas *daleidžia*, jog ji galėjo buti maloni saviesiems. Toks blogas kaimynas, kaip Swinburne, esą, vertinęs jos draugiškumą. (*"Toks su tokiu"?*—atleiskite už žodį...).

Šiaip, ar taip,—po tokių žinių,—daug to garsiojo paveikslo "orumo" ir malonumo, pasirodo, esama tik "optikos klaidoje"—musų akims...

—*Arėjas Vitkauskas.*

Meno Parodos

Dr. E. Simone ir Claude Buck Tretyakov Galerijoj

Verta Pamatyti

Aristokratiškai įrengtose Tretyakov galerijose, adresu 673 N. Michigan ave., trumpam laikui po Naujų Metų bus dar galima pamatyti dvi retas meno parodas, nors laikas baigiasi su gruodžio 31 d. Butent: Dr. Edgardo Simone klasišką skulpturą ir Claude Buck aliejinės tapybos kurinius. Šių menininkų darbus turėtų pamatyti kiekvienas meno mėgėjas.

Dr. prof. Edgardo Simone yra italas. Parodoj yra išstatyta 41 jo skulpturos kurinys, žymių pasaulio žmonių biustai ir šiaip kurybinė skulptura. Butent: gen. J. Pershing, Justice H. F. Stone, Oliver Wendell Holmes, Countess Trevisani, Thomas Edison, The Philosopher, Centaur, Proximus Tuus, Ecstasy, Poetry of the Field, etc. Jis yra garbės profesorius Karališkos Akademijos Neapoly ir Lecce.

Claude Buck yra chicagietis, naturalistas, pasižymėjęs savo tapyba. Žymesni jo paveikslai puošia šią parodą. Jo tėvo portretas labai gražus; kiti įdomųs ir malonųs paveikslai yra: John Z. White, Self Portrait, Ninenty-First Psalm, Christ, etc.

Parnassus Galerijoj—

817 Rush St. galima pamatyti Antano Skupo, Joseph Gualtieri ir Lorraine Marianelli kurinius. Gualtieri yra labai gabus jaunuolis, turi gerą obzervaciją. Jo piešiniai stačiai kalba į žiurėtoją. P-lė Marianelli taip pat turi gabumų rezervą ir gerą skonį.

A. Skupas ten turi pustuzinį naujų paveikslų. Paroda baigiasi su sausio 1 d.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS MUSŲ KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

BESSIE'S TAVERN

A. ir B. MASILIUNAS, Savininkai

3200 South Lituanica Avenue

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS

JOHN G. MEZLAISKIS

General Contractors and Builders

Homes Built to Order

6909 S. Rockwell St. Tel. Grovehill 0036

WALTER NEFFAS

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS SAVO KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

WEST SIDE HOTEL

2435 So. Leavitt St. Canal 9585

Linkiu Sulaukti Laimingų Naujų Metų Savo Draugams ir Kostumeriams

J. P. Tavern

FOX HEAD ALUS

3313 So. Halsted St. Tel. Yards 2145

Užkviečiu visus savo draugus atsilankyti į mano užeigą ir kartu sulaukti Naujus Metus prie skanaus alučio, gardžių užkandžių ir smagios muzikos.

Savininkas JOHN P. POCIUS

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

SVEIKINAM VISUS CICEROS LIETUVIUS IR LINKIME LAIMINGŲ IR GERBŪVINGŲ NAUJŲ METŲ

The Grant-Parkholme Democratic Organization of CICERO

JERRY J. VITERNA, Collector Town of Cicero

Kazimer Wojtowicz
Anthony Sczczudlo
Maurice Paul
Clarence Arndt
LeRoy Meyers
Harry Mally
Laddie Viterna
Daniel O'Brien
Joseph Wallace
Frank Guerra
Anthony Miske
Joseph Paoli
Wm. Pralgauskas
Daniel Cardelli
Wm. Muraska
Mike Klozowski
Charles Schwartz

HENRY R. SCHWARZEL, Assessor Town of Cicero